

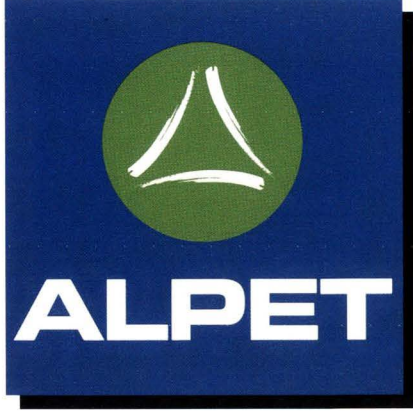
TİRŞİK

ÇUKUROVA YEREL DERGİSİ

■ Mart-Nisan-Mayıs 2010 ■ Sayı: 21

**Elveda
Çınar Geçidi...**

SABAŞEN İNŞ. VE PETROL ÜRÜNLERİ LTD. ŞTİ.
MIDIK MAH. ŞEHİT KEMAL YÜZGEÇ BLV. NO: 202 SEYHAN / ADANA
TLF: 0 322 361 71 71

TİRŞİK

ANDIRIN VE ÇUKUROVA YEREL DERGİSİ

ANDIRIN GELİŞİM PLATFORMU'NUN YAYIN ORGANIDIR.

Andirin Gelişim Platformu Adına İmtiyaz Sahibi
Ahmet NARİNOĞLU

Genel Yayın Koordinatörü
Salih ZENGİN

Yazı İşleri Müdürü
Sezai ŞENGÖNÜL

Yayın Kurulu
Ahmet NARİNOĞLU
Hüsnü KARCI
H. Salih ZENGİN
Tahsin SARIBIYIK
Celil ÇINKIR
Cumali YAŞAR

Abone, Reklam Ve Halkla İlişkiler
Soner KESME
İskender ZENGİN

Adres
Eski Osmanlı Sok. Dilan Sit.
A Blok No:8 K.6 D.11
Mecdiyeköy / Şişli - İstanbul

Telefon
0212 273 02 46

Web Adresi
www.andirin.org.tr

e-posta
andiringelisimder@gmail.com

Yayın Türü
Yerel Dergi

Grafik-Tasarım
Yeşim Karakoç

Baskı
Mart Matbaacılık Sanatları Tic. ve Ltd. Şti.

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarna aittir.

İçindekiler

4 Elveda Çınar Geçidi	36 Söyleşi: Musa Çerçi
10 Andirin'dan Haberler	38 Sohbet: Sami Tatar
11 Enerji Sektörü	39 Andirin
12 HO Çınan	40 Andirin Ne Durumda?
13 Andirin'da Botanik Bahçesi	42 Andirin Üzerine Hikayeler
14 Ankara'dan Haberler	44 Hızman
15 Osmaniye'den Haberler	46 Ali Gürbüz
16 AGP İkinci Kongresini Yaptı	47 Mübarek
18 Adana'dan Haberler	48 Andirin'da Sinema
19 Baharın Müjdecileri	50 Andirin'in Yazılmamış Tarihi
20 Mezar Taşları	51 Leyleklerimiz
21 Andirin'da Pazar Panayır Olur	52 Göç Yolunda Kültür
22 Değirmenüstü Hidroelektrik Santrali	53 Hayaldeki Demek
23 Neden Çocuk Bahçemiz Yok?	54 İkinci Yazılar
24 Merkez Camii Yetmiyor	55 Şiir
25 Kocagöl	56 Memiş Koç'tan Geben Üzerine
26 Heykeltıraş Ormancı	57 Andirin Kültüründen Çeşitlemeler
27 Tırşik	58 Mantuvar Türküsü
28 Japonya'da Bir Andirinli	59 Gaz Lambası
29 Mehmet Gürlek	60 Toprak Toprağımı Çeker
30 Yaycıoğlu Ailesi	61 Andirin'da Baharı Soluklamak
31 Osman Tufan Paşa	62 Şiir Köşesi
32 Ermeni İsyanı	63 Andirin Destanı
33 Projeler	64 Yedi Kiremit
34 Müşir Kaya Canpolat	65 Yazı Dersleri
	66 Aşıkların Gözyaşı

Platform'dan

Platform olarak, 2010 yılına yeni program ve hedeflerle giriyoruz. Platformun amaçlarını bu yıl da yerine getirmek istiyoruz. Yeni amaçlar ve hedefler planlıyoruz.2010 yılında yapacağımız pek çok faaliyet ve etkinlik var. 2010 yılını proje ve atılım yılı ilan ediyoruz. Kim nerede, ne proje yapıyorsa birlikte yöremize duyurmak istiyoruz.

Andirin'a ve bölgeye ait projelere devam ediyoruz. Andirin dışında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile iş birliğimizi arttırıyoruz. Amacımız; hem iş birliği hem de güç birliği yapmak.

Gelin bunlara birlikte bakalım:

- İkinci yazıları projesi üzerinde çalışıyoruz.
- 31 Temmuz günü Andirin çalıştayı yapacağız.
- 30-31 Temmuz-1 Ağustosta Andirin 4. yayla ve doğa şenliği yapacağız.
- Yazın başarılı öğrencileri yine İstanbul'da ağırlayacağız.
- Tırşik Dergisi yayın hayatına devam edecek.
- Andirin'ı konu edinen yazılı eserler hazırlıyoruz.
- Andirin kültür varlıkları tarama ve derleme projesi hayata geçiyor.
- Andirin'da Kurtuluş Savaşı'nda mücadele vermiş insanlarımızın anısına anıt yapılacak.
- Doğal bitki müzesi açılacak.
- Dışarıda yaşayan Andirinciler arasında iletişim sistemimiz güçleniyor.
- Andirin sistemimiz güncelleniyor.
- Andirin ve Kadırlı ilçelerimizin gelişmesini işleyen öğrenci kompozisyon yarışmaları yapılıyor.
- Aşağı Andirinli Aşık Halil sempozyumu yapılacak (31 Temmuz 2010 günü) Sayamadıklarımız da var. Şunu unutmayın: Andirin üzerine çalışan, proje üreten çaba gösteren pek çok sivil toplum kuruluşu ve kişi bulunmaktadır. Platform olarak çabamız, bunları bir organizasyon etrafında toplayarak iş birliği ve güç birliği yapabilmek. Bunu başarmanın yolu iyi niyet ve güvenden geçmektedir. Andirin'da her ikisi de var. Helvacı misali işimiz helva yapmak olmalıdır.

Andirin Gelişim Platformu üçüncü yılını doldurdu. Geriye doğru giderseniz on yıllık bir geçmişi var platformun. Adana'da Andirin çalıştayı olarak başlayan yolculuk bu günlere geldi. Sürekli önümüze bakıyoruz. Bölgemizin yaşam kalitesinin artırılması için çabalarımız sürüyor.

Hep tekrarladığımız Andirin'in üç temel gücünü 2010 yılında iri diri canlı tutmak istiyoruz. Üç temel güç:

- 1.Andirin'in insanı
- 2.Andirin'in kültür ve değerleri
- 3.Andirin'in doğa ve çevresi

Bu üç unsur birlikte Andirin'i var ediyor. Her Andirinli bu kıymetleri konuşup yaşatarsa memleketine olan görevini yerine getirmiş olur. Üstelik bu görevler hayatın bilinci yaşamının ta kendisidir.

Herkesi 30-31 Temmuz, 01 Ağustos Andirin yayla, doğa ve spor şenliğine (AYDOS) davet ediyoruz. Tatilinizi, planınızı şimdiden yapınız. Andirin'da buluşalım, tanışalım, kaynaşalım. Yetmez; Andirin'a, memleketimize arka olalım.

Platform 2010 yılını, proje yılı ilan ediyor. Yalnızca platformun ilgilendiği alandaki projeler değil, her alanda yürütülen projeler bu yıl ivme kazanacak. Buna kamu, yerel yönetimler, sivil toplum projeleri dâhildir. Bize düşen; projeleri takip etmek, toplumla paylaşmak olacaktır.

Bölgemizin kalkınması ve gelişmesi birinci hedefimiz. Bu nasıl olacak? Bireye yani orada yaşayan kişilere düşen görev nedir? Andirin'da yaşayanlardan iki şey bekliyoruz: Birincisi kendi değerlerimize ve kültürlerimize sahip çıksınlar. İkincisi ise doğalarını çevrelerine sahip çıksınlar. Zaman içinde sahip olduğumuz varlıklar sayesinde zenginleşeceğiz.

Bahar derken yaz ile birlikte üretim faaliyetleri bölgemizde yoğunlaşıyor. Her emeğin, karşılığını bulması dileğimizdir. Herkese bol kazançlar diliyoruz.

Elveda Çınargeçidi

İskender ZENGİN

- *Çınargeçidi Andırın imajının bir parçasıdır.*
- *Çınargeçidi olmadan düşün tamam olmaz.*
- *Çınargeçidi olmayınca kuşaklar arası kültürümüz de koptu.*

Çınargeçidine karşı hepimiz suçluyuz. Çınargeçidi göz göre göre elimizden kayıp gitti. Andırın coğrafyası öksüz kaldı. Sadece coğrafya öksüz kalmadı. Anılarımız, geçmişimiz, yaşadıklarımız, hayallerimiz ve umutlarımız da öksüz kaldı. Mesela bir gelinlik kız allı duvaklı düşün alayıyla çınar geçidine gitmeyi, köprüden geçmeyi hayal bile etse kavuşamaz artık. Çınargeçidi nesiller

arası köprü olmaktan çıktı. Çocuklar ancak "bir zaman büyüklerimiz burada piknik yapar, oturur, eğlenir, dinlenirlermiş" diyecek. Uzaktan maziye bakar gibi bakacaklar. Çınargeçidi Andırınlılar için yalnızca bir mesire (piknik) yeri değildir. Ondan daha çok anlamı ve önemi var. Çınargeçidi Andırın'ın tanıtımıyla, kültürüyle özdeşmiş bir yerd. Andırın için bir semboldü. Şehirden bunalanlar, misafirini gezdirmek

isteyenler için sığınılacak bir yerd. En güzel sonbetler Çınargeçidi'nde yapılırdı. Misafirler ağırlandı. Kısaca Andırın imajının bir parçasıydı. Çınargeçidi için Barış Kabalıcı şu tespitleri yapıyor. "Takdir edersiniz ki Çınargeçidi birçoğumuzun çocukluğuna dair anılarımıza ev sahipliği yapmıştır. Bu eşsiz alanda havası ve suyuyla serinlemiş el yapımı oltalarımızla ilk balıkçılık deneyimlerimizi yaşamış, böğetlerinde

yıkanmış, gelinlerimiz “köprüden geçti gelin” türküsüyle suyun karşısına geçmiş, çocuklarımız şenliklerle sünnet ettirilmiş, gelen misafirler bu mekanda ağırlanmış, daha sayamayacağımız birçok mutluluk bu mekanda coşkuyla yaşanmıştır. Şimdi yukarıda bahsi geçen bu proje Andırın insanının en kıymetli anılarını sular altında

bırakmakla kalmıyor.” Üzülmeyelim. Çınargeçidi'nin gitmesi dünyanın sonu değil. Vadi sularla kaplı ayrı ve güzel bir manzara oluşturacak. Orman teşkilatının yaptığı yeni mesire alanları burayı aratmayacak. Bölge mesire alanları olarak hizmete açılacak. Yine de Çınargeçidi ile bir parçamız kopmuş gibi oldu.

3. Andırın Tirşik Festivali

İskender ZENGİN

Sayın Kürşat ÖZDEMİR Andırın Kaymakamı
Sayın Baki TEZCAN Andırın Belediye Başkanı

Andırın, Toros dağlarının Akdeniz'e bakan yamaçlarında kurulmuş, yönünü Çukurova'ya çevirmiş şirin bir ilçemizdir.

Bu coğrafya insanlığın bütün devirlerine ev sahipliği yapmıştır. Hitit, Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı medeniyetlerine sahip Andırın ilçemiz cumhuriyet döneminde de aynı zenginliği sürdürmektedir.

Andırın'ın üç büyük zenginliği vardır: İnsanları, kültür ve değerleri, doğal yapısı. Bu üç varlık Andırın'da birbirini besleyerek Andırın'ı Andırın yapmaktadır. Gelecekte de Andırın'ın var oluşu bu üçlünün uyumuna bağlıdır.

Andırın bugün doğal zenginliği ve yetiştirdiği insan kaynakları ile kabına sığmamaktadır. Şimdiye kadar hak ettiğini alamamış Andırın, birlik içinde gelecekte hakkını alacaktır. Buna inanıyoruz. Gücümüzü Andırın'dan yani kendimizden almaktayız. Bu duygularla Andırın Gelişim Platformu adına Tirşik 2. Festivalinizi kutlar, emeği geçenlere teşekkür eder, tüm Andırınlı hemşehrilerime saygı ve sevgilerimi sunarım.

Ahmet NARİNOĞLU
Andırın Gelişim Platformu Başkanı
İstanbul Kâğıthane Kaymakamı

Tirşik Festivali'ne Yoğun İlgi

Mustafa COŞKUN

Andırın Kaymakamlığı ve Andırın Belediyesinin organize ettiği 2. Tirşik Festivali 3 bin kişinin katılımıyla kışla bahçesinde gerçekleştirildi.

Andırın'ın tarihi alanlarından kışla bahçesinde saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunması ile başlayan festival vatandaşları coşturdu. Festivalin açılış konuşmasını yapan Andırın Belediye Başkanı Baki Tezcan yaptığı konuşmada " Kıymetli hemşehrilerim değerli misafirler, yayla kenti olan güzel Andırınımızın adıyla özdeşleşen şifa kaynağımız Tirşik adına 2. sini düzenlemiş olduğumuz Tirşik festivaline hoş geldiniz der, katılımlarınızdan dolayı teşekkür eder sevgi ve saygılarımı sunarım. Ben festival düzenlediğimiz tirşiğimize kısaca bahsetmek istiyorum. Tirşik'in, bölgemizde pişen tek yağsız yemek olduğunu doğranması, mayalanmasının ve pişirilmesinin ortalama 24 saat sürmesinden dolayı en uzun ve en zahmetli hazırlanan bir yiyecek olduğunu söyleyebiliriz. Tirşiğin bir çok hastalığı tedavi ettiğini, içinde bulunan malzemelerle birlikte mikrop öldürücü olduğunu ve iştah açıcı, vücut direncini artırıcı bir yiyecek olduğunu biliyoruz. Bundan dolayı da Andırın doktoru lakabını fazlasıyla hak ettiğini düşünüyoruz" dedi. Daha sonra ilçede yaptığı hizmetlere değinen Başkan Tezcan, "Andırın'ın çamur içinde bir

tek yolu kalmayacak ve çalışmalarımızı tüm hızıyla sürdüreceğiz" diyerek festivale katılan tüm davetlilere hoş geldiniz dedi. Andırın Kaymakamı Kürşad Özdemir, yaptığı konuşmada; "Kıymetli Andırınlı hemşehrilerim değerli misafirler, Üniversite hocalarımız değerli daire amirleri, hanımefendiler, beyefendiler, 2. sini düzenlediğimiz Andırın Tirşik festivaline hepimiz hoş geldiniz. Şairin dediği gibi, memleket isterim dal yeşil, gök mavi, tarla sarı olsun, memleket isterim kuşların, çiçeklerin diyarı olsun. Andırın bu tarifte yapılan kuşların, çiçeklerin diyarı, tarlası sarı, gökleri mavi, yeşil bir memleket. Faruk Nafiz Çamlıbel'in dizeleri ile sözlerine devam eden Kaymakam Özdemir, "Andırın insanı memleket yolunda kurban olacak kadar memleketini çok sever dedi. 2. Tirşik festivalinin tarihi bir mekan olan kışla bahçesinde yapılması bizlere haz vermektedir diyen Özdemir, Andırın'ın kendine özgü bir tarihi var, içinde bulunduğumuz bu mekan Kışla bahçesi tarihte büyük bir askeri kışlaya ev sahipliği yapmış. Bu tarihi mekanda bu kalabalığı görmek, ev hanımlarını görmek bizleri mutlu etti. Ben Andırın'lı hanımlara yaptıkları 101 adet tirşikten dolayı teşekkür ediyorum" dedi. "Demeyin, tirşiğin de festivali mi olur diye. Kadirli hemşehrilerimiz var burada, biz de Osmaniyeliyiz. Hep beraber aynı memleketin çocuklarıyız, onlara bir taş atayım turp'un festivali olur da, tirşiğin festivali olmaz mı" diyerek, Tirşiğin patentinin alınması için çalışmalara başladığını belirten

Kaymakam Özdemir, "Tirşiğin orijinali Andırın'da yapılır, bu programın düzenlenmesinde başta Andırın Belediye Başkanımız olmak üzere, programın tertip komitesi öğretmenlerimize, tüm emek verenlere, teşekkür ediyor, sevgi ve saygılarımı sunuyorum." dedi. Daha sonra Doç. Dr. Sinan Dayısoylu, önceki yılda birinci Tirşik festivaline katılmıştı. Sayın dekanımızın öncülüğünde bu yörenin bağrından çıkan Prof Dr. Kadir Saltalı hocamız, Prof. Dr. Güral Çağlar hocamız, Doç.Dr. Mürvet Kızıl hocamızla birlikte festivale hem katılmak hem de katkı sağlamak üzere huzurunuzdayız. Tirşikle ilgili iddia edilenleri araştırmalarımız ve incelemelerimiz sonucu doğruladık dedi. Tirşik bitkisi üzerinde yapılan laboratuvar çalışmalarını sürdürdüklerini belirtti.

Konuşmalardan sonra Andırın folklor ekibinin Andırın kültürünü yansıtan halk oyunları ve güreş müsabakalarının ardından festivale katkılarında dolayı Andırın Belediye Başkanı Baki Tezcan'a İlçe Kaymakamı Kürşad Özdemir tarafından plaket verildi. Daha sonra sahne alan halk sanatçısı Gül Ahmet Yiğit okuduğu birbirinden güzel türkülerle festivale renk kattı.

Yaklaşık beş saat süren festivalde davetlilere, Andırın doktoru olarak bilinen Tirşik ve bulgur pilavı ikram edildi.

Tırşik Günü Tertip Komitesi'nin Değerli Uygulayıcılarına ve Değerli Hemşehrilerimize;

Milletleri millet yapan “değerler” bütünüdür. Değerler; soyuttan somuta dönüşebilen, temeli “kültür” olan bir vak’adır. Kültür; düşünülerek üretilebilen ve toplumlarca genel kabul gören; yaşanan, yaşatılan, gelecek kuşaklara taşınan bir gerçektir. Bilgi: Kültürü üretir. Kültür: Bir milleti “medeni” kılar. Zengin kültüre sahip milletler, madden ve manen uzun soluklu yaşamış ve başka milletlerin kültürü üzerinde egemen olabilmişlerdir.

Türk kültürü; tarih boyunca hep yükseliş gösterebilmiş, zengin, yüksek bir kültürdür. Başka milletlerin kültürünü etkileyecek kadar da güçlüdür.

Tırşik; yöremize has gıda türü olup özel bir yiyecek kültürümüz içerisinde yer alır. Ayrıca, zehirden panzehire dönüşebilen, inkârı mümkün olmayan bir şifa gerçeğidir. Bu nedenle, güzel Andırınımızda “geleneksel” hale gelen “Tırşik Günü” etkinliğini düşünen, uygulayan komiteye ve iştirakleriyle gönülden katkı sağlayan tüm hemşehrilerimizin “Tırşik Günü”nü kutlar sağlık, mutluluk ve afiyetler dileriz.

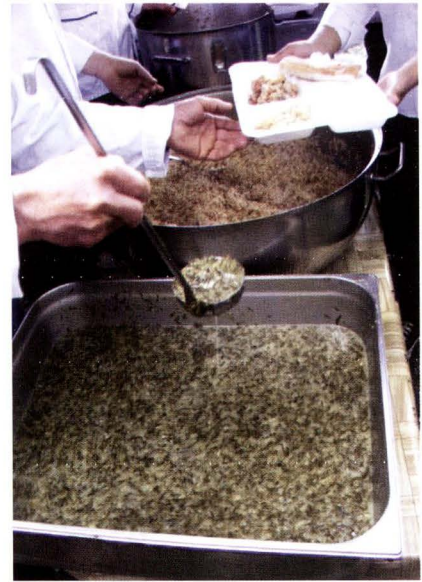
Andırın Gelişim Platformu

En Güzel Tirşik Seçildi

DERECE ALANLAR:

1. AYSEL MEŞE
2. MERAL DOĞAN
3. HATİCE İNEKÇİ
4. ŞABAN AKILLI
5. AYŞE ŞAHİN
6. HATIN SOĞANCI
7. ZEYNEP İNEKÇİ
8. SAİME NURDOĞAN
9. AYŞE TOPAL
10. ZEYCAN ÇİNGİL

Andırın'dan Haberler...

19 Mayıs Coşkuyla Kutlandı

19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı tüm yurtta olduğu gibi ilçemizde de düzenlenen törenlerle kutlandı.

Kutlamalar çerçevesinde ilk tören Hükümet Konağı önünde Atatürk büstüne Kamu kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütlerinin çelenkleri sunmaları ile başladı.

İlçe Kaymakamı Kürşad Özdemir'in tebrikleri makamında kabul etmesinden sonra, bayram kutlamaları şehir stadyumunda devam etti.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından, Kutlama Komitesi İlçe Kaymakamı Kürşad Özdemir, Garnizon Komutanı Onur Alcal, Belediye Başkanı Baki Tezcan halkın ve öğrencilerin bayramlarını kutlamalarından, sonra günün önem ve anlamını vurgulayan konuşmayı

İlçe Milli Eğitim Müdürü Sebahattin Haytaoğlu yaptı.

Vatandaşların yoğun ilgi gösterdiği 19 Mayıs kutlamaları, tören kutlamalarının ardından okul öğrencilerinin günle ilgili okudukları şiir ve konuşmalardan sonra, yine öğrencilerin hazırladığı birbirinden güzel görsel sunumlar ve karma folklor gösterileri, izleyicilerden büyük alkış aldı.

19 Mayıs etkinlikleri kapsamında düzenlenen resim, şiir, kompozisyon, bilgi yarışması ve koşu yarışmasında derece alan öğrencilere ödülleri Kaymakam Kürşad Özdemir, Garnizon Komutanı Onur Alcal ve Belediye Başkanı Baki Tezcan tarafından verilmesinden sonra, müzik ziyafeti sunan Grup Roch'un konserine de yoğun ilgi gösteren vatandaşlar unutulmaz bir 19 Mayıs coşkusu yaşadılar.

İskender ZENGİN

OYAK Matematik yarışmasında Andırın Tacettin Çeribaş Anadolu Lisesi üçüncü oldu

İskender ZENGİN

OYAK Grubu İştirakleri'nin bulunduğu illerde 8 yıldan bu yana düzenlenen **'Liselerarası Matematik Yarışması'**nin Kahramanmaraş il birincisi belli oldu. OYAK Grubu tarafından bu yıl 8.si düzenlenen Liselerarası Matematik Yarışması'nda Kahramanmaraş Anadolu Öğretmen Lisesi İl Birincisi, Kahramanmaraş Süleyman Demirel Fen Lisesi ikinci, Andırın Tacettin Çeribaş Anadolu Lisesi ise üçüncü oldu. İl birincisi olan Anadolu Öğretmen Lisesi'ne Kahramanmaraş Valisi Mehmet Niyazi Tanılır, ikinci olan Süleyman Demirel Fen

Lisesi'ne İl Milli Eğitim Müdürü Sebahattin Akgül, üçüncü olan Andırın Tacettin Çeribaş Anadolu Lisesi'ne Adana Çimento Genel Müdürü Ümit Özel tarafından ödülleri verildi. Kahramanmaraş genelinde 25 lisenin katıldığı OYAK Matematik Yarışması'nda derece yaparak üçüncü olan, Andırın Tacettin Çeribaş Anadolu Lisesi idarecilerini ve öğrencilerini başarılarından dolayı kutlayan İlçe Milli Eğitim Müdürü Sebahattin Haytaoğlu, "Başanlı ve özverili çalışmalarınızdan dolayı hepimizi ayrı ayrı kutluyorum." diyerek tebrik etti.

Emniyet Amirinden Güzel Çalışma

İskender ZENGİN

Andırın İlçe Emniyet Amirliği görevini yaklaşık 2 yıldır sürdüren İlçe Emniyet Amiri Ahmet Güngör Başarılı çalışmalara imza atmaya devam ediyor. Göreve geldiği ilk günlerden itibaren halkla diyalogunu sürekli sıcak tutan, sempatik tavırları ve yapıcı üslubuyla ilçe halkının sevgisini kazanan Güngör, Emniyet Amirliğinin de çehresini değiştirdi. Mevcut bulunan Emniyet lokalinde periyodik olarak gerek esnaf, gerekse vatandaşlarla bir araya gelerek onların sorunlarını dinleyip sıkıntılarına çözüm için gayretler sarf eden Emniyet Amiri Ahmet Güngör, Engelliler Demeğinin kurulmasında da büyük çaba sarf ederek, Emniyet teşkilatının engelli

vatandaşlarımızın da yanında olduğunu gösterdi. Son olarak da ilçe Emniyet Amirliğine spor salonu yapmak için kolları sıvayan Güngör bugünlerde çalışmalarını hızla sürdürüyor. 300 m²'lik bir alana yapılması düşünülen ve inşaat çalışmalarına başlanılan spor salonu tamamlandığında yine vatandaşların kullanımına açılacak. Bisiklet, yürüyüş bandı, kondisyon aletlerinin de bulunacağı spor salonu Andırın içinde bir ilk olacak.

Halk- Polis kaynaşması açısından da büyük bir önem arz eden bu tesis ayrıca halkımızın da spor'a ilgisini arttıracak.

Andırın Yeşildağspor sezona hazır

Kahramanmaraş 1. amatör kümede mücadele eden ilçemizin tek futbol takımı **Andırın Yeşildağspor** 2009-2010 sezonuna hazır.

Kulüp Başkanı İbrahim Yaycıoğlu gazetemize yaptığı açıklamada şunları belirtti: "5 Şubat'ta Kahramanmaraş'ta başlayacak olan müsabaka maçları için hazırlıklarımız tüm hızıyla sürmektedir. Bu yılki öncelikli hedefimiz ligde başarılı olup, takımımızı 2010-2011 futbol

sezonunda deplasmanlı olacak olan 1. küme maçlarımızı seyircimiz önünde oynamayı hedefliyoruz" dedi.

Andırın Belediye Başkanı Sayın Baki Tezcan'a da Yeşildağ Spor adına yapacağı destekten dolayı teşekkür eden Kulüp Başkanı İbrahim Yaycıoğlu, "Bu seneki hedefimiz bu kategoride başarılı olup ilçemizde de bir sosyal etkinlik oluşturmaktır" dedi.

Enerji Sektörünün Vazgeçilmez Üssü Andırın Örümcek Ağına mı Dönüşüyor?

Alican ALA

Enerji nakil hatları Andırın'ın doğasını ve ormanlarını tehdit ediyor. Enerji nakil hatlarının Andırın'daki insan sağlığı üzerindeki etkileri mutlaka araştırılmalıdır. Enerji nakil hatlarının, Andırın'da geleceği masaya yatırılmalıdır.

TEİAŞ Genel Müdürlüğü Feke trafo merkezi-Andırın trafo merkezi hattı projesi halkın katılımı toplantısı yapıldı Andırın 75. yıl YİBO salonundaki toplantıya Kaymakam Kürşad Özdemir, Belediye Başkanı Baki Tezcan, daire amirleri, Teiaş yetkilileri, K.Maraş İl Çevre Müdürlüğü yetkilileri ve Köy muhtarları katıldılar.

TEİAŞ Genel Müdürlüğü tarafından; toplam 58.975 m uzunluğunda, 154 kV Feke Havza trafo merkezi Andırın trafo merkezi Enerji İletim hattının işletilmesi planlamaktadır. Yetkililerin yaptığı açıklamaya göre Söz konusu proje Adana ili sınırları içerisinde başlayarak Feke trafo merkezinden Kozan ilçesinden geçerek daha sonra Osmaniye İl sınırları içinde Sumbas ve Kadırlı'den Andırın Trafo merkezine bağlanacak. Bu projenin amacı yaklaşık 59 km bir hatla Feke, Havza Trafo merkezinden gelen enerjinin Andırın

trafo merkezine gelerek buradan da enterkonaktif sisteme bağlanmasını sağlamaktır. Projede çalışmalar 25 metre sağa, 25 metre sola olmak üzere 50 metrelik bir koridor belirlenerek yapılmıştır. Hattın geçeceği alanda belirlenen ölçüde kamulaştırma yapılacak kamulaştırma yapılan alanda yüksek ağaçlar haricinde vatandaşlar araziye ekip biçebilecekler. Direklerin oturacağı alanlar kullanılmayacak bu alanın parasını devlet vatandaşa ödeyecek ve buranın kullanım hakkı devlete geçecektir dedi.

Daha sonra soru cevap şeklinde geçen toplantıda, Belediye Başkanı Baki Tezcan : "Andırın trafo merkezi belediyemiz mücavir alanında, yani şehir merkezine yakın bir yer şu anda bu bölgeye Yüksekokulumuzu da yapıyor. Andırın olarak bizim büyük arazilerimiz zaten yok Bilindiği üzere bizim ilçemizde yeni HES santralleri de var. Açıkçası ilçemizin çevresi örümcek ağı gibi gökyüzü görünmez duruma gelecek. Bunun yanında bu elektrik tellerinin geçtiği yerdeki ormanlarımız da kesilecek diyerek bu kabloların yeraltından gitme gibi bir durumu yok mu? Andırın ilçesi yayla turizmi yönünden gelişmekte olan bir ilçe bu elektrik telleri kesinlikle bizim ilçemize zarar verecek, amacımız burayı yok etmek mi?" dedi. Yetkilinin cevabı ise "Projelendirme bu şekilde yapıldı, yer altı sistemi maliyet olarak çok fazla o şekilde olacağını sanmıyorum. Bu konular ülkemiz lehine olan konular maalesef olumsuz etkileri de olabiliyor." dedi. Baki Tezcan "Bu elektrik hattının bu şekilde gelmesi İlçe için olumsuz bir tablodur." dedi.

İlçe Kaymakamı Kürşad Özdemir yaptığı açıklamada; "İlçemizin geçim kaynakları zaten kısıtlı, yayla turizmi bakımından gelişmekte olan bir ilçedir. Bu projede ilçe de düşünülerek hareket edilmeli. Hes santralleri konusunda vatandaş bizlere şikayetini getirdiğinde açıkcası muhatap olacak yetkili bile bulamıyoruz." dedi. Orman İşletme Müdür yardımcısı Osman Hasırcı, "Bu projenin ormanlarımıza vereceği zararlar da göz önüne alınmalı." dedi. Söz alan köy muhtarları: "Ülkemiz menfaat sağlayacak her şeye destek oluruz ama bu proje yapılırken yörede yaşayan insanlar da düşünülmesi." dediler.

"İlçeye istihdam olarak bu bölgeden ancak işçi çalıştırabiliriz." diyen firma yetkilisine kaç işçi çalıştıracaksınız diye sorduk bu projede toplamda 50 vasıfsız işçi çalıştıracakmış buradan tekrar soruyoruz: "50 İŞÇİYİ Adana ve ilçelerinden mi, Osmaniye ve ilçelerinde mi yoksa Andırın'dan mı çalıştıracaksınız. Bu şekilde mi ilçeye istihdam sağlanacak soruyoruz?"

Andırın'da Bir Anıt Ağaç HO ÇINARI

Ömer ARSLANTAŞ

Ho Çınarı Andırın'ın Sumaklı Köyü'nde bulunmaktadır. Çınarın 600 yıldan fazla bir yaşı olduğu yöre halkı tarafından söylenmektedir. Ancak Hatay - Samandağı'nda bulunan Musa Çınarı'nın yaşının üç bin yıldan daha fazla olduğu bilinmektedir ve Musa Çınarının çevresi 32 metredir. Ho Çınarı'nın çevresi ise 12 metreden biraz fazladır. Bu kıyasla Ho Çınarı'nın bin yıldan fazla bir yaşının olduğu sanırım söylenebilir. Ho Çınarı Berke Barajına adı verilen "Berket Dağı"nın hemen kuzey batı eteğindedir. Çınarın doğu yönünden köklerine bir metre kadar yakın Ho Pınarı vardır.

Andırın'ın yazın sıcak olan aşağıdaki köylerinden ve Düzüçü'nin Pirsulatanlı Köyü'nden yaylacılar, bu çınarın kuzeyinde bulunan yüz dönümden biraz fazla olan yarı engebeli düzlüğe yani Ho Yaylası'na çıkarlar. Ho Çınarı, Ho Pınarı ve Ho Yaylası bu yaylacılar için ayrı bir anlam taşır. Ayrıca arabasıyla, atıyla, kamyonu ile veya

traktörüyle ve de yaya olarak buradan geçenlerin mutlaka durup biraz dinlendikleri bir yerdir Ho Çınarı. Andırın Orman İşletmesi Ho Çınarı'nın dibine her zaman bir çardak yapmayı ihmal etmemektedir. Ho Çınarının güney batı ve batı yönüne doğru doğal bitki örtüsü olarak meşeler, kızılçık kirazları, çıtırmık (menengic) ağaçları, kızılçam vb. ağaçlar vardır. Berket Dağı ise genelde meşeliktir. Ho Çınarı'ndan Berket Dağı'na yönelirseniz sizi ilk olarak bir metreye kadar uzamış "ayidöşekleri" karşılar. Ho Çınarı'nın gövdesindeki kovuğa on kişi rahatlıkla oturabilir.

Beş yıl kadar önce Düzüçü-Haruniye üzerinden Adana Vali Muavini (şimdi İstanbul Kağıthane Kaymakamı) Sayın Ahmet Narinoğlu ile Berke Barajı köprüsünden geçerek Andırın'a giderken Sumaklı Köyü'ne uğramıştık. Ahmet Bey Ho Çınarı'nı görünce hemen böyle bir ulu çınarın mutlaka korumaya alınması gerektiğini

söyledi. "Bu çınar belki de Andırın'ın en yaşlı çınarıdır." dedi. Andırın'da konuyu o zamandaki Andırın Kaymakamına da aktardı. Ancak düşüncesinin takipçisi yine kendisi olmak zorunda kaldı. Halen bu konuda öncelikli olarak Ho Çınarı der de başka bir şey demez.

Ne mutlu bu değerlere, bu anıt ağaca sahip çıkan sayın hemşehrimize.

Andırın'da Botanik Bahçesi Kuruluyor

Servet DUMAN

Andırın'ın zengin ağaç ve bitki örtüsünü herkes biliyor. Literatüre geçen bu zenginlik botanik bahçesi ile ispat ediliyor.

1998 yılına kadar odun ve tomruk deposu olarak kullanılan alan botanik bahçesi olarak düzenleniyor. Burası 1998 yılında sedir tohumu atılarak

ağaçlandırılmıştır. 2009 yılında botanik bahçesi olarak planlanmış, 2009 yılı sonbaharında yapılan öncelikli yerli türler olmak üzere çalışmalara başlanılmıştır. Çalışmalar devam etmektedir.

Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü, Andırın Orman İşletmesi ve

Sivil Toplum Kuruluşları adına Andırın Gelişim Platformu işbirliği ile geliştirilen Andırın Botanik Bahçesi Projesine Kaymakamlık ve Belediye destek vermektedir.

Botanik bahçesinde farklı türde 60'ın üzerinde ağaç bulunmaktadır. Çalışanlarımız devam etmektedir.

Ankara'dan Haberler...

Ankara'da Tirşik Günleri

Ramazan PÜSKÜLLÜ

Ankara'daki Andırınlılar Tirşik günlerini kutlamaya devam ediyor. 20 Ocak 2010 tarihinde 3.'sü düzenlenen Tirşik günleri ziyafetinde Ankara'da ikamet eden Andırınlılar Türkiye Petrolleri A.O lokalinde bir araya gelerek hasret giderdi. 35 kişinin çağrıldığı davete yaklaşık 25 hemşehrımızle birlikte bölge milletvekillerimizden Mehmet Akif Paksoy(MHP), Cafer Tatlıbal(AKP) ve Fatih Arıkan(AKP) katıldılar. İşlerinin yoğunluğu nedeni ile yemeğe katılmayan diğer bölge milletvekillerimiz ve bazı hemşehrilerimiz üzüntülerini belirttiler.

Yemek vesilesi ile 19.00 sularında bir araya gelen hemşehrilerimiz saat 22.30'a kadar milletvekillerimizle beraber bölgenin sorunları ile ilgili sohbetlerine devam ettiler. Hemşehrilerimiz, derneğimiz yönetim kuruluna sık sık bir araya gelme isteklerini yineleyerek, yöresel yemek ikramları konusunda yardıma hazır olduklarını belirttiler.

Toplantıda Tirşik için yapılacak patent başvurusu da gündeme getirilerek bir an

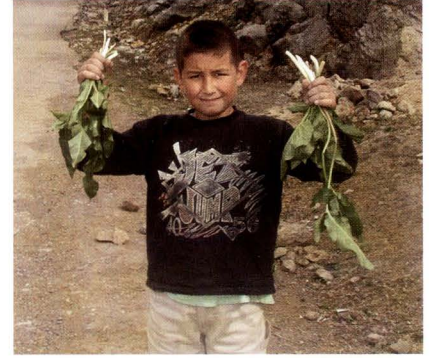
önce çalışmanın sonlandırılması gerektiğine dikkat çekildi. Ankara Andırınlılar Derneği Başkanı Ramazan Püsküllü, en kısa zamanda başvurunun yapılacağını, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi bünyesinde yapılan çalışmanın sonucunu belediklerini, bitmesi durumunda teknik bilgileri kullanarak

hemen müracaatı yapacaklarını belirtti. Sade Tirşik ve tereyağlı bulgur pilavı, yanında turp ve turşu ikramı yapılan yemekte çok samimi ve sıcak bir ortam hâkimdi.

Kısıtlı imkânlardan dolayı sınırlı sayıda kişinin davet edildiği Tirşik ikramına;

Ramazan Püsküllü, Mustafa Keleş, Şerife Çitiloğlu, Hakan Kayran, Ahmet Gök, Mustafa Alakabak, Ali Sarıbyık, Dr.Faruk

Çetin, Cahit Gökşen, Abdurrahman Gök, Prf. Dr. Mustafa Yel ve Eşi(Kadirli), Mehmet Öksüz, Yakup Aslantaş, Yusuf Alan, Yaşar Türkleş(Göksun), Alattin Nalçacı(Kahramanmaraş), İbrahim Çiğer, Alper Tan katıldı.

Bizi yalnız bırakmayan tüm gönül dostlarımıza ve Andırın sevdalarına katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Tirşik'in Patent Başvuru İşlemleri Tamamlandı

Türk Patent Enstitüsü Başkanlığı tarafından istenen belgeler büyük ölçüde tamamlandı. Başvuru çok kısa sürede yapılacaktır. Daha önceki toplantılarda bu görevi Ankara Andırınlılar Derneği(ANDAY) üstlenmişti. Andırın Kaymakamlığı ve Andırın Belediyesinin denetleme rolünü üstlendiği ve yaklaşık 5-6 bin TL civarında bir maliyeti olması beklenen Tirşik'in Mahreç İşaret patent başvurusu nisan ayı içerisinde yapılması planlanmaktadır.

Tirşik hakkında internet ortamında oldukça fazla bilgiye ulaşılmaya rağmen gerçeğe uygun bir metne ulaşmak mümkün olmaktadır. Özellikle Osmaniye ot çorbası olarak değişik web sitelerinde ve gazetelerde haber yapılması çok üzücü olmaktadır. Hiçbir Çukurovalı Tirşik'in "Andırın Doktoru" tabirini inkâr etmese de kendilerine mal edilmesinden de rahatsız görünmemektedir.

Tirşik'in tahlili Ankara Numune Hastanesi Başhekim yardımcısı Uzman Dr. Faruk Çetin tarafından yapılmıştır. Çetin, daha sağlıklı

yorumlar yapılabilmesi için bu tahlil sonuçlarının yanında daha farklı tahliller de yapılması gerektiğini belirtmekle birlikte Tarım Bakanlığı İstanbul İl Kontrol laboratuvarlarında Adana Andırınlılar Derneği tarafından yaptırılan tahlil raporunu inceleyerek aşağıdaki gibi yorumlamıştır. Ancak fermentasyondan sonra ortaya çıkan değişimin incelenmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Bu özellikler ise, KSÜ' de yapılan teknik çalışmanın uluslararası bilimsel bir dergide yayımlandıktan sonra elimize ulaşması beklenmektedir.

Tirşik'in Bilinen Özellikleri

"Fermentasyonla 3.53 gibi oldukça asit PH'ye dönüşmekte muhtemelen içerdiği faydalı mikroorganizmalar nedeniyle probiyotik etki yapmakta ve bağırsak florasında bulunan zararlı mikroorganizmaların yerini alarak bağırsak florasını düzeltmektedir. Bu mekanizmayla mide ve bağırsaklarda gaz, şişkinlik, hazımsızlık yakınmalarını düzeltmektedir. İçerdiği selüloz nedeniyle bağırsak tembelliği ve kabızlığa iyi

gelmektedir. Düşük kalorili olması ve posası nedeniyle fazla kilosu olan ve diyet yapanlara özellikle tavsiye edilir. Probiyotik etkisi ve içerdiği yüksek orandaki C vitamini nedeniyle bağırsak sistemini düzenlemekte başta gribal enfeksiyonlar ve bağırsak enfeksiyonları olmak üzere tüm enfeksiyon hastalıklarına iyi gelmektedir. İçerdiği çinko nedeniyle bağırsak sisteminin ve hormonların düzenlenmesi, yara iyileşmesine yardımcı olur. Çinko ve demir kansızlık tedavisinde faydalıdır. Probiyotik etkisi olduğundan Türk toplumunun %70-80 inde bulunan ülser, gastrit ve mide kanserine neden olan Helikobakter Pylori isimli mikrobu tedavisinde etkili olabileceği teorik olarak düşünülmekle birlikte bu konuda doktor ve üniversiteler tarafından yapılacak bilimsel çalışmalara ihtiyaç vardır. Fazla miktarda sodyum ve potasyum içerdiğinden hipertansiyon, kalp ve böbrek yetmezliği ve karaciğer sirozu olanlar yememelidir. Probiyotik etkisinin gıda laboratuvarlarında araştırılması gerekmektedir."

Osmaniye'den Haberler...

Andırınlılar Derneği Genel Kurulu

Osmaniye ve çevresinde oturan Andırınlılar Derneği 2. Olağan Genel Kurulu yapıldı. Başkanlığa Osmaniye Milli Eğitim Şube Müdürü Mahmut Gök seçildi.

Dernek binasında yapılan 2. Olağan Genel Kurulda, Mahmut GÖK'ün hazırladığı tek liste ile seçimlere gidildi.

Derneğe kayıtlı 120 üyenin 85'inin katıldığı seçimlerde, Mahmut Gök'ün hazırladığı liste, üyelerin tamamının oyunu alarak yönetime seçildi.

Yönetim Kurulu ise, Osmaniye Devlet Hastanesi Müdürü Hamza Tor, emekli eğitimci Zekeriya Gül, Ahmet Uçar, esnaf

Bekir Sadi Gök, H. Hasan Aslantaş ve gazeteci İsrail Avcı'dan oluştu. Gök, genel kurul sonrası yaptığı konuşmada, Yüksek İstişare Kurulu ve Mahalle temsilcileri oluşturup dernek hizmetlerini daha geniş alana yaymaya çalışacaklarını bildirdi.

Öğrenciler Köpek Barınağını Ziyaret Etti

Osmaniye Özel Bilim Koleji ile Canan Kreş ve Gündüz Bakım Evi öğrencileri, Osmaniye Belediyesi Hayvan Barınağı'nı ziyaret etti. Doğayı ve Hayvanları Koruma Derneği (DOHAYKO) gönüllü temsilcisi Şazimet Ertekin, Osmaniye'de öğrencilere hayvan sevgisini aşılamak, onlara hayvanları sevdirmek için bu tür gezilerin devam edeceğini kaydetti.

Ertekin, kentteki hayvan barınağında 100'ün üzerindeki köpekleri koruyup

kollamak için gönüllü hayvansever gruplar oluşturmayı planladıklarını, bu yönde çalışmalarının sürdüğünü belirtti. DOHAYKO'nun davetlisi olarak gelen öğrenciler, Osmaniye Belediyesi Hayvan Barınağı hakkında veteriner Zeki Kaya'dan bilgi aldı. Öğrenciler, hayvan barınağında kalan köpeklerle yakından ilgilendi. Osmaniye Belediyesi Hayvan Barınağı'na öğrenci ziyaretlerinin yarın ve ertesi günde çeşitli okullardan öğrencilerin katılımı ile süreceği bildirildi.

Osmaniye'de Yılan Operasyonu

Osmaniye'de, bir otomobilin içerisine giren 62 santimetre büyüklüğündeki boz yılan korkulu anlar yaşattı.

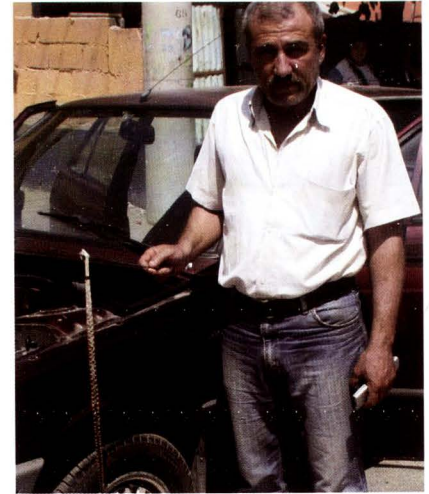
Alınan bilgiye göre, Yalçın Özer (48), 80 ES 918 plakalı otomobili ile Alibeyli Mahallesi'ndeki Ana Çocuk Sağlığı Merkezi'nde staj gören kızı Tuğçe Özer'i (16) almaya gitti.

Kızını da otomobile alan Yalçın Özer, Mareşal Fevzi Çakmak Mahallesi'ndeki evine döndüğünde otomobilini durdurup anahtarını alırken otomobilin içerisinden üzerine boz bir yılan saldırdı.

Panik içerisinde kendini dışarı atan Yalçın Özer, otomobilinin kapılarını kapatıp komşularından yardım istedi. Komşuları ile birlikte yılanı otomobilden çıkartma çabaları sonuç vermedi.

Otomobilini tamirci ve elektrikçi çağırıp söktüren Özer, yılanın ön çamurluk içerisinde olduğunu tespit etti.

Yalçın Özer; "Otomobilimin kapılarını kapatıp, rahatsız olması için sinek ilacı sıktım. Ancak bir türlü çıkaramadık. Otomobili söktük, bir yılan çok masraf açtı." şeklinde konuştu.

Engelli Öğrenciler Cerrah'ı Ziyaret Etti

80. Yıl Mesleki Rehabilitasyon Merkezi öğrencileri, "Engelliler Haftası" etkinlikleri kapsamında Osmaniye Valisi Celalettin Cerrah'ı ziyaret etti.

Vali Cerrah, ziyaret sırasında, engellilerin eğitimlerini vermek, onları topluma kazandırmak konusunda her zaman destek

olacağını kaydetti.

Engelliler merkezinin yeni iş atölyelerine ve ek binaya ihtiyaç duyulduğu bilgisini alan vali Cerrah, engelli çocukların el becerilerini geliştirerek, bu atölyeler için çalışma yapılabileceğini belirtti.

Kendisine çiçek sunan öğrencilere Vali Cerrah ise çeşitli hediyeler verdi.

Andırın Gelişim Platformu İkinci Kongresini Yaptı

Andırın ve içinde bulunduğu Çukurova bölgesine yönelik hizmette bulunmak amacıyla kurulan Andırın Gelişim Platformu Derneği ikinci olağan genel kurulunu İstanbul'da yaptı.

Yapılan kongreye üyelerin yanında bölgeden temsilci kişiler katıldı. Kurulda yönetimin üç yıl boyunca yaptığı faaliyet ve çalışmalar aktarıldı. 2010 yılı programı ile yeni yönetim ve denetim kurulları seçildi. Kurulda ayrıca platform tüzüğünde değişiklikler yapılarak hizmet alanı genişletildi ve katılım artırıldı. Kurulda konuşan Platform Başkanı Ahmet NARİNOĞLU, tüzükte yapılan amaç ve

hedeflere uygun olarak faaliyet yürüttüklerini, bu sayede yerelde güçlü işbirliği yaptıklarını, yörenin gelişimine katkıda olduklarını söyledi. NARİNOĞLU: "Bundan sonra da, yeni yönetim ve yeni anlayışla hizmetlerimiz devam edecektir." diyerek katkıda bulunan, işbirliği yapan kişi ve kuruluşlara teşekkürlerini bildirdi.

ANDIRIN PROJELERİ

Andırın Gelişim Platformu'nun kuruluşundan bugüne kadar yürütülen ana projeler başlıklar halinde aşağıda sıralanmıştır:

1. Andırın Kültür Varlıkları Araştırma, Tarama ve Uygulama Projesi
2. İkinci Yazıları Projesi
3. Arıcılık Projesi
4. Tırıl Dağı Milli Parkı Projesi
5. Andırın Doğa ve Bitki Müzesi Projesi
6. Andırın Kültür Merkezi Projesi
7. Andırın Anıtlar Projesi
8. Andırın Yayıncı Kuvay-i Milliye Projesi
9. Andırın Gelişim Planı Projesi
10. Andırın Dünden Bugüne Fotoğraf Arşivi Projesi
11. Yeryüzü Andırınlıları İletişim Ağı Projesi
12. Sarımsak Dağı Koruma Projesi
13. Andırın Üzerine Yayınlar
14. Safa Vaisoğlu Anma Projesi
15. Sivil Toplum Güçlendirme Projesi
16. Etnoğrafya Müzesi Projesi
17. Andırın Entegre Tarım Projesi
18. Andırın Doğal Arıtma Projesi
19. Köy Araştırmaları Projesi
20. Andırın El Sanatları Projesi
21. Sporu Teşvik Projesi
22. Andırın Hafıza Merkezi Projesi
23. Yazılım Köyü Projesi
24. Andırın Tarihi Araştırma ve Yazma Projesi

2007 YILI FAALİYET RAPORU

2007 yılı Andırın Gelişim Platformu Derneği'nin kuruluş yılıdır. Yıl içinde yapılan faaliyetler şöyledir:

1. Bu yıl içerisinde derneğin Andırın'a, Çukurova Bölgesi'ne, çevredeki Sivil Toplum Örgütlerine tanıtımı yapılmıştır.
2. Bölgedeki kamu kurum ve kuruluşlarına derneğin tanıtımı yapılmıştır.
3. Andırın İlçesi ve Kahramanmaraş İline gezi düzenlenerek yörenin sorunları yetkili kamu kurumlarına iletilmiştir.
4. Birinci Andırın Çalıştayı yapılmıştır.
5. Andırın'da Birinci Andırın Şenliği yapılmıştır.
6. Andırınlı fakir ve muhtaç başarılı öğrenciler, İstanbul'a getirilerek bilgi ve görgülerinin artırılması amacıyla bir haftalık gezi düzenlenmiştir.
7. İstanbul'daki Andırın Derneği ile işbirliği yapılarak birlikte etkinlikler yapılmıştır.
8. Tirşik Dergisi yayın hayatına alınmıştır.
9. Andırın'a yönelik projeler yapılmış, yapılan projelere katılım sağlanmıştır.
10. Andırınlılar arasında iletişim kurulması amacı ile www.andirin.org.tr isimli site yayın hayatına alınmıştır.

2008 YILI FAALİYET RAPORU

2008 yılında, 2007 yılında olduğu gibi benzer faaliyet ve çalışmalar yürütülmüştür.

1. Tirşik Dergisi çıkarılmaya devam edilmiştir.
2. www.andirin.org.tr sitesi yönetilmiştir.
3. İstanbul'da okuyan Andırınlı fakir ve muhtaç öğrencilere öğrenim bursu verilmiştir.
4. Andırın üzerine projeler yapılmış, yürütülmekte olan projelere katılarak gerçekleştirilmesine katkıda bulunulmuştur.
5. Ankara'da Kahramanmaraş, Osmaniye ve Adana milletvekilleri ile buluşarak Andırın sorunları tartışılmış ve çözüm aranarak destek istenmiştir.
6. İstanbul'da 2. Andırın Çalıştayı yapılmıştır.
7. 2007 yılında olduğu gibi 50 civarında öğrenci İstanbul'a getirilerek bir hafta gezi programı düzenlenmiştir.
8. Andırın Çınar Geçidi'nde 2. Andırın Şenliği yapılmıştır.
9. Andırın'da Andırın'ın sorunları sempozyumunda tarafların katılımı ile tartışılmıştır.
10. Andırın'ın sorunları Kahramanmaraş Valiliği, Üniversitesi ve ilgili Kamu Kurumları ziyaret edilerek iletilmiştir.
11. Adana, Ankara ve İstanbul'daki sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılarak etkinliklere katılım sağlanmıştır.
12. Andırın sorunları rapor haline getirilerek ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir.
13. Andırınlı hemşehrilerin iletişim ağları korunmaya çalışılmıştır.
14. Andırın'da Sivil Toplum kapasitesinin artırılması için Sivil Toplum Kuruluşlarının kurulması ve geliştirilmesine yardımcı olunmuştur.
15. Andırınlı öğrencilerin ilçenin gelişmesi ve kalkınmasını ilçelerini çekmek amacı ile 5 dalda okullar arası yarışmalar yapılmıştır.

2009 YILI FAALİYET RAPORU

Bu yılda da 2007 ve 2008 yıllarında olduğu gibi faaliyet ve etkinliklere devam edilmiştir. 2009 yılı içerisinde aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir:

1. Tirşik Dergisi çıkarılmaya devam edilmiştir.
2. www.andirin.org.tr sitesi yönetilmiştir.
3. İstanbul'da okuyan Andırınlı fakir ve muhtaç öğrencilere öğrenim bursu verilmiştir.
4. Andırın üzerine projeler yapılmış, yürütülmekte olan projelere katılarak gerçekleştirilmesine katkıda bulunulmuştur.
5. Andırın'da 3. Andırın Çalıştayı yapılmıştır.
6. 2008 yılında olduğu gibi Andırın'lı fakir, muhtaç ve başarılı öğrenciler İstanbul'a getirilerek gezi düzenlenmiştir.
7. Andırın Çınar Geçidi'nde 3. Andırın Şenliği yapılmıştır.
8. Andırın'ın sorunları Kahramanmaraş ilindeki kamu kurum ve kuruluşlarına gezi düzenlenerek iletilmiştir.
9. Adana, Ankara ve İstanbul'daki Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliği yapılarak etkinliklerine tam katılım sağlanmıştır.
10. Andırın sorunları rapor haline getirilerek ilgili Kurum ve Kuruluşlara gönderilmiştir.
11. Andırın'lı hemşehrilerin iletişim ağları korunmaya çalışılmıştır.
12. Andırın üzerine projeler hazırlanarak uygulanması için çalışmalar sürdürülmüştür.
13. Andırın'da hizmet veren Mavi Hilal Vakfı ile işbirliği yapılmış, Andırın'a yönelik projeler yapılması sağlanmıştır.
14. Andırın Meslek Yüksek Okulu Derneği kurulması sağlanmıştır.
15. Andırın ve Çukurova Bölgesinin Sivil Toplum Kurumları ile işbirliği cihetine gidilmiştir.
16. Andırın'lı öğrenciler arasında Andırın'ın bütün yönlerini işleyen 5 dalda yarışmalar yapılmıştır.

Adana'dan Haberler...

Adana'da 5. Bahar Buluşması

Adana Andırınlılar Derneği'nin her yıl yaptığı geleneksel bahar şenliğinin beşincisi 16.05.2010 Pazar günü eski baraj gölü yanı gençlik parkında yapıldı. Açılış konuşmasını yapan Dernek Başkanı Misal BOLAT Hemşerilerimizin zaman zaman bir araya gelmesi, aralarındaki bağı güçlendirecektir. Bizler Andırın kökenli Adanalıyız, güzel toplulukla beraber olmanın mutluluk ve gurur vermekte olduğunu belirterek davetilere ve hemşerilerimize hoş geldiniz diyerek konuşmasını bitirdi.

BAHAR BULUŞMASINDAN BAŞLIKLAR

-Bahar buluşması şenliği sabah saat 09.00- 18.00 arasında gün boyu yapıldı.

-Geleneksel halk oyunlarının oynandığı ve çeşitli yöresel yemeklerin ikram edildiği buluşmada hemşehrilerimiz birbirleriyle tanışma ve kaynaşma ortamı buldular.

-Ücretsiz hediye çekilişi düzenlenerek hemşehrilerimize mühtelif hediyeleri Başkanımız, hediyeleri veren firma sahipleri ile beraber dağıttılar. Dağıtılan hediyeler; Gökçeli Giyim Ali Gökçeli 50 tane gömlek, Önder Telekom İsmail Çam 30 adet kontör, 3 adet çift simli cep telefonu, Medyatek Bilgisayar firması Ali Bolat 5 adet klavye mouse seti, 5 adet speaker seti, Sude Bilgisayar firması Abdurrahman Bülbül 5 adet bilgisayar kamerası, C-Stil Firması Ümmet Canbolat 50 adet ev tekstil seti, Akdeniz Hırdavat Duran Başdoğan 20 pense 20 tornavida, 1 matkap seti, 9 adet çanta, İspir Otomotiv Ahmet İspir 4 adet araç paspası, 4 adet araç çantası vb.

-Kahramanmaraş, Pozantı , Aladağ, Van , Feke, Saimbeyli dernek yöneticileri şenliğimizi ziyaret ettiler.

-Pozantı Belediye Başkanı Sayın Mustafa ÇAY şenliğimizi ziyaret edip iyi dileklerini bildirdiler.

Adana Andırınlılar Derneği Misal BOLAT İle Devam Kararı Aldı

Andırınlılar Derneği'nin 10. Genel Kurul Toplantısı 18 nisan 2010 tarihinde yoğun bir katılımıla, Adana Turgut Özal Bulvarı'ndaki dernek merkez binasında gerçekleştirildi. 10.Genel Kurul Toplantısı'nda, Yönetim Kurulu Asil Üyeliklerine: Misal BOLAT, Soner KESME, Dilek Yılmaz, Mehmet Temel, Ali Gökçeli, Ahmet İspir, Levent Efil seçilirken, Denetleme Kurulu Asil Üyeliklerine ise; İsmail Arslan, Ali Acembekiroğlu ve Ahmet Yayırcıoğlu seçildi

Açılış konuşmasını yapan dernek başkanımız Misal BOLAT "Derneğimiz'in Adana'da yaşayan, Andırınlı hemşehriler arasında iletişimi kuvvetlendirmek ve günlük hayatta yaşanan sıkıntılarda destek olmak amacıyla 1991 yılında kurulduğunu belirttikten sonra bu güne kadar derneğimize emeği geçenlere teşekkür etti."

Adana'da kırk elli bin Andırınlı'nın yaşadığını vurgulayan Dernek Başkanı Misal Bolat; "Biz dernek olarak kendimizi; Andırın kökenli Adanalılar olarak tanımlıyoruz ve öncelikli amacımız Adana'da yaşayan Andırınlılar'ın birbirleriyle tanışması, kaynaşması ve Adana'da yaşayan hemşehrilerimize her konuda destek olmaktır." dedi.

Başkanlığı iki dönem yürüttüğünü ve bu görevi artık başka arkadaşlara devretmek istediğini dile getirdi.

Yönetim kurulu ve denetim kurulu faaliyet raporları okunu onaylanmasından sonra yeni yönetim kurulu seçimlerine geçildi.

Misal BOLAT, başkan adaylığına talipli çıkmamasından ve hemşehrilerinin ısrarından ötürü dernek başkanlık görevine tekrar seçildi.

Adana Andırınlılar Derneği'nde 5. Tirşik Günü

Adana Andırınlılar Derneği Başkanı Misal Bolat ve Yönetimin organizasyonu ile 5. Tirşik Günü 14 .02.2010 Pazar günü dernek binamızda yapıldı.

Soner KESME

Baharın Müjdecileri

Yaklaşık olarak 50 yıldır ilçemizden eksik olmayan ve ilçemizin sembolü haline gelen leylekler baharda yuvalarına döndü. Yazın burada üreyen leylekler, sonbahar gelince tekrar kışlık vatanları olan güneye, sıcak bölgelere göç edecekler.

Eskiden sulak alanı bol olan kuzey bölgemizdeki Geben ve Çokak Bölgelerine gruplar halinde gelirlerdi. Adeta yaşamın bir parçası olurlardı. Oralarda da sayıları giderek azaldı.

Sıcak ülkelerden gelerek baharı müjdeleyen leylekler,

50 yıldır şehir içinde mesken tuttuğu evin, bacasının üzerindeki yuvalarına yerleşti ve yazın burada eğlendi.

Aradan geçen onca zamana karşın yerlerini değiştirmeyen leylekler, adeta ilçemizin sembolü konumunda bulunuyor.

Mezar Taşları

Andırın'da köy civarlarında, göl boylarında, yaylalarda mezarlara ve mezar taşlarına rastlanır. Bu bize iki şeyi anlatır:

Önce coğrafyanın her yöresinde hayatın sürdüğünü, sonra farklı toplum kesimlerinin burada yaşadıklarını.

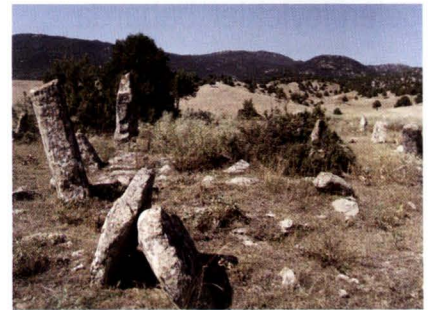
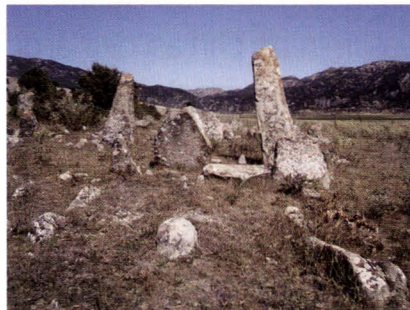
Andırın'da kaya mezarlardan bu güne dek dönemlere ait mezarlar

hala yaşamaktadır. Andırın, göç yolu üzerinde olduğundan köyler dışında bulunan mezarların ayrı hikâyeleri olsa gerek. Andırın'da hiçbir mezara garip mezar denmez. Bu nedenle hala yaşayan sahipleri bulunur.

Mezarlıklarda bulunan mezar taşları dönemin özelliklerini yansıtır. İri taşlar, yassı taşlar, kısa taşlar, çift taşlar görürsünüz.

Mezar taşları arasında sarık başlıklı taşların, ilim adamlarını, işlemeli olanların, varlıklı kişileri anlattığı söylenir. Çocuk taşları hemen belli olur.

Velhasıl, Andırın mezar taşları toplumların yaşamışlıklarından ipucu verir. Bugün, geçmişimizi tanımak ve bize geçmişimizi aktarması için araştırmacılar beklenmektedir.

Andırın'da Pazar Panayır Olur

Andırın'da da her yörede olduğu gibi, yerel ürünler, pazarı süslemektedir. Andırın'da pazarların diğer yörelerden farklı yanları bulunur.

Andırın'da cuma günü kurulan pazar, sokaklara sığmaz. Ta cami ve bankanın bulunduğu ana caddeye kadar taşar. Pazar sadece kurulduğu yerlerde kendini hissettirmez. Bütün cadde ve sokaklar pazarın bir parçası haline gelir. Kiminin elinde poşetler, kiminin elinde çantalarla ağırlıklar taşınır. Kimileri satın almış, kimileri satmaya gidiyor.

Çoğu pazarlarda köylerden gelen doğal ürünler ayrı bir yerde sergilendiği halde

Andırın'da pazarın her tarafına yayılır. Çünkü; Andırın'a gelen ürünlerin çoğu yerli ve doğal ürünlerdir. Sabahleyin hemen tükenmez, geç saatlere kadar alıcısını bekler.

Andırın'da pazarın farklı yanı sadece doğal ürünlerin pazarlanması değil, aynı zamanda pazara gelen insanların oluşturduğu güzel manzaralardır. Andırın'da pazarın özelliklerini şöyle sıralayabiliriz:

- Doğal ürünler pazarlanır,
- Pazarda hile, aldatma ve yanlış yapılmaz,
- Pazarda buluşur, kaynaşır,
- Pazarda insanlar bir araya gelerek ayak üstü sohbetler yaparlar,
- Pazarda insanlara haberler ve bilgiler ulaştırılır,
- Pazarda eş, dost, tanıdık aranır bulunur,
- Pazarda ihtiyacı olanlara yardımlar yapılır,
- Pazarda ihtiyacı olanlar söz üzerine

alışveriş yaparlar,

- Pazarlarda gelecek haftaların ürünleri sipariş yapılır,
- Pazarlarda yörenin karakterini temsil eden ürünler, eşyalar sergilenir.
- Pazarlarda Andırın şivesinin en güzeli konuşulur.

Andırın'da pazar kurulduğu zaman hangi mevsimde ve ayda olduğunuzu anlarsınız. Pazara gelen ürünler sizlere hangi ürünlerin yeni ortaya çıktığını, hangilerinin mevsiminin geçtiğini gösterir. Kısaca Andırın'da pazar, pazar olmaktan çıkar, insanların çok yönlü işine yarayan bir panayıra dönüşür. Andırın pazarını dolaştıkça zevk alırsınız. Andırın'da pazarı dolaşırken sadece ürünleri değil, Andırın'ı, insanların, değerlerini ve kültürünü de tanırırsınız. Andırın'da pazarlar Andırın'ı ayağınıza getirir. Sakın gitmeyi, gezmeyi ve görmeyi ihmal etmeyin.

Andırın'da Örnek Bir Kuruluş;

“Değirmenüstü Hidroelektrik Enerji Santrali”

Gökem Gül DUMAN

1946 yılından beri yol, otoyol, yapı, hazır beton, köprü, viyadük ve prekast yapı elemanları yapım sektörlerinde faaliyet gösteren Gülsan Şirketler Grubu, bilgi ve deneyimini arkasına alarak ilk HES projesini gerçekleştirmek için Andırın'ı seçti. Tam adı Kargaçayırı Regülatörü ve Değirmenüstü Hidroelektrik Santrali olan projenin hem direkt yatırımcısı oldu, hem de inşaatı gerçekleştirdi. 2008 yılında tamamlanan tesis 40MW kurulu güce, 114 GWh yıllık üretim kapasitesine, 297 metrelik düşü yüksekliğine, 171 metrelik kanal uzunluğuna ve 5,800 metrelik bir tünel uzunluğuna sahip.

YEREL DESTEKLER

Gülsan, yıllardır çalıştığı yurtiçi ve yurtdışı coğrafyalarda halk ve çevre ile gerçek entegrasyonun peşinde. Andırın da bu anlamda farklı olmadı. Proje öncesi ve esnasında yapılan seyahat ve incelemelerde civar yerleşim bölgelerindeki noksanlıklar ve gereksinimler tespit edilerek bunların giderilmesine çalışıldı.

Örnekleme gerekirse:

Emirler-Kargaçayırı Köyleri arasındaki 5km uzunluğundaki yolun yapılarak yöre halkının hizmetine sunulması, Kargaçayırı Köyü İlköğretim Okulu tamiratları, bilgisayar laboratuvarı destekleri ve lojman bakımları, Emirler Köyü İlköğretim Okulu lojman bakımı ve bilgisayar laboratuvarı destekleri ile bilgisayar kursu, Emirler Köyü Kanlı Buget Gölü etrafındaki

piknik alanlarının tesis edilmesi, Andırın Emniyet Amirliği Spor Tesisleri bakım çalışmaları,

Çukurkoz Köyü İlköğretim Okulu bahçe düzenlemesi ile Çukurkoz Köyü Camii bakım ve boya işleri bu işlerden sadece bazıları. Yapımı hala devam eden Emirler Köyü Bostandere Obası Camii tuvalet bakımları ise çok yakında tamamlanacak.

Ayrıca çevresel anlamda 100.000 Sedir ağacı tohumu, 10.000 Sedir ve Kara Çam fidesi ve 1000 meyve ağacı fidesi toprakla buluşturuldu. Ağaçlandırmaya paralel olarak Değirmenüstü HES baraj gölüne 5000 adet Sazan ile Emirler Köyü Körsulu Deresi'ne 5000 adet Alabalık atılarak yetiştirilmeye başlandı. Bugün için balıklar avlanabilir büyüklüğe ulaşmış durumda.

Yukarıda yaptığımız destek hizmetleri yanında yörenin kırsal kalkınması ve çiftçilerin ekonomik yönden güçlenmesi için gelir getirici projeler uygulamaktayız. 2010 yılında uygulamaya koyduğumuz iki proje ile yetinmeyip yenilerini hazırlamaktayız.

ARICILIK PROJESİ

Bu çalışmaları takiben bölgedeki yoksulluğa çare olarak çiftçilerin üstlenebileceği sürdürülebilir faaliyetler tespit edilmiş ve yöre halkının projeye entegrasyonu amaç edinilmiştir. Bilindiği gibi, Andırın ve civarında arıcılık hali hazırda yapılan bir faaliyet. Ne var ki Andırın'ın geçtiğimiz yıllarda güçlü ve çok çeşitli florasiyle bu kartını tam anlamında kullandığını söyleyebilmek güç. İşte projeye bu potansiyelin layığıyla kullanılması ve sonuç olarak yerel için maddi fayda yaratması hedeflenmiştir.

Peki Neden Arıcılık?

- Arıcılık, gıda, eczacılık ve kozmetik sektörlerinde çok geniş kullanım alanına sahip, mütevazı yatırımlarla gerçekleştirilebilen, fakat ülkemizde yeterince tanınmayan tarımsal bir faaliyet. Az topraklı ya da topraksız çiftçiye güvenli bir iş imkanı yaratmak açısından önemli.
- Arıcılık bir yan gelir olarak da düşünülebilir. Örneğin bir çiftçi tarımla, hayvancılıkla uğraşmanın yanı sıra arıcılık da yapabilir. Ya da tek ürünle bütün yaşamını sürdüreceği olan fındık üreticisi, çay üreticisi için yan gelirlerin başında yine arıcılık düşünülebilir.
- Az personelle yılın sadece belli dönemlerinde çalışıldığından ekonomik olarak nitelendirilebilir.
- Doğa ve çevreye zarar vermeden yapılabildiğinden bu yönüyle sürdürülebilir bir faaliyet olarak adlandırılabilir.
- Arıcılık sayesinde polenasyon (tozlanma) artarak alınan mahsul oranında artış sağlanır. Dünya genelindeki mahsüllerin %85'i arıların neden olduğu tozlanma ile elde edilmektedir.
- Her ne kadar Türkiye'de yaygın olmasa da

dünyada bal arıları, yeterli tozlaşmanın sağlanması ve dolayısıyla bitkisel üretimin artırılması amacıyla dönemsel olarak kiralanmaktadır. Uzun vadede bu da bir gelir olarak düşünülebilir.

• Apiterapi diye adlandırılan bir tedavi şekli olduğundan arıcılığın propolis (arıların bitkilerden ürettiği ve kovanın içi temizlikte ve kovanın yalıtımında kullandıkları madde), arı zehri, arı sütü gibi yan ürünlerinin de pazarda payları bulunmaktadır. Örneğin bazı doğu bloku ülkelerinde sadece arı ürünleriyle tedavi yapan klinikleri mevcuttur.

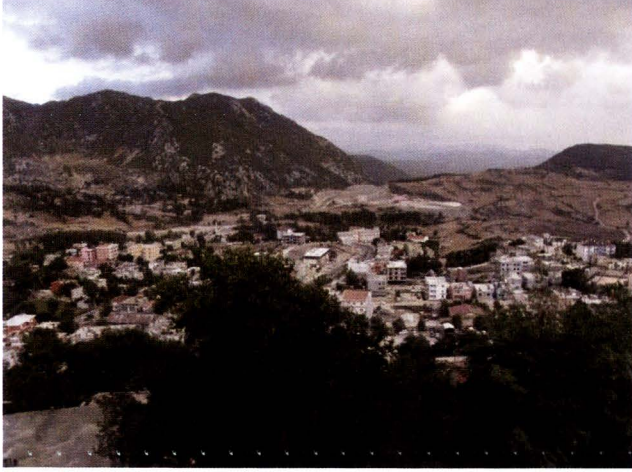
• Teşvik etmek adına devletin arıcılara bir takım sübvansiyonları bulunmaktadır. Faturası ibraz edildiğinde, kilo başına devlet de satılan arıcılık ürününe teşvik anlamında bir katkıda bulunmaktadır. Ayrıca arıcılık için kredilendirilmede de birtakım kolaylıklar bulunmaktadır.

Projeye Andırın'da toplam beş köyden çiftçiye ulaşılmış, 100 adet arılı kovan ve o nispette ekipman çiftçilerle buluşturulmuş durumda. Kovanların uzmanlar tarafından rutin denetimlerinin sürdürülmesi ve tetkiklerinin yapılmasıyla, sönmelerinin ve çiftçinin zarara uğramasının önüne geçilmesi de projenin uzun vadeli planları kapsamında. Ayrıca kovan sahiplerine satın alma garantisi sağlanarak, projenin başarıyla devamını sağlamak ve bunu müteakip, kovan ve çiftçi sayısının artırılması hedeflenmektedir.

SAANEN KEÇİSİ PROJESİ

Orta ve uzun vadede bu projeden feyz alınarak başlatılması planlanan iki çalışma daha bulunuyor. Bunlardan ilki: verimli ve önemli bir sütü keçi ırkı olan Saanen keçisinin Andırın'da yetiştirilmesi, çiftçilerle buluşturulması, üretiminin teşviği, hayvansal ürünlerinin pazarlama stratejileri geliştirilerek, nihai tüketicilerle buluşturulması projesidir. Bir sonraki adımda ise Maraş'a özel bir bitki olan sahlepe üretiminin yaygınlaştırılması çalışmalarının yapılması planlanmaktadır.

Neden Çocuk Bahçemiz Yok?

İskender ZENGİN

Çocuk bahçeleri imar planı olan yerlerde uygulanır. Daha doğrusu şehirlerde yerleşimin düzgün olması için imar planı yapılır. İmar planı yapılırken de çocuk bahçeleri konulur. Anlaşılan çocuk bahçeleri şehirlerde uygulanan mekânlardır.

Şehirlerde uygulanan çocuk bahçeleri şehir hayatının getirdiği çocuklara yönelik, çocukların eğleneceği, dinleneceği, enerjilerini boşaltacağı özelliği olan mekânlardır. Çocuk bahçelerinde yetişkinlerin kullandığı bahçelerden farklı olarak her türlü oyun aletleri, ona uygun düzenlemeler ve zeminler yapılır. Anlaşıyor ki çocuk bahçeleri özelliği olan çocukların kullanımına göre düzenlenen yerlerdir.

Andırın'da her tarafı, yeşil olması, kışla bahçesinin bulunması, okulların bahçelerinin olması, çocuk bahçesi yapılmasına engel ve mazeret değildir. Buralarda çocuklar oynasa da, onların ruhsal ve bedensel gelişimlerine yönelik düzenlenmiş yerler sayılmaz. Bu nedenle Andırın'da çocuk bahçelerinin yapılmasına ihtiyaç vardır.

Andırın'da ailelerin hangi yaşta olursa olsun, çocuğunun elinden tutup çocuk bahçesine götürmesi, orada aletlerle çocukların oynaması, çocukları ile

kaynaşması, coşkusunu ve sevgisini paylaşması ailelerin özlemidir.

Kısaca Andırın'da çocukların ve yetişkinlerin istediği çocuk bahçeleri kurulmalıdır. Bugün artık çocuk bahçeleri her yerde kurulabilmektedir. Üstelik fazla da maliyeti yoktur. Andırın'a yakışan çocuk bahçesinin yapılması halinde kışla bahçesine ikiz kardeş gelecek, kışla bahçesi kadar ünlü olacaktır diye düşünmekteyiz.

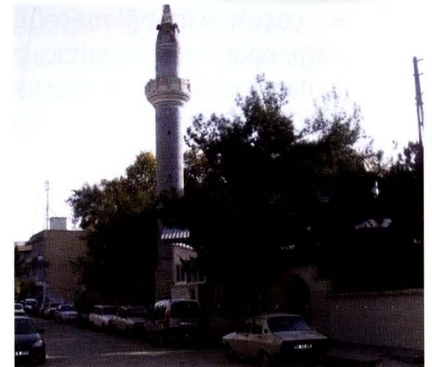
Merkez Camii Yetmiyor

Merkez Camisi'ni yapanların ellerine sağlık. Allah hayırlarını kabul etsin. Eski caminin yerine böyle bir caminin yapılmasını, mimarisinin böyle seçilmesini o günün imkânları ve yaklaşımına bağlıyoruz. Yıllar yılı Andırın'a cevap da verdi. Ama bugün yetmiyor. Mimarisi ile Andırın'a hitap etmiyor.

En son Yaycıoğlu ailesinden Hüseyin ve Yalçın Yaycıoğulları'nın cenaze merasimlerinde de görüldü ki caminin içi ve dışında cemaat sıkışık bir durumda kaldı ve rahatsız oldu. Caminin dış avlusu, abdest alma bölümü, güneydeki kurs binaları ile iyice sıkışmış vaziyette. Üstelik caminin tek kat oluşu sıkışıklığı daha da artırıyor. Velhasıl-ı kelam Andırın'a yeni, modern, Osmanlı Mimarisi tarzında, iç ve dış avlulu, iki katlı, fonksiyonel bir camii külliyesi elzem oldu.

Cami yapmak kolay. Başlayana bitirmek de kolay. Yeter ki büyük düşünölsün, önderlik yapölsün. Bu çağrımızın, Andırın'ın ibadet ihtiyacını gidermesi bakımından kıvılcım olması düşöncesindeyiz.

Andırın'da Kalan Tek Sulak Alan KOCAGÖL

Andırın'da bulunan ovalarda eskiden sulak alanlar olurdu. Etrafında göz, pınar veya kaynak tabir edilen sularla beslenirdi. Civarda her türlü ot ve çiçekler yeşerir içinde balıklar yaşar her türlü göçmen kuşlar burada ya eğlenir veya yuva yaparak

birkaç mevsim kalırdı.

Bugün artık Andırın'da böylesi sulak alanlardan sadece Akgümüş Köyü'nde bulunan Kocagöl kaldı. Onun da önüne açılan kanalla göl yatağı kurutulmaya çalışılıyor. Kocagöle halen göçmen kuşlar

konuyor ve burada yaşıyor. Dünya tabiat mirasımız olan Kocagöl korunursa turizme açılabilir. İnsanlar her türlü yararlanabilir. Andırın'ın elde kalan tek sulak alanına sahip çıkılmalıdır.

Heykeltıraş ORMANCI

Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü Andırın işletmesinde görevli Orman Muhafaza Memuru Osman Tuncer, doğanın gücü ile kendisinde var olan gücü birleştirerek ağaçlardan heykel yapıyor. Doğada çeşitli canlılara benzeyen ve şekiller oluşturan ağaç köklerini, dallarını ormancı Osman Tuncer içindeki yaratma gücü ile birleştirerek adeta onları aslı gibi görünen şekillere dönüştürüyor.

Osman Tuncer, içindeki doğa tutkusunu ağaçlardan topladığı hayvanlara benzeyen şekilli ağaçları işleyerek ortaya çıkardığı eserlerle sergiliyor. Bu işe köpeğe benzeyen ağaç kökü ile başladığını belirten Osman

Tuncer, daha sonra benzer ağaç parçalarını toplayarak hayvan heykelleri oluşturduğunu söylüyor. Halen yüzden fazla hayvana benzeyen şekil yaptığını ifade ediyor.

Yaptığı hayvan heykelleri arasında kuzu, sincap, sancar, kurt, yılan, çakal, devekuşu, leylek, zürafa, geyik, köpek, çeşitli sürüngenler gibi pek çok canlıların heykelleri yer alıyor.

Tamamen hobi amaçlı yaptığı heykel çalışmalarını, sergilerle tanıtmayı amaçlıyor. Bu vesile ile Kahramanmaraş'ta sergi açan Osman Tuncer eserlerini tanıtmak için destek bekliyor.

Burada, Osman Tuncer'in doğanın biz insanlara sunduğu bir sırrı yakaladığına tanık oluyoruz. Gerçekten de doğada kusursuz taştan, ağaçlardan çeşitli heykeli andıran şekiller ve cisimler bulunuyor. Önemli olan bunları keşfederek, yeteneklerimizle şekillendirerek heykele dönüştürmek. Sanatkârlığın, doğanın içindeki gizli gücü keşfederek ortaya çıkacağını heykeltıraş ormancıdan öğreniyoruz. Yeter ki doğaya alıcı ve yaratıcı gözle bakalım. Aslında bu güç hepimizde var. Yeter ki doğaya çıkalım, kendi kendimizi keşfedelim.

Kış Aylarının Vazgeçilmez Tadı

TİRŞİK

Muammer COŞKUN

ANDIRIN-Andirin'in yöreye özgü ve halk arasında da Andirin Doktoru olarak bilinen geleneksel yemeklerinden olan "Tirşik çorbası" sofraları süslemeye başladı.

Andirin kültürünün olmazsa olmazlarından olan ve kış aylarında yetişen Tirşik pancarı, satıcılar tarafından pazara getirilmeye başlandı.

Geleneksel olarak bildiğimiz bitki türlerinin yanında yaban olarak yetişen bilmediğimiz ancak, yerelde bilinen türleri de mevcuttur. Bunların başında Andirin'da yetişen ve

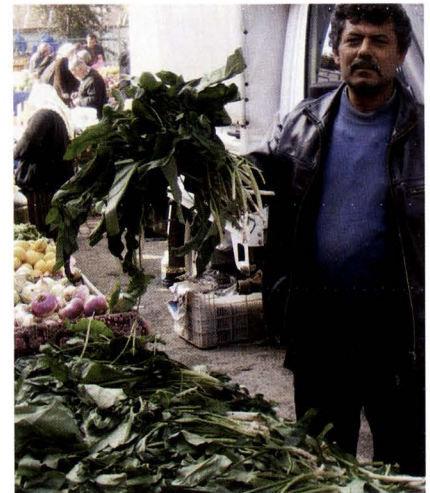
Çukurova'da "Yılan otu" adıyla bilinen başka yerlerde de farklı adlarla anılan geniş yapraklı zehirli bir bitki adıdır "Tirşik".

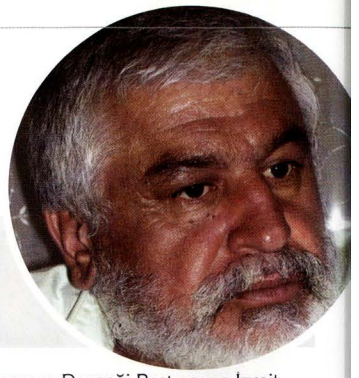
Ancak bu zehirli bitki Andirinlilerin elinde bir şifa kaynağına dönüşür. Tamamen doğal ortamda yetişen Tirşik pancarı, tek tek derlenerek toplanır. İnce ince kıyıldıktan sonra su, yoğurt, un ve nohut gibi eklemeler yapılarak mayalanması için bir gün bekletilir. Daha sonra 5-6 saat kaynatılarak sarımsak ilave edilir ve soğumaya bırakılır. Sonuçta ortaya Tirşik isimli nefis bir kış yemeği çıkar. Tirşik bulgur pilavı ve yufka ekmeği eşliğinde

sofraların vazgeçilmez tadı olur. Sıcak ve soğuk olarak tüketilen Tirşik çorbasının en büyük özelliği yaklaşık 24 saat gibi bir zaman diliminde hazır hale getiriliyor olmasıdır.

Andirin'in geleneksel kültürünün bir parçası olan Tirşik çorbasının ne zaman ve nasıl ortaya çıktığı kesin olarak bilinmemese de Andirin tarihi ile eş değer durumdadır.

Zaman zaman belgesellere de konu olan ve faydaları saymakla bitirilmeyecek kadar çok olan Tirşik, Çukurova bölgesinde "Andirin Doktoru" olarak ün kazanmıştır.

Japonya'da Bir Andırınlı... Orhan BENLİ

Tokyo sergisiyle ilgili saptamalarda bulunmadan önce İnan Öner'den bahsetmek istiyorum.

Emekli resim öğretmeni anne, baba 1989 Yunus Nadi Senaryo Ödülü'nün ve Anadolu'da Kızılca Halvet (2007) romanının yazarı.68'li Tarsuslu bir çift.

İnan, Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Japon Dili ve Edebiyatından sonra Momboso bursuyla, Tokyo'ya gider ve karşılaştırmalı edebiyatında mastır yapar.Sanatla uğraşması üniversite yıllarına Ankara'ya uzanır.O yıllarda benim resimlerimin hayranıdır.Özel davetler yaparak Ankara'daki Japon dostlarına Orhan Benli resimlerini sunar, kendisi de üniversite masraflarını çıkarırdı.Japonya'da heykel eğitimi almış Akiko ile evlenir, Ekin adında sevimli bir çocukları olur. Benimle insani ve sanatsal ilişkilerini devamlı sıcak tutmuştur İnan Öner..Bu süreç içerisinde Orhan Benli resimleri Japon özel koleksiyonlarda yer aldı.

Bir buçuk yıl önce istek var sana Tokyo'da bir sergi yapalım ağabey dedi..Ben de okeyledim ve işe koyulduk.Sergiyle ilgili doneler verdi bana.Japon mekanları bizdeki gibi büyük değil, orta ve küçük ebatlar hazırlamamın daha isabetli olacağı konusunda görüş birliğine vardık. Galerî Mediterraneo, Tokyo'da galerilerin yoğun olduğu Daikanyama da faaliyet gösteren, galerî Akdeniz anlamına gelen bir mekan.Galerist bayan Sachie Hamakawa her yıl İtalya'nın Akdeniz kıyılarında tatilini geçirir.Galerinin adı bu esinlemeden.

Resimleri, İnan Türk Hava Yoluyla, serginin açılışından 2-3 ay önce iki aşamada götürdü Tokyo'ya..

Toprağımın güzel insanları Doktor Hasan Tibet ve Doktor Ali Sarıbayık birlikte paylaşarak Türk Hava Yolundan gidiş-dönüş biletimi alarak sürpriz yaptılar bana.

Ataları, Orta Asya'nın steplerinden gelen bir oğuz-avşar ressamın, uzak doğuya giderek günümüz Türk Çağdaş Resmini tanıtmayı ve temsil etmesinden doğal ne olabilirdi. Bizden yedi saat on beş dakika ilerde Tokyo.Yeme içme bir sıkıntı olur kaygısıyla valizime marketten barbunya konserve, acılı ezme, humus,ton balığı ve zeytin aldım. Daha önce Cebelitanık'a kadar uzanan yurtdışı yolculuğum en çok 3 saat sürmüştü oysaki. Yeşilköy'den direk, Tokyo-Narita havalimanı on iki saat otuz beş dakika çekiyordu.Bu kısmı düşündürüyordu beni.Yolcuların çok az kısmı Türktü.Neyse ki balayına çıkan bir çift ve ayrıldığı eşini ziyaret etmek için giden Antalyalı genç bir kardeşimizle yakın oturduk uçakta.

Japonların bir kısmı eşofmanla ve rahat giysilerle dolaşıyorlardı.Çift koridorlu büyük uçakta üç yüz elliye yakın yolcu vardı.Hiçbir yolculukta uyuduğum olmamıştır.Burada da öyle oldu.Bitmeyen zamanda uyanık giden ressam.. Önümdeki bilgisayarda nereden geçtiğimiz gözüküyor, çevremde herkes uyuyordu.. Çin'i

geçip Japon deniz sahasına girince oranın yerel saatıyla sabah oluyordu.

Güneş'in doğuşunu görmek istiyordum.On bir bin metre yükseklikten sağ ön taraf aralıktaki pencereimin perdesini kaldırdım ki, kuvvetli güneşin etkisiyle renklenmeye çalışan beyaz bulutların dansı soyut bir resimdi sanki..Uykusuz kaldığıma çok mutlu oldum.Baktım hala uyuyanlar var çevrede,kapattım perdeyi,büyük ama sakin bir havalimanı Narita..Kontrolden geçince karşıladı İnan beni.Tanıştığım Türk çiftten ayrıldım,onları sergi açılışına davet ettim ve bir davetiye verdim.İnan'la beraber bir otobüse bindik ve Tokyo'nun merkezine, kuzeyden güneye doğru hareket ettik.Çevrede yeşil piriç tarlaları uyanıyor.Şehir merkezinin içinde caddeler bomboş,nerde insanlar diye seslendim İnan'a..İşterler bir kısmı da yer altında metrodalar ağabey dedi..Bana bu tenhalık çok tuhaf geliyordu.Ama herkes çalışınca kavramaya başladım olayı.. Akasaka'ya geldik ve otelime yerleştim.

Akşam 17:00 de serginin açılışı olacak sen dinlen ağabey, ben iki saat önce gelirim diyerek ayrıldı İnan.Kısa bir dinlenmenin ardından birlikte önce Shibuya-Ku sonra Daikanyamamachi ye galeriye vardık.Japon davetliler galeriyi doldurmaya başlamışlardı vardığımda.Dikkat çeken bir kültür farkı..Galerist Hamakawa gelen misafirlere terlik veriyordu bana da terlik verdiler.Ayakkabılarımı çıkardım,terliğimi giyerek sergiye geçtim bunu herkes yapıyordu.

Yoğunlaşınca kalabalık Hamakawa bir konuşma yaptı.İnan çeviri yapıyordu.Sonra beni çağırıldılar,duygularımı ifade etmemi istediler.Karizmatik ve samimi bir hava içerisinde,sponten duygularımı belirttim kendilerine ve beni uzun uzun alkışladılar.Çok saygılı davrandılar bana karşı.Özellikle bayanlar daha sıcak ve içtendiler,bunu hemen görebiliyorsunuz. Andırından çıkıp ülkesini temsil eden bir ressam olarak sonsuz bir güven hissettim.Dünyanın ikinci büyük ekonomisine sahip bir ülkede,mütevazı davranışlar sergileyerek Türkiyeli bir ressama değer vermeleri, sanatı paylaşmaları ve satın almaları takdir edilecek bir olaydı kendime güvenim ve saygım arttı.Ressam olduğumu hissettim.Okasaka ve diğer illerden gelenler olmuştı.Bana hediyelerle gelenler vardı.Tokyo'nun en tanınmış sinema yönetmeni Yoshitomo Hanada, arkadaşı Maiko Miyakowa, yazar Sayumi Kamakura, şair Eriko Ono, Japon Devlet Tv.sinden Akihiro Takenaka ve eşi...

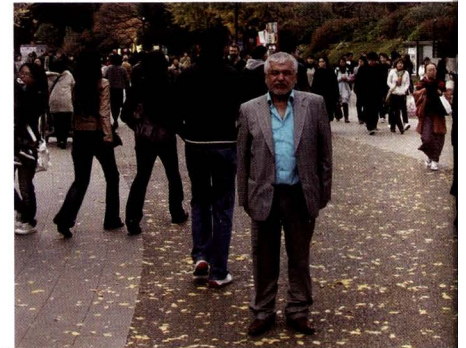
Genç heykeli Masami Alai.Nazım'ın seçme şiirlerini yayınlayan yayınevi yöneticisi Yusuke Kawana, arkadaşı ,Ms. Kazuka Fujii.Japonya - Türkiye Cemiyeti Başkanı Juko Ömaganı, eleştirmen Koichi Asano, fotoğraf sanatçısı Chizuko Kato, Art kritikçi Shimasaki Yoshinobu, Gazeteci Sayumi Kamakura,Ressam Haruki Sakuraba, Yoshitaka Tahara, Galerist Taiko Nakazawa, Waseda University'den Izumi Saito, koleksiyoner bayan Maiko Miyakawa ,Bay Kocima.

Japonya Deprem Derneği Başkanı ve İzmit, Adapazarı'na defalarca gelen Kwansai Gakuin University'den Profesör Takeshi Sekiya.Tokyo büyük elçisi Sermet Atacanlı, Ateşe Osman Y. Bekaroğlu, Japon-Türk Tercümanı Yoshiko Ozawa, Türk iş adamı Can Çetinkayalı ve bilmediğim onlarca Japon sanatsever.

Özellikle şunu belirtmek isterim; Japoncada kitaplar ve yazılar sağdan sola ve yukardan aşağıya doğru okunuyor ve yazılıyor.Sergiden sonra kalabalık Türk ve Japon grup beni kendi geleneklerinde akşam yemeğine aldılar.Yer sofrasında ve Japon usulü yemekleri ikram ettiler. Her günümü programlamıştı İnan Öner..İki gün İnanla birlikte önce Japon Modern Sanatlar Müzesi'ni yani kendi geleneksel Japon sanatçılarının müzesini sonra da Modern Batı Sanatlar Müzesini dolaştık.Çok sıkı geleneksel ressamları vardı.Özellikle kendi hazırlamış oldukları toprak boyalarıyla ve çok geniş ebatlı yine özel kağıtlar üzerine yapmış oldukları renkli denemeler muhteşemdi.Batı sanatları müzesinin girişinde otuz tane orijinal Rodin heykeli ile gezmeye başlıyorsunuz.Müzenin içinde ne ararsan var, 12. y.y Rönesans resminden 20.y.y günümüz dünya resmine kadar.Bir salonda kırk tane Claude Monet vardı.Paul Gauguin den Vincent Van Gogh 'a tüm emprestyonistlerin dışında Jean Dubuffet ten Jean Miro ve Pablo Picasso ya tüm dışavurumcularda mevcuttu.

Arkasından; üç gün kendi imkanlarımla metroya binerek Tokyo'nun semtlerini dolaştım.Galeriler, sergiler,kültür merkezleri..Caddeler ışıl ışıl ve pırl pırl.Tokyonun yeraltını üç yüz altmış derece ve on dört çimlet metro ağıyla donatmışlar.En uzak yer yirmi beş dakika.Toplumun tüm kesimi metroyu kullanıyor bir metro durağında alt alta üst üste beş kat metro sistemi mevcuttur.Metrodan bir anda bir milyon insan çıkıyor, en çok metrodan çıkışta zorlandım.Metro sabaha kadar ve kısa sürelerde hareket ediyor.Işıl ışıl ve çok temiz..O kadar insan yolculuk yapıyor ama kargaşa yok, internet çok hızlı ve her yerde çekiyor.Dünya mutfağı var yeme-içme pahalı.Özellikle narenciye,zeytin ve yeşillik daha da pahalı meyveler de aynı ölçüde.Batıdan ekonomik ve teknolojik anlamda çok ilerlediler.Toplum olarak kendi içlerinde birbirlerine çok mesafeliler, ama Türklere karşı oldukça sıcaklar..

Bu sergiyle uzak doğunun ve dünyanın önemli bir ülkesini,sanat merkezini, ayrı bir kültürü tanıdım oldum.Benim için gerçekten çok keyifli ve heyecanlıydı..

41 Yıldır Tablacılık Yapıyor

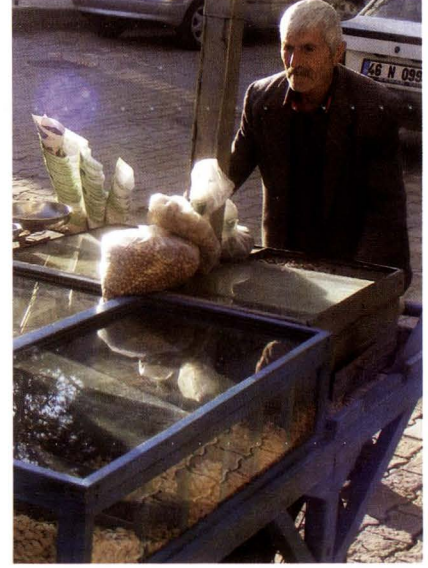
Andırın'da tam kırk bir yıldır tablacılık yaparak geçimini sağlayan **Mehmet Gürlek** halinden memnun olduğunu belirtti.

1969 yılından bu yana tabla üzerinde sattığı çekirdek, leblebi ve benzeri kuruyemişlerle geçimini sağlayan ve vatandaşlar arasında da "Çekirdekçi" lakabıyla tanınan Mehmet Gürlek, çocuklarını meslek sahibi yapma uğruna emekli olmadığını vurguladı. Evli ve altı çocuk babası olan tablacı Mehmet Gürlek, 1969 yılından bu yana severek yaptığı mesleğinde hiçbir zaman karamsarlığa düşmediğini belirtti. Bu zaman aşımında çocuklarının tamamını evlendirdiğini, üç çocuğunu memur ettiğini ve üç çocuğunun da özel kurumlarda

çalıştığını belirterek "Bu benim en büyük kazancımdır." dedi.

Günün zor şartlarına rağmen ayakta durmaya çalıştığını belirten Gürlek, kış aylarında işinin zor olduğunu vurguladı. Dört tekerlekli tablayla ilçenin belirli noktalarında satış yapan Gürlek, sattığı ürünlere itina ile dikkat ettiğini ve özenle hazırlayıp satışa sunduğunu belirtti.

Hepimizin damağında sattığı çekirdeğin tadı, kulağımızda ismi var. Andırın'a iner inmez caddede her gelenin aradığı satıcıdır o. Çocukluk yıllarımızda sinema önlerinde çekirdek satarken onu tanıdık. Şimdi kışla bahçesi girişinde bahçeye gelenleri konuk karşılar gibi karşılıyor. Tazeliğini, canlılığını halâ koruyor. Halâ ayakta. Lakabı 'çekirdekçi'.

Yaycıoğlu Ailesi

Ahmet NARİNOĞLU

Andırın Yaycıoğullarından iki şey bekliyor.

Yaycıoğulları Andırınla özdeşmiş bir ailedir. Osmanlı'nın son dönemlerinden cumhuriyetten günümüze kadar varlığını sürdüren Andırın'da yerini almış, Andırın'ı temsil etmiş bir ailedir. Biz dışarıda yabancı biri Andırın'ı sorarken Yaycıoğullarından bahsederiz. Andırın'ın tanınma kapısı böyle açılır. Bunda ailenin toprak sahibi oluşu, bürokraside yer alışı, çocuklarını erken okutup Andırın'a geri dönüşleri, siyaseten Andırın'ı temsil etmeleri, aileden milletvekilleri, belediye başkanı, il, ilçe başkanı, üyelerin çıkması, toplumun içinde yer almaları, halka yakın olmalarının rolü bulunmaktadır.

Yaycıoğlu ailesi toprak sahipliği nedeniyle Andırın'ın her köyü ile neredeyse irtibatı olmuştur. Arazi davaları onlardan ziyade sistemden kaynaklanır. Andırın'da kadastro öncesi davalı olmayan toprak parçası bulamazdınız. Toplumun her gelir ve sosyal düzeyindeki insanlar "Yaycıoğlu" ile irtibatları olmuştur.

Yaycıoğlu ailesinden eğitim ve temsil yönü güçlü insanlar yetişmiştir. En başta Profesör Doktor Ahmet Yaycıoğlu'nu anmalıyım. Andırın'da hastalanan, her başı sıkışanın Ankara'da uğrak yeri olmuştur. Mütevazı kişiliği ile, güler yüzüyle bilinçli kullandığı Andırın şivesiyle dostluğunu her zaman gösterirdi. Aydın bir insan olarak çıktığı memleketi terk etmedi. Yalnızca Ankara'da değil. Andırın'a her yaz gelişinde hizmetini, dostluğunu gösterirdi. Bilim sahasında da pek çok yeniliğe imza atmış, yeri doldurulamayan saygın bir insan olmuştur.

Aynı görevi Adana'da doktor Nejat Yaycıoğlu yapmıştır. Andırınlılar Nejat Bey'e doktor bey yerine Nejat Abi diyerek yakınlığını ifade ederler. O da beyefendiliğini, mütevaziliğini, tebessümünü hiç bırakmadı. Adana'da Hayat Hastanesi'nde başı sıkışan her Andırınlıya kapısını açtı, kucakladı. Hatırlıyorum hasta olan her birimize bir psikolog gibi

► Merkezdeki Abdullah Yaycıoğlu'na ait evin "Andırın Yaycıoğlu Kültür Merkezi" olması

davranmıştır. Nejat Bey, bugün Yaycıoğlu ailesinin tarih, bilgi, birikim tarafını temsil etmektedir. Yakın yerel tarihimizin uzmanıdır. Zengin, arşiv, doküman ve kaynağa sahiptir. Verdiği eğitim ve konferanslarla halkı aydınlatmaktadır.

Yaycıoğlu ailesi de diğer Andırınlı aileler gibi dağıldılar. Kadirli - Osmaniye - Adana'da çoğunlukla, kısmen Ankara ve İstanbul'da yaşamaktadırlar. Kalanlar Andırın merkez ve Yeşilova Belediyesi'nde arazi, ticaret ve işlevi ile uğraşırken çoğunlukla merkezde konaklarlar.

Yaycıoğlu ailesi her meslektan insanlar yetiştirmektedir. Avukat, doktor, mimar, mühendis, ziraatçı, işletmeci, eczacı, öğretmen mesleklerini sayabiliriz. Bunların içinde Andırın halkının en çok bildiği avukat olanlarıdır. Halkın en çok onlarla temasta olmasının da tanınmada rolü vardır. İki Mehmet Yaycıoğlu avukat olunca Andırınlılar karışmasını diye büyük avukat, küçük avukat lakaplarını takarlar. Herkes kendi kuşağına denk gelen avukatı tanır.

Genç kuşakları Yaycıoğlu çizgisini devam ettiriyorlar. Tahmin ediyorum İstiklal mücadelesi önderi İbrahim Yaycıoğlu'ndan beri beşinci kuşak hayattadır. Bugün kuşağın en önde geleni ve temsilcisi Ahmet Yaycıoğlu'dur. Ahmet Yaycıoğlu'na yakınları "abi" derler. Gerçekten tanıyana, bilene ağabeylik yapar. Bunu hakkıyla da hak eder. Ahmet Yaycıoğlu Adana'da oturur. Bölgede iş ve ticaret yapar. Kahramanmaraş Bayındırlık Müdürlüğü'nden ayrılan Yaycıoğlu kamu hizmeti yaptığı sıralarda Andırın'ı köy, mahalle, oba, hatta ev olarak tanımıştır. Andırın'da serbest çalıştığı yıllarda da aynı çizgiyi sürdürmüştür. Hoşgörülü, iyiliksever, babacan, mütevazı, hayırsever kişiliğiyle herkese açık bir efendi insandır. Bu yanını takdir etmeyen yoktur. Ahmet Yaycıoğlu hala Adana'da yaşıyor. Siyaset dönemlerinden sonra da ilgisini

► Tokmaklı'daki Kuva-i Milliye karargâhı olmuş Yaycıoğlu İbrahim Ağa Konağı'nın yeniden yapılarak müze olması

kesme de çoğunlukla sivil toplum içinde yer alıyor. Hayat tecrübesini, fikirlerini dostlarıyla paylaşıyor. Yukarıda bahsettiğimiz gibi "abi" yolun da kapısı açık, gönlü açık yaşamına devam ediyor.

2009 yılında Yaycıoğlu ailesi, iz bırakan iki büyüğünü aynı hafta içinde peş peşe kaybetti. Her ikisi de siyasette, hizmette Andırın'a emeği geçmiş, belli dönemlere damgalarını vurmuş iki insan. Hüseyin Yaycıoğlu 1965 - 1969 yılları arasında Millet Partisi Milletvekili, siyasetçi iş adamıydı. Yalçın Yaycıoğlu 1975 - 1979 yılları arasında Cumhuriyet Halk Partisi'nden Andırın Belediye Başkanı siyasetçi ve çiftçiydi.

Andırın'ın tarihine tanıklık eden bu isimlerden bilgiler alıp kayda geçirilmemekte büyük boşluk olarak kalacak Andırın tarihinin canlı tanıkları birbir aramızdan ayrılırken atalet içinde olmamız çok kötü. Bunun vebali Andırın'da yaşayan eli kalem tutan insanlara aittir. Andırın'ın aydın insanlarına aittir.

Yeri gelmişken Andırınlıların iki duygusuna tercüman olmak istiyorum.

1-Yaycıoğlu Konağı olarak bilinen Abdullah Yaycıoğlu'na ait bahçeli, asırlık iki katlı konak boş durmaktadır. Andırınlıların isteği, bu konağın "YAYCIOĞLU KÜLTÜR MERKEZİ" yapılması, toplumun hizmetine sunulmasıdır.

2-Yeşildağ (tokmaklı) Kasabası'ndaki tarihte Kuva-i Milliye karargâhı olmuş. Yaycıoğlu İbrahim Ağa Konağı'nın yeniden aslına uygun olarak yapılması ve Kuva-i Milliye müzesi olarak kullanılmalıdır.

Aile, toplumun bu isteğini karşılırsa Yaycıoğlu geleceğini yaşatır. Geçmişte bu kadar hizmeti olan ailenin geleceğinin de olması gerekir. Konağın kültür merkezine dönüşmesi aileyi yaşatma anlamına gelir. Takdir elbette Yaycıoğlu ailesine aittir.

Cezmi YURTSEVER

KUVA-İ MİLLİYE KUMANDANININ AĞLAYARAK YAZDIĞI SÖZLER

vatansız insanların desteğiyle kuvayı milliye teşkilatı kurulacak, Doğan ve Tufan beyler Sis/Kozan şehrinde birleşerek bölgenin kurtuluşunu gerçekleştireceklerdi. Tufan, yanında düşman tarafından "eşkiya" olarak suçlanan Arap Ali ve Hulusi Kurdoğlu ile birlikte Göksun üzerinden karlı dağları ve Meryemçil geçidini zorlukla aşarak Geben'e geldi. Geben'de iken kaldığı evde Harp okulundan tanıdığı Şakir Bahçe'yi tanıdı. Onunla ilk teması gerçekleştirdi. Sonra "Hafiz Bekir" takma adıyla başında sarı şalvarı garip bir din adamı kılığında Aşağı Andırın Ovasında bulunan Kesim Köyü'ne geldi. Yayıoğlu İbrahim Ağa'nın evinde misafir kaldı. Kendi kimliğini belli etmedi. Bir gün İbrahim Ağa'nın damadı Evliya Efendi'nin Maraş savaşında şehit olduğunu ve onun için gözyaşı döktüğünü gördü. Kimliğini ve görevini açıkladı. Mustafa Kemal'in kendisine verdiği emirnamede yazılanları İbrahim Ağa'ya açıkladı. İbrahim Ağa, kendisi ve yörenin tanınmış eşraf aile liderleri, muhtarlar ve din adamları köylüler ile haberleşerek Kuva-i Milliye için azami yardım toplanması ve teşkilatlanmak için işbirliği yapılması gerektiği görüşlerini kabul etti. Kadirli Müftüsü Osman Nuri Efendi, Andırın'ın Kesim Köyü'ne Darendeli Mustafa Ağa'yı göndererek orada olan bitenden haberdar olmak istedi. Benzer şekilde genç zabıt ve de öğretmen Tevfik Coşkun Bey'in de Andırın'a geldiğini duyduğu Tufan Bey ile haberleşti, arada gidip gelmeler ve mektuplaşmalar gerçekleşti. Öncelikle Andırın Kuvayı milliye teşkilatı kuruldu, kesim köyünde İbrahim Ağa başkanlığında. Çokaklı Latifoğlu Ahmet Paşa, Bayezidzade Musa, Abazazade Abdurrahman ve diğer önde gelenler Kuva-i Milliye saflarında güç birliği yaptılar. Hani derler ya "İstiklal Harbi'nde biz bu vatani kazma kürek ile vura vura kazandık"... Bu sözler Abdülvahap Kocaman tarafından yıllardır haması bir dille seslendirildi ve kulaklarımız çınladı. Aslında şiirdeki bu sözler gerçek idi. Elimizde Yayıoğulları aile arşivinden kalan bir tarihi belgede yöre halkının Kuva-i Milliye için topladığı yardım listesi içinde kazma, kürek, kaşık ve diğer ihtiyaç malzemeleri de vardı. Aşağıda 14 Nisan 1920 tarihli Osman Tufan'ın tamim (bildiri) yazan el yazısı belgede yardım

listesidir: Belgenin aslında yazılı olanlar: Yardım listesinin yazılı olduğu kağıdın üst kısmında 3281 şinik buğday, 65 adet sığır, 512 davar, 520 şinik arpa, 66 adet çuval, 16 tirgen, 19 helke, 280 kaşık, 12 kazma, 10 kürek, 79 çul çadır, 649 kıyye yağ yardımı yapılmıştı.

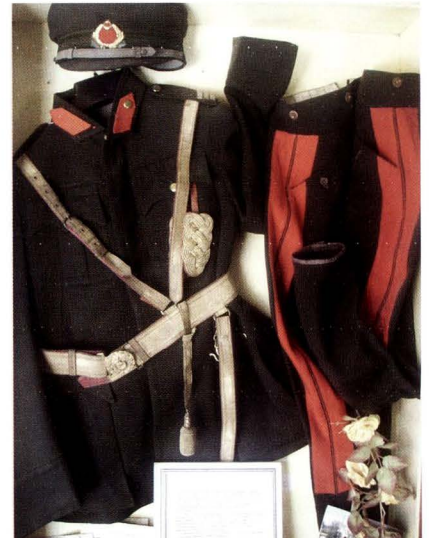
Bu yardım karşısında duygulanan Osman Tufan, el yazısı ile belgenin altına aşağıdaki notu düştü:

Andırın Grubu Kumandanlığına, Andırın yöresinde yardımsever insanlar tarafından Kuva-i Milliye'nin işe ve diğer ihtiyaçlarına sarf edilmek üzere teberru eyledikleri erzak ve eşyanın miktarı yukarıda yazılmıştır. Küçük bir mıntıkada büyük bir kıymette verilen işe hamiyetli ahalimizin vatan yolunda can ve malını feda edeceklerine büyük bir misal göstermiştir. Bu mıntika İslamlarını takdire şayan gördüm. Bütün dindaşlarımıza bu nümune-i hamiyeti ilan ediyorum.

Anadolu coğrafyasının yorgun, perişan Andırınlılar ve Kadirli yöresinin vatanına milletine gönülden bağlı insanların milli mücadeledeki hizmetleri her türlü övgünün de üzerinde muhteşem bir destanın tarihin altın sayfalarına yansımalarıdır

-Yüzbaşı Osman Tufan, Fransız işgali esnasında Kozan Sancağı'nın kurtarılması için Sivas'ta Mustafa Kemal Paşa tarafından görevlendirildi.
-Osman Tufan, Andırın'ın Kesim Köyü'ne geldi. Toroslarda yaşayan köylüler, din adamları ve eşkiyaları topladı. Vatan mücadelesini anlattı.
-Yörenin fakir insanları kazma kürek dahil bütün servetlerini Kuvayı-i Milliye emrine verdiler.
-Osman Tufan yardım listesinin altına ağlayarak not düştü ve tarihin bu olayı unutmaması isteğinde bulundu.

1919 yılı içinde yaşanan olaylar düşman işgaline karşı bir umut ışığı olarak doğmasına ve gelişmesine sebep olacak gelişmeleri ortaya koydu. Amasya Genelgesi ile "Düşman işgaline karşı milletin azim ve iradesi gereklidir." diyen Mustafa Kemal, benzer mesajları Erzurum Kongresi ve arkasından Eylül 1919 başlarında gerçekleştirilen Sivas Kongresinde açıkladı. Ekim ayı ortalarında Sivas'a Mustafa Kemal'in huzuruna üç Kozanlı "kaçgın" çıktı. Bunlar malını mülkünü çoluk çocuğunu düşman işgali altında bırakarak kaçan Halil Topaloğlu, Hulusi Kurtoğlu, Emmi Mustafa idi. Hulusi Kurtoğlu'nun hanımının birisi Kadirli'den Karamüftüler ailesinin kızı idi. Sivas'a gitmeden önce Kadirli'ye uğramış, hanım tarafından akrabalarına haber vermişti. Mustafa Kemal, Kozanlılar ile gerçekleşen görüşmeler sonrası Binbaşı Kemal Beyi "Kozanoğlu Doğan" ismiyle Haçin'e, yüzbaşı Osman Nuri Efendi'yi de "Tufan" şöhret ismiyle Andırın tarafına gönderdi. Andırın-Kadirli sınırında yörenin

1909 Ermeni İsyanına Karışan Andırınlılar Ve Maraş Sıkı Yönetim Mahkemesi Kararları (1)

Yusuf Necat YAYCIOĞLU

Osmanlı döneminde, yeraltı faaliyet gösteren, gizli Hınçak Terör Örgütü, bu yüz sene önce, Adana'da yaşayan Ermenileri, Çukurova'da bağımsız Ermeni devleti kurmak için kışkırttı. 1909 yılında silaha sarıldılar. 14 Nisan 1909'da Adana'da isyan çıkardılar. Olaylar Tarsus, Saimbeyli, Ceyhan, Osmaniye, Dörtöyl'ün yanı başında Halep ve Maraş'a da yayıldı. Ermeniler, bağımsız devlet kurmak için, Türkler ise, mallarını mülklerini ve tarlalarını çiftliklerini Ermenilere kaptırmamak için çarpıştılar. Adana'daki mevcut askeri birlik, 400'er ve subaylardan ibaretti. İsyanı bastırmaya kafi gelmedi. Böyle olunca, Müslüman halkla Ermeniler karşı karşıya geldiler. Karşılıklı mukatele, yani karşılıklı katliam yaşandı. Sonunda, Dedeağaçtan takviye birlikler geldi ve isyanı bastırdı.

İsyanın Maraş'a yansımalarıyla gerçekleşen olaylardan sonra, 24 Ekim 1909'da, Maraş'ta Sıkı Yönetim Mahkemesi kuruldu. Maraş'ta ve çevresinde vuku bulan olaylara karışanlar bu mahkemede yargılandı.

Aslen Maraşlı olan Sn. Yrd. Doç. Dr. Necla Günay 1909 Maraş'ta Ermeni Olayları adlı araştırmasında Maraş sıkı yönetim mahkemesinin kararlarına yer verdi. Hüküm giyen ve idam edilen sanıklar arasında Andırın'ın köylerinden olanlar da vardı.

Tarihçi Sayın Necla Günay'ın izni ile, Maraş Sıkıyönetim Mahkemesi'nde yargılanarak, üç, altı ve müebbet hapis giyen ve idam edilen Andırın'lıların listesini, Andırın'lı okurlarımıza takdim ediyorum.

Göksun'a bağlı Kumarlı Köyü'nde, Çolak oğlu Gürcü Mehmed'in oğlu Mehmet, Mansurlu Köyü'nden Çoboğlan oğlu Sülü ile Geben köyünden Mehmet Ağa'nın oğlu Ali'nin Andırın'a bağlı Acemli Köyü'nden, Agop Minasyanın Ceyhan Nehri kenarında bulunan evinden camızları çaldıkları, tespit edildi. Bunun üzerine yapılan tahkikat sonrası, Divanı Harbi Örfi, adı geçen kişilerden Sülü ile Ali'nin başka suçlar da işledikleri anlaşıldığından mahkemelerinin devamına diğer suçlu Gürcü Mehmed oğlu Mehmed'in üç sene kürek cezasına çarptırılmasına ve ayrıca camızların Agop'a iadesine, karar verildi. Daha sonra, Sülü'nün adam öldürmekle itham edildiğinden dolayı idam, Ali ise camız çalmakla ilgili suçundan dolayı altı sene kürek cezasına çarptırıldı. BOA.İ: ASK. 1327/Ş.69.

(Karar suretleri, İstanbul'da, Başbakanlık Osmanlı Arşivlerinin 1327 yılına ait bölümünde mevcuttur.)

Sıkı Yönetim Mahkemesi'nin kararlarını sadeleştirerek takdim etmeye çalıştım. Mahkeme'nin, camızları (manda) çalan Gürcü Mehmet oğlu Mehmed'in üç sene, Gebenli

Mehmet Ağa'nın oğlu Ali'nin altı sene kürek cezasına çarptırılmasına ve camızların sahibi Agop'a iade edilmesine karar verdiğini görüyoruz. Mansurlu Köyü'nden Çopoğlu Sülü ise, sadece camızların çalınmasına katılmakla kalmamış ayrıca adam öldürmüştür ve idam cezası almıştır. Burada gözden kaçmayan husus, Osmanlı Mahkemesi'nin hakkaniyetle hareket etmiş olduğu ve Ermenilerle Müslüman halk arasında ayırım yapmamış olduğudur. Camızların dahi Ermeni Agop'a iade edilmesine karar vermiş olması dikkati çekmektedir.

Sıkı Yönetim Mahkemesi, Hristiyan ve Müslüman Osmanlı tebaaları arasında ayırım yapmamıştır. Türkleri soykırım yapmakla suçlayanlara duyurulur.

4.3. Göksun Kazası, andırın Nahiyesi, Anacık Köyü'nde, meydana gelen olaylar ve yargılamalar: (Sayfa 70)

Göksun Kazası'nda meydana gelen olayların soruşturulabilmesi için, bölgeye Maraş Divanı Harbi Örfisi tarafından, seyyar tahkikat komisyonu gönderildi. (Mobil Araştırma Komisyonu). Bu komisyon çalışmaları sonucunda, olayların daha çok, Anacık Köyü'nde meydana geldiği tespit edildi.

Beşinci Ordu, 37'nci Nizamiye Alayı'nın, 3. taburu, 4. bölük efradından ve Maraşlı olarak bilinen, Göksun Kazası'nın Andırın Nahiyesi'ne bağlı Akçakoyunlu Köyü'nden Halil Oğlu Bayram'ın dokuz ay süreyle tedvil hava (hava değişimi) maksadıyla memleketine, (yani Akçakoyunlu kKöyü'ne) gittiği sırada, Adana'daki olayların çevreye yayılması üzerine köyünden çıkıp civar köyleri dolaştığı bu sırada aslında Anacık Köyü'nden olan fakat olayların duyulması ile heyecanlanıp karısı ile beraber komşu Kızık (halk arasında kızak değil, Kızık olarak bilinir) köyünde Kemal Fakih oğlu Ali'nin evine sığınan Vartuvar'ı katlettiği, Anacık Köyü'nde de Molla Mehmed'in evine sığınan Davud'un karısı Ahzu'yu omuz ve belinden ve Gündük Panos'un karısını da öldürmek kasdiyle göğsünden yaraladığı iddiası nedeniyle, Maraş Divanı Harbi'nce yapılan mahkeme sonucunda, suçunu inkar etse de şahitlerin ifadesi deliller neticesinde Mahkeme Heyeti tarafından suçlu bulunarak ölüm cezasına çarptırılmıştır. (BOA.İ:ASK. 1327/Ş.69).

Burada, Akçakoyunlu Köyü'nden Halil oğlu Bayram'ın Vartuvar isimli bir Ermeni'yi ve iki Ermeni kadını öldürdüğü için idam cezasına çarptırılmış olduğunu görüyoruz. Yüz sene evvel de Osmanlı Mahkemesinin ne kadar adil davrandığına şahit oluyoruz.

Anacık Köyünden Gündük oğlu Vanis'i gra tüfekle öldürdüğü şahitlerin ifadesiyle belirlenen, Tokmaklı köyünden, Küçük Ali de Maraş Divanı

Harbi tarafından, idam cezasına çarptırıldı. (BOA.İ:Ask. 1327/Ş. -69)

Tokmaklı Köyünden (şimdi Kesim Köyü ile birleştirilerek Yeşilova ismini almıştır) Küçük Ali'nin de, Gündük oğlu Vanis isimli ermeniye tüfekle ateş açarak öldürmüş olduğundan dolayı idama mahkum olduğunu görüyoruz. Bu da Osmanlı adaletidir. Eğer Osmanlı Hükümeti Ermenilere soykırım yapmayı benimsememiş olsaydı, Gündük oğlu Vanis isimli Ermeni'yi öldüren, Tokmaklı Köyü'nden Küçük Ali'ye idam cezası vermezdi.

Yine Göksun'un Boynu Yoğunluğu Köyü'nde aslen Tatarlı Köyü'nden olan, (Tatarlı Andırın'ın bir köyüdür) David oğlu Değirmenci Kırca Veled'i Atom'u öldürdüğü iddia edilen Balıklı Köyünden (Balıkağa olabilir?) Barutçu Ali Bin Ahmet (bin oğlu demektir) hakkında yapılan tahkikat sırasında komisyon olayının gelişiminin şu şekilde olduğunu tespit etti. "Karşılıklı çıkması üzerine, Tatarlı Köyü'nde oturan birkaç hane Ermeni köylerinde dükkanlık yapan Boynu Yoğunlu Köyü'nden, Sarı Fakih oğlu Molla Abdullah ve kardeşi Mustafa'ya sığınarak Boynu Yoğunlu Köyü'ne giderek, Abdullah ve kardeşinin misafiri oldular. (Not: Halk arasında fakih denmez. Fakı derir. Kelimenin aslı fakihtir.) O sırada Ermenilerin öldürdüğü haberinin köye ulaşması ile ev sahibi kardeşler can güvenlikleri için, Müslüman olmalarının en doğrusu olacağını söylemişler; hatta, 1895 - 1896 Zeytun isyanında yakınları Ermenilerce öldürülenlerin, intikam hırsı ile etrafi kuşatmaları üzerine bu olaya meydan vermemek için, Ermen erkekler sünnet edilmişlerdi.

Ancak, Koca veledi Atom, İslamiyeti kabul etmek istemeyince, Zeytun isyanında, anne, baba ve kız kardeşi Ermeniler tarafından öldürülmüş olan, dükkançı Bekir Bin Durdu, onu öldürmek istemiş ev sahibi Molla Abdullah onu engellemek için, Koca'ya sarılmış, ancak dükkançı Bekir, Abdullah'ın kolunu kama ile yaralayarak, Koca'yı evin dışına çıkarıp onu Barutçu Ali ile beraber öldürmüştür. Müslüman ve gayrimüslimlerin ifadeleri doğrultusunda, olayın bu şekilde geliştiğini tespit eden mahkeme dükkançı köşkler Bekir bin Durdu'yu idam, Barutçu Ahmet oğlu Ali'yi 15 yıl kürek cezasına çarptırdı.

Mahkeme, annesi, babası ve kardeşinin Zeytun'da Ermeniler tarafından öldürülmüş olmasından dolayı intikam duygusu beslemekte oluşunu hafifletici sebepler olarak değerlendirmemiş ve Durdu'ya idam cezası vermiştir. Kendine yarlım eden Ahmet oğlu Ali'ye de 15 sene kürek cezası vermiştir. Osmanlı döneminde kürek cezası verilen mahkumlar, yelkenli gemilerde kürek çekmek suretiyle cezalarını çekerlerdi.

KARASU'DAKİ DOĞAL BALIK ÇEŞİTLERİNİN KORUNMASI PROJESİ

Tunahan AKDAŞ

ARKA PLAN

Andırın İlçesi; Akdeniz Bölgesi'nin kuzey doğusundadır. Kuzeyinde; Göksun ve Saimbeyli, Batısında; Feke, Güneybatısında; Kadirli, Güneyinde; Bahçe ve Düziçi ilçeleri, Doğusunda ise Kahramanmaraş ili bulunmaktadır. İlçenin yüzölçümü 1.235 km²'dir. İlçe merkezinin rakımı 1.050 metredir. İlçe yüzölçümünün 970 km²'lik kısmı dağlık ve arızalı sahalardan oluşur. İlçedeki dağlar genelde parça parça yükselen bir görünüme sahiptir. Dağların arasında az da olsa platolar vardır. Önemli dağlar; Balk, Işık, Elmadağ, Sarımsak, Kayıranlı ve Tırıl dağlarıdır. En yüksek tepe Boncuk Tepesi'dir. (2.249 m.). Vadiler, kuzey-güney doğrultusundadır. Ceyhan Nehri'ne karışan dere ve çaylar bu vadiler içinde akar. En büyük su yatakları Keşiş Suyu, Andırın Suyu ve Karasu Çayıdır.

Karasu çayı (Karasu) Geben Beldesi, Kargaçayırı Köyü, Emirler Köyü, Torlar Köyü, Gökgedik Köyü ve Ayşepınarı Köyü sınırları içerisinde geçip Sır Barajı'na dökülür. Karasu debisi daha yüksek ve ilçedeki diğer sulara göre daha serindir. Bu özelliği ile ülkemizde de nesli tükenmekte olan Kırmızı Benekli Alabalık'a (salmo trutta magrostigma) ev sahipliği yapmaktadır. Kırmızı Benekli Alabalık (salmo trutta

magrostigma) doğal ortamları hızla azalmakta olan bir balık türüdür. Ülkemizde ancak birkaç akarsuda yaşamlarını sürdüren kırmızı benekli alabalıklar ilçemizde Karasu'da yaşamaktadır. İlçede bu balık türünün barındığı tek ortam burasıdır.

Kırmızı benekli alabalıkların yaşadığı sular, kalite bakımından içilebilecek su niteliğinde ve 15 derecenin altındadır. Kırmızı benekli alabalıklar, Karasu üzerine kurulan Hidroelektrik Santralleri yapımları sırasında akarsu yatağındaki suni değişiklikler ve su kalitesinin kirlenmeye bağlı düşmesi yüzünden zaten kısıtlı olan doğal ortamlarının bir kısmını da kaybetmektedir. Kırmızı benekli alabalıklar amatör balıkçılar tarafından özellikle avlanmaktadır. Karasu koruma altına alınarak belirli bir süre amatör balıkçılık faaliyetlerinin sınırlandırılması gerekmektedir.

Karasu Çayı üzerinde yapay bir gölet oluşturularak anaç balıklar bu gölete alınmalı ve yavruleme çalışmaları yapılarak kontrollü şekilde doğaya tekrar bırakılmalıdır. Elbette sözünü ettiğimiz çalışmalar yılları kapsayabilir. Karasu Çayı üzerinde ayrıca su debisini düzenleyecek gerekli düzenlemeler yapılmalı ve çayın yatağının tekrar bozulmaması için çalışılmalıdır.

Kırmızı benekli alabalıkların korunması için yerel sahiplenme şarttır. Yerel sahiplenmenin sağlanması için çevre köylerle işbirliğine geçilmeli ve değişik farkındalık oluşturma ve dikkat çekme etkinlikleri düzenlenmelidir.

HEDEF:

Genel hedef(ler):

Kahramanmaraş/Andırın İlçesi Karasu Çayı'nda doğal olarak yetişen balık türlerinin kontrollü bir şekilde yapay sığınaklarda çoğaltılarak doğal hayat döngüsünün sağlanarak gen kaynağının korunmasıdır.

Özel hedef(ler):

- Karasu Çayı'nda doğal gen kaynağımız olan ve git gide hem Türkiye iç sularında hem de sularımızda nesli hızla tükenen (yaşam kaynağı olan berrak ve temiz suların zaman içinde azalması, bilinçsiz avcılık ve değişen çevre koşulları), kırmızı benekli alabalık (salmo trutta magrostigma) türünün neslinin devamlılığı için balıklandırma çalışması başlatılması,
- Doğal yaşam alanlarının korunmasının sağlanması,
- Farkındalık oluşturarak bu balığın neslinin korunmasında yerel farkındalık oluşturmaktır.

İş Makinesi Kiralanması	Saat	24	100	2400,00
Arazi aracı kiralanması	Ay	5	1500	7500,00
Dizüstü bilgisayar	Her adet için	1	1500	1500,00
Balık ağı	Her adet için	2	500	1000,00
Çimento	Her adet için	30	6,5	195,00
Örgü teli	Her adet için	3	36	108,00
Kum	Her adet için	2	600	1200,00
Demir kapı	Her adet için	1	500	500,00
Demir Kapak	Her adet için	2	500	1000,00
Direk	Her adet için	15	10	150,00
Demir	Her adet için	250	1,8	450,00
Toplam				16003,00

Ruhu Çukurova'ya bulanmış bir adam "MÜŞİR KAYA CANPOLAT"

Sezai ŞENGÖNÜL

Ailenizden başlayarak tanıyabilir miyiz sizi?

Ailemiz Hekimhan'dan Kadiri kazasına göç etmiştir. 1932 doğumluyum, çocukluğum yaz ayları Andırın'ın Çığışar Yaylası'nda, kışın da Kadiri'nin Kösepinar köyü, Şeritbeği mezrasında geçmiştir. Babam çok evli, çok çocuklu "Bolat Mustafa"dır. Kadiri'de su değirmeni işleterek geçimini sağlardı. Annemin adı Zilfi'dir. İlkokulu Kadiri'de Cumhuriyet İlkokulunda, ortaokulu ve liseyi Adana'da yatılı olarak okudum. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini 1957'de bitirdikten sonra, 1958 yılında serbest avukatlık mesleğini seçtim. 50 yıldan beri İstanbul'da avukatlık yapıyorum, askerliğimi yedek subay olarak Polatlı ve Sankamış'ta yaptım, ayrıca 1974 yılında Kıbrıs harekâtı sırasında Edirne topçu birliğinde 45 günde ihtiyat askerliği yaparak tamamladım. Bu kadar yıl sonra dönüp geriye baktığımda kişiliğimi belirleyen en önemli faktörün, babam olduğunu görüyorum, babamdan öğrendiklerimi tekrar ediyorum desem yalan olmaz. Çığışar Yaylası'ndan kaynayıp coşan Savrun ırmağı Ceyhan ırmağı ile nasıl birleşip Akdeniz'e karışıyorsa o da, bizleri taşradan kente doğru yönlendirmiş gibidir.

"Kadiri, Andırın, Çukurova" sözcüklerinin sizdeki karşılığı nedir diye sorsam?

Kadiri sözcüğü, dışarıdan haritada küçük bir kasabayı işaret eder, ama Kadiri'de çocukluğu geçenler için "hayır" diyorum. "Kadiri'den olsun da çamurdan olsun." deriz, Kadiri benim için hem coğrafya hem aile tarihi, hem de şahsi tarihtir. Kadiri, bana çağrışımalar yaptıran bir şiir sözcüğüdür, şiir yazmaya Kadiri'de başladım, birini sevmeye de orada başladım, Kadirinin ne söylediği hala önemlidir benim için. Andırın sözcüğü de yayla demektir, Çığışar demektir, Çokak, Akifiye, Geben, Akçadağ, Höbek, Harmankaya demektir. Biraz emmioğlu, biraz ablam demektir. Bozulmamış doğa ve insan demektir ve Çığışar geceleri, kıpır kıpır görünen yıldızları elimle tutabileceğim kadar yakın hissettiğim yegâne yer... Çukurova, başlı başına Toros dağlarını yücelten alçak gönüllü bir zenginliktir, bayramlığını giyinirken sümbül kokularını sürünür, Karacaoğlan kokar, "Kardeş gediği" istasyonundan geçmeden ulaşamazsın Çukurova'ya, orda arkadaşlık kardeşliğe, komşuluklar aşka dönüşür. Bir yandan "Allah'ın adamı" saflığında diğer yandan "İnce Memet" eşkiyalığında, içtenliğini hiç yitirmeksizin...

Çocukluğunuzda gençliğinizde komşularınız, oyunlarınız ve yaptıklarınız?

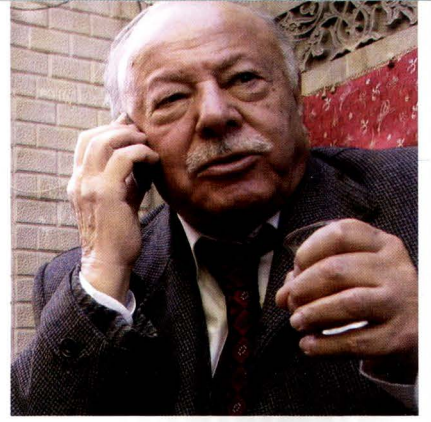
Çocukluğumu 2.Dünya Savaşı'nda yaşayanların çocuk oyunlarından mahrum kaldığını unutmamak gerekir. Hele de yoksulluk içinde kıvranan dağ köylerinde ise bu çocukluk daha da kötüdür. Çocuklar kuş avı için terkeş yapmasını, biyle oynamayı, cızdana binmeyi, çüş tuttum çöldürüm eşeği oynamayı, uçurtma uçurtmayı, kökeç oynamayı, yuvasından akrep çıkartmayı, ağaç yontmayı bilirlerdi benim zamanımda, tabi ben de bilirdim ve oynardım. Savaş şartları ve anasız kalmak beni vaktinden evvel büyüttüğü için oyundan soğuduğum zamanlar da olmuştur aslında, ölümlü yakından gören tüm çocuklar da oyundan soğurlar sanırım.

"Şeritbeği" mezrasında babanızın adına bir "Kütüphane" yaptırdınız bildiğim kadarıyla, amacına uygun olarak işlevini sürdürüyor mu, ilgiden memnun musunuz, neler yapılıyor orada bugün?

Babam çevrede çocuklarını okutmaya öncülük eden kişiliği nedeni ile tanındığı için, hemşehrilerimiz onun adına bir "Halk Kütüphanesi" yaptırmamızı istediler. Biz de evlatları olarak ortaklaşa yaptırdık ve açtık, kitaplar toplanmaya başlandı, köydeki çocuklar kitapları okumak için alıp okuduktan sonra geri getiriyorlar. Köyün öğretmeni de kitap okuyanları deftere kaydediyor. Kentlerde kitap okunmaz hale geldikçe köylerde okunacak ümidini veriyor burada gördüklerim. İlerde köykentler oluşacaksa bu halk kütüphanesi kültür merkezine dönüşebilir ümidindeyim. Zaman zaman gittiğimde geride bıraktıklarımızı görünce tabi ki memnun oluyorum, mutluluk duyuyorum.

Kadiri'ye, Andırın'a zaman zaman gidip geliyorsunuz bir değerlendirme yapacak olursanız sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan eskiye nazaran buraların son halini nasıl buluyorsunuz?

Taşra kökenli olup da şehirlerde yaşayanların bu coşku kaynağından (Yaşadıkları Kasaba, Köy, Mezra vb.) kopmalarını doğru bulmuyorum. Kentsoylular böyle bir kaynaktan ne yazık ki yoksunlar, ancak her gidişimde sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan kayda değer bir gelişme olmadığını görüp üzülüyorum. Tarım ve hayvancılığa dayalı ekonomide gelişme yerine tam bir düşüş yaşanıyor. Mesela; Türkiye'de turpun yüzde 72'si sadece bizim Kadiri'de yetişiyor; ama bunun pazarlaması sanırım iyi yapılmıyor.

Yine çok iyi olan "Karatepe el dokuması" kilimlerimiz var ve her yerde okumuş insanlarımız var; ama bizdeki "Lobicilik" anlayışını geliştirmemiz gerekli diye düşünüyorum. Yıllardır takip ediyorum; 5-10 samimi insanın dışında pek kimse elini taşın altına koymuyor. Ayrıca yöremizin payına sanayiden de bir şey düşmüyor. Hal böyle olunca işsizlik ve yoksulluk orada yaşayan insanlarımızın belini daha da büküyor. Yalnız Çığışar Yaylası'nda elma bahçelerini söküp yerine kiraz ağaçları dikmek yaylacların yüzünü güldürmüş; tek iyi haber bu. İhraç edilebilecek kalitede bir kiraz olması ve yurtdışına satışının olması tabi ki çok güzel olmuş yörenin insanı için. Keşke her yerde bu tür ekonomik girdiler olabilse. Her iki kasaba ve köylerinde istisna olan şeyler hariç sosyal ve kültürel yönden gelişmiş değil, okuma yazma yüzdesi çok yüksek olan yerler olmasına karşın, bu kültürel ve ekonomik alana neden yansımıyor, nedenlerini araştırmak ve bu konuda çalışma yapmak gerekir, diye düşünüyorum. Ama son 2 yılda "Andırın ve Çukurova Platformu" olarak yaptığımız faaliyetler kayda değer, başarılı ilköğretim öğrencilerini her sene İstanbul'a getirmemiz, onların donanımı kalitesi açısından ufuk çizgilerini belirleme açısından çok önemli, artı dağ yürüyüşleri, ve çınar geçidi şenlikleri çok güzel, özellikle kültürümüzü Tırşık Dergisi aracılığıyla kayıt altına almanız, bilgi sahibi yörenin yetiştirdiği kişilerle mülakatlarınız, yörenin hikayelerini, ağıtlarını dilini aktaran yazılarınız çok önemli, takdire şayan bir hizmet, özlemine duyduğumuz şeylerden, bunu da burada belirtmeliyim. Yörenin geleneksel sözlü kültürünün yazılı kültüre dönüşeceği ve gelişeceği beklenirken, televizyonun görüntülü magazin kültürü ile yozlaşması bence yıkıcıdır. Değerlerin bile unutulmasına yol açan bu gidiş, ilerde bir kültür devrimini gerektirebilir diye düşünüyorum.

Bir kulağınız hep memlekette sizi tanıdığım zamandan beri bunu severek söylüyorsunuz, neye borçlusunuz bunu?

Memleketimizle ilgili ilişkimiz sevgiye dayalı bir ilişkidir, sevmekten başka bir yolumuz yoktur, var oluşumuzu borçlu olduğumuz yerdire orası. Memleket, insanın insana alışmasını sağlar. Din, sanat, felsefe, tiyatro, şiir, müzik insanın insana alışmasını ve insanı sevmesini sağlamak için ortaya çıkmıştır. Memleketimi ve Türkçe dilimi, torunlarımı sever gibi seviyorum.

Yurt içinde ve dışında birçok yer gezdiniz gördünüz eminim, memleket duygusu nasıl tezahür ediyor buralarda?

Mesleğim gereği yurdumuzun birçok yerini gezip gördüm. Buraları görünce kendi memleketime olan sevgim ve bağlılığım daha da arttı. Yerleşim merkezlerine alıcı gözle baktım; ancak doğduğum büyüdüğüm kasabam, köylerini özletmeyecek bir yer bulamadım. Yurt dışında ise; Bulgaristan, Yunanistan, Romanya, Hollanda, Belçika, Fransa, Rusya, Azerbaycan, Letonya, Litvanya'ya gezdim ve gördüm. Her gittiğim yerde birkaç gün sonra sıla özlemimin kabardığını, bundan dolayı yurt dışında uzun süre kalamayacağımı anladım.

Şair bir avukatsınız, "Sevgi Halleri" ve "Düşünceden İçeri" isimli şiir kitaplarınızda, bazı motifler göze çarpıyor. Sosyal içerikli, toplumsal, memleket sevgisi, insan sevgisi, arkadaşlık, emek, dostluk gibi; bu motifleri işlemenizde memleketinize düşen pay nedir desek?

Dağlarca'nın deyimi ile şiirlerin belli bir siktet merkezi olmalıdır; aksi halde şiirin bir noksanı yoksa bile tamamlanmış olmaz. Şiir kuşkusuz yönünü sonsuza çevirmelidir, bastığı yer belli değilse sonsuza ulaşması da kuşkuludur. Taşra kökenli çocuklar küçük yaşlarda dağların zirvesinden geçen ufuk çizgisini görürler. Şiirin doğum yeri böyle bir yer olmalıdır. Benim ufuk çizgim Toros dağlarından özellikle Tekeçoğun'dan geçtiği için şiirlerime memleketimin, insanımın, yerel değerlerimin girmesinden daha doğal ne olabilir ki? Tabii önemli olan diğer bir şey de bu değerleri evrensele taşıyabilmektir.

"Fazıl Hüsnü DAĞLARCA" dan bahsetmişken 40 yıla yakın zamandır hem arkadaşınız olduğunuzu hem de zaman zaman hukuki işlerini takip ettiğinizi belirtmişsiniz. Çocukluk yılları Kozan Adana ve Tarsus'ta geçmiş ve ilkokulu, ortaokulu oralarda okumuş Çukurova'ya bulaşmış yani o da "Çocuk ve Allah" isimli kitabı sanki çok alaka gördü, konuşuldu. Bu kitaptaki şiirlerin, bu kitabın özel bir yeri var mıydı Dağlarca'nın yanında; hiç konuştuğunuz mu?

Doğru, yakın arkadaşımı kendisi, zaman zaman da hukuki işlerini 1974 yılından bu yana ben takip etmişimdir. Çocukluk yılları Çukurova'da geçmiştir, askeri okula başlayana kadar, hala akrabaları vardır Adana'da. Dağlarca çok genç yaşında "Havaya Çizilen Dünya", "Çocuk ve Allah" isimli kitaplarını yayınlamıştı. "Çocuk ve Allah" isimli kitabının gördüğü ilgi, yaşamı boyunca devam etmiştir. Bu durumun sonraki çalışmalarına ayak bağı olduğunu konuşmalarımız esnasında bana söylemiştir, ilerde anılarımı yazacağım daha detaylı bahsedeceğim bu konudan.

"Yaşar KEMAL'le sanırım babanızdan dolayı bir arkadaşlığınız var babanızla iyi görüşürlermiş."

Yine ölen eşi Tilda ile beraber Kadiri'ye gelerek babanızı ziyaret etmişler bir tarihte. Bundan bahseder misiniz biraz da?

Evet, emeğin en yüce değerlerden biri olduğunu önce babamdan öğrendim, sonra Kadiri'de Yaşar Kemal'den ve ayakkabı ustası Mustafa Biçer'den, Avluklu Köyü'nden Hacı Ali Cöktaş'tan esinlendim. Babamla tanışmışlıkları vardır. Yaşar KEMAL Kozan Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanırken bu davada verdiği şahit ifadesi ile tahliyesine katkıda bulunmuştur. Kadiri'den İstanbul'a gitmesi için telkinde bulunmuş; "Balığın gölüne göre büyüyeceğini," ona anlatmıştır. Yaşar KEMAL, babamı "İNCE MEMET" ve diğer romanlarında da anmaktadır. Kadiri'ye gelişlerinde ölen eşi Tilda ile birlikte babamı değeriminde ziyaret etmişlerdir. Tilda, İstanbul'a döndüğünde babamla ilgili gözlemini bana şöyle anlatmıştır: "Antik çağın bilgeleri için gerçekten yaşadılar mı yoksa birer efsane mi diye kuşkuya düştüğüm olurdu. Değirmende babamı dinledikten sonra eski bilgelerin de yaşadıklarından artık kuşku kalmadı." demişti. Şiir kitabımda "Yukarı Değirmen" isimli şiirde bundan bahsediyorum.

Bir de 2007 yılında idi sanırım. "Bir 150'liğin Mektupları" isimli bir kitap okumuş ve çok şaşırmıştım. Size de bahsetmiştim Kadiri'de doğan "Ali İlmî Fani (Bilgili)" den. Merhum MEHMET AKİF ERSOY'la yakın arkadaş, CEMİL MERİÇ'te emeği olan birisi bu kişi aynı zamanda. Atatürk'ün affıyla 1937'de yurda dönünce sizin de bildiğiniz gibi Kadiri'ye gelmiş ve orada yaşamış bir müddet, üniversitede okurken onunla konuştuğunuz söylemişsiniz bir sohbetimizde. Neler konuşmuşunuz? İlginc bir kişiliği var ve bilen çok az, bu vesileyle okuyucularla paylaşalım bu anınızı da.

Evet, Ali İlmî FANI'yi üniversite yıllarında Kadiri'ye tatile geldiğimde "Şehir Kulübünde" öğretmenlerle görüşürken tanıdım. Kendisine o zaman şu soruyu sormuştum: "Osmanlı'nın son dönemlerinde bizim gibi genç yaşta olmalısınız. Osmanlı Mebusan Meclisi'nde "Milli Misak" kabul edilmiştir. Cumhuriyet, Milli Misak sınırlarını gerçekleştirmiştir; muhalefetinizi şimdi nasıl açıklıyorsunuz?" Bu soruma Ali İlmî Bey: "O dönemin Osmanlı gençleri bizdik, İmparatorluğun parçalanmasına küçülmesine razı olamazdık. Bizim içtihatımız bu merkezdeydi." diyerek cevap vermiştir.

Bildiğim kadıyla uzun yıllar avukat olarak sendikada hukuk komisyonunda müdürlük yaptınız. Hep merak etmişimdir. Neden yıllardır bizde sendikalar hep aynıdır, yenileri eklenmez ve yöneticiler uzun yıllar hatta emekli olana kadar görev yaparlar? Çeşitli esnaf ve sanatkâr odaları için de ayısını diyebilirim.

Evet, maalesef ülkemizde sendikal örgütlenme geleneği siyasi parti örgütlenme geleneğinden farklı değildir. Öncelikle demokrasinin gereği

olarak, örgütlenme tabandan gelmelidir tepeden değil ve demokratik merkezîyetçilik ilkeleri doğrultusunda yönetilmelidir. Ülkemizde ise tam tersine yıllarca değişmez başkanlık sistemine dönüşmekte hatta sendika, değişmez başkanın adı ile anılmaktadır. Bazı sendikaların örgütlenmesine (Disk gibi) müdahale edilmeseydi belki sistem kırılabilirdi.

Yılların hukukçusunu bulmuşken soralım. Biliyorsunuz Avrupa Birliği yasaları çerçevesinde uyum yasaları geldi ülkemize ve birtakım hukuki düzenlemeler yapılıyor. Bunları eksileri artıları ile bir hukukçu gözüyle değerlendirir misiniz?

Avrupa birliği Kapitalizmin birliğini oluşturmak istiyor. Bu yolla sömürüsünü devam ettirecek, daha önce "Tüfekte", "Mikropla", "Çelikle" yaptığı sömürüyü bu kez de sömürenlerin büyük birlikteliği ile ebediyen devam ettirmek istiyor. Kuzeyin ve batının bu girişimi güneyin ve doğunun gözünü boyamak içindir. Güney ve doğunun insanları er geç bu gerçeği göreceklerdir. Avrupa Birliği uyum yasaları hukuki yönden belki noksanlarımızı tamamlamamıza yarayabilecektir; ancak özgün değerlerimizi, bizi farklı kılan özgün kültürümüzü korumak ve geliştirmekten başka çaremiz de yoktur. Onların egoizmi ile bizim "Mağfîretçilik" anlayışımız arasında kan uyumsuzluğu vardır. Yeri gelmişken bizim mağfîretçiliğimizin hangi kaynaktan beslendiğine örnek olması için bir "KALMUK" Efsanesini anlatayım: Asya bozkırında bir ot vardır adı "AMALUNGA"dır. Efsaneye göre bu otu bulan "ölümsüzlüğe" ulaşacaktır; ancak bu otu başkası için arayan bulabilecektir, kendisi için arayan asla bulamayacaktır. İşte bizim mağfîretçiliğimiz bu kaynaklardan beslendiği için kan uyumsuzluğumuz vardır onlarla diyorum.

Bir hatıranızı, ardından da gençlerimizin kulağına küpe olması için birkaç tavsiyenizi alabilir miyiz?

Kadiri'de "Deli Müftü" isminde yaşlanmış bir delimiz vardı. Kasabada başka delilerimiz de vardı. Müftü iken bir ağa kızına âşık olduğu için dövüle dövüle delirtildiği söylenirdi. Yine bu olaydan da "Delisi Olmak" isimli şiirimde bahsetmişim. Bir de deliler birbirlerini gözünden tanırlardı, Deli Müftü'nün de korktuğu başka bir deli vardı. Üniversite yıllarında Kadiri'ye geldiğimde bu insanları da görmek arzusu olurdu hep, bir ziyaret esnasında "Deli Müftü'ye" rastladım. Türkü söylemesini istediğimde 25 kuruş istedi. Verdikten sonra hüzünlü bir türkü söyledi, 25 kuruş daha vereyim bir "Karacoğlan" türküsü daha söyle dediğimde, bana bakarak: "O para Karacoğlan'ı idare etmez." demişti. Tavsiye olarak da genç çocuklarımıza şunu söylemek isterim: Tüm kötü alışkanlıklara karşı çıkmalı, erdemli, kişilikli, dürüst, haksızlıklara karşı çıkan, topluma, tüm insanlığa faydalı olacak güzel şeyler yapmalıyız. Son olarak da okul arkadaşlarıma, akrabalarıma, bizi tanıyanlara ve tüm hemşehrilerimize de selam yolluyorum aracılığınız ile ve teşekkür ediyorum; bizi hemşehrilerimize ulaştırdığınız için.

Öğretmen Musa Çerçi ile Söyleşi...

Hüsnü KARCI

Bu ayki söyleşimi, ömrünü uzun yıllar Andırın merkez ve köylerinde öğretmenlik yaparak geçiren Köy Enstitüsü çıkışlı Musa Çerçi'ye ayırmayı kendimde borç bildim. Musa Çerçi, çetin hayat şartlarında, yokluk-kıtlık dönemlerinde azimle okumuş, öğretmen olmuş, karanlığa bir ışık gibi aydınlık saçmış önemli bir eğitim gönüllüsüdür.

Hüsnü Karcı: Hocam, sohbetimize Çerçi Ailesi'nin tarihçesinden başlayalım mı?

Musa Çerçi: Çerçilerin tarihi "Fakı"lar" Ceren"ler , "Ali Kâ"larla birlikte anılır.

Hüsnü Karcı: Nereden geldiniz?

Musa Çerçi: Malatya-Gürün'den. Gürün'den gelip buralara yerleşiyorlar. Önce Çerçi Oğulları geliyor. Aralarında bir münakaşa çıkıyor. İlk olarak Kadırlı'nın İlbistanlı Köyü'ne geliyorlar. Oradan dam alıyor, tarla alıyor, yerleşiyorlar. Ekip biçerek geçimlerini sağlıyorlar.

Orada yaşarlarken bir hayvan meselesi yüzünden tartışma çıkıyor. Bizimkiler: "Buralar da bize yaramadı." diyerek, yerlerini, yurtlarını terk edip Çokak'a geliyorlar. Çokak'ta da iyi çiftçilik yapıyorlar. Bu köyde en çok kazancı dedem yaparmış. Öyle ki ekip biçtiği ile bir köyün kazancı kadar ürün almış.

Musa Yaycıoğlu, dedemin ününü duyuyor; O da dedemin karısına akraba olur. "Enişte, Bunduk'ta çok tarlamız var." diyor. "Senin ününü duyuyorum. Rençperliği çok iyi biliyormuşsun. Seni oraya götürüyem." diyor. Gidiyorlar. Oralar, dedemin hoşuna gitmiyor. Susuz topraklar. "Musa Efendil!" diyor. "Buyur enişte?" "Burayı ben sevmedim!" "Neden?"

"Bana göre değil. Sulu yer istiyorum. Benim yerim buradan iyi. Ben burada kalamam." diyor. Dedem geri buraya geliyor. Hayatını burada devam ettiriyor.

Hüsnü Karcı: Hocam, ilk gençlik yıllarınızdan bahsedebilir misiniz? Nasıl bir gençlik yaşadınız?

Musa Çerçi: Gençler arasında bir rekabet vardı. Üstünlük rekabeti. Yarış da diyebiliriz. Ben, ilkokuldan sonra Düziçi Öğretmen Okulu'na gittim. Öğretmen olmak için. Orada çalgıcılığa da merak saldım. Mehmet Turalı isminde bir göçmen oğlu vardı. Ondan mandolin dersleri almaya başladım. Fakat Mehmet Er isminde bir Hataylı vardı. Türkiye çapında! Bize hiç yol verir mi? Velhasıl onun gölgesinde tutturamadık. Kabiliyetimi gösterebilecek başka şeyler aradım. Spora merak sardım. Spora başladım. Şansım da yardım etti uzun süre spor yaptım. Çok güreş tuttum. Kiloda Mersin'de, Maraş'ta, Antalya'da birinciliklerim oldu.

Derviş Mercan ile Bekir Dörtüyük adlarında Adanalı güreşçi arkadaşlar vardı. İki de profesyonel güreşçilerdi. Derviş'le güreşe tutuştuk, Derviş'i yendim, madalya aldım! Derviş, üstelik madalyalı güreşçiydi. Benden de çok üstündü; ama ben yendim. Sıra geldi Bekir'e. Bekir'le de güreştik. Bekir, hiç kimseye yenilmemiş ki bana yenile. Çok uzun uğraştan sonra bir puanla beni yendi. Malatya'ya gitti, Malatya'da yenildi, geldi. Öğretmen Okuluna gideceğiz.

Hüsnü Karcı: Siz mi istediniz, yoksa talep üzerine mi gittiniz?

Musa Çerçi: Talep vardı, bende de istek vardı. Mülakatla aldılar. Mülakat da şuydu: Dış muayenesi, göz muayenesi, kulak muayenesi filan. Bir sakatlık varsa almıyorlardı. Sağlam çıktık. Sene bin

dokuz yüz kırk dört. Okula kaydolduk. Sonra, birkaç arkadaşla okula başlayacağız, okula gidiş-gelişlerimiz çok müşkül oldu! Ceyhan Irmağı'nı geçince, Kır İmam Oğulları'nın bir tuz kamyonu vardı. O kamyonu rast gelirse biner giderdik. Kamyon rast gelmezse o gün Anacık'ta Öğretmen Ahmet Yener'in evinde misafir olur, ertesi günü biner, köye ulaşırdık.

Neyse; okula başlayacağız, Ceyhan Irmağı'nı bir kayıkla geçmemiz gerekiyordu. Arkadaşlarımızdan Ali Mandal'ı kayığa bir türlü bindiremiyoruz. Halil Ala, ben Ali Mandal'ı tuttuk, zorla kayığa bindirdik, Ceyhan Irmağı'nı geçtik. Okula vardık. Beni A Sınıfı'na yazdılar. Ali Mandal'la Halil Ala'yı B Sınıfı'na yazdılar. Birbirimizi göremiyoruz. Okul öyle güzeldi ki, talebelerin tüm ihtiyaçları karşılanıyordu. Bölümlerde Arıcılık, Çiftçilik, Marangozluk, Duvarcılık gibi branşlar vardı. Birçok dalda Güreş, Voleybol, Basketbol gibi spor faaliyetleri de vardı. Ali Mandal, duvarcıydı. Ben marangozdum. Hacı Tatar, Halil Ala demirciydiler. Demirle ilgili yaba, kürek gibi birçok alet yapıyorlardı. Bizim köyden Fevzi Duman, Ali Köse, İsmail Kızal da vardı. O dönemde hem eğitimci hem öğretmen çıkışlılar vardı. İlkokul üçüncü sınıfa kadar beni Hasan Bozkurt isminde bir öğretmen okuttu. Bin dokuz yüz elli yılında okulu bitirdik. Okulu bitirince ilk tayin yerim Kasdal oldu. Sekiz yıl bulundum Kasdal'da. Sonra askere gittim.

Hüsnü Karcı: Askerliği nerede yaptınız?

Musa Çerçi: Diyarbakır/Silvan'da yaptım. Askerlik sonrası tayinim Boztopraklı'ya çıktı. Bir kış Boztopraklı'da görev yaptım. Sonra Akçakoyunlu'ya tayinim çıktı. Sekiz yıl da orda kaldık. Altmış sekiz yılında Andırın'a geldik. Toplam on altı sene

Andırın'da kaldık. Andırın'da emekli oldum.

Hüsnü Karcı: Hocam uzun yıllar Andırın'da çalıştınız. Andırınlı öğrencilerin başarı durumları nasıldı?

Musa Çerçi: Ben şuna inanıyorum; öğrenme arzusu var, kabiliyet var. Sonsuz... Hele de dağ köylerindeki çocuklar çok zekiler. Benim bir öğrencim vardı, onun beş tane doktor oğlu var. Öğrencilerimden kaymakam, hâkim, asker, öğretim görevlisi var... Efendim, Baltacı diye bir eşkiya var, onların sülalesi süper...

Hüsnü Karcı: "Baltacı" hangi köydendi?

Musa Çerçi: Boztopraklı. Avamlar da çok zekiydi. Hiç okumayanı yok. Danası da, buzağısı da okudu.

Sarı Ahmet var, eşkiya. Düziçi'nde hazırlık okuduk. Sarı Ahmet de çok zekiydi. Görev yaptığım köyde Sarı Ahmet'ten korkuyorlardı! Sarı Ahmet, yanıma gelir giderdi. Hatta üç gün sabah namazında benim yanıma geldi. Tokatlamıştı onu. Ben güçlü kuvvetliydim. "Korkmayın." dedim köylülere. "Sarı Ahmet benim arkadaşım. Ben buradayken size bir şey yapmaz." dedim.

Bin dokuz yüz altmışlarda eşkiyaydı Sarı Ahmet. Dayısı Ayar Maksut'la orayı bastılar! Sarı Ahmet'in dayısı yamandı! Babası, anası Yeşilova/Karamanlı'dandı.

Hüsnü Karcı: Hocam, o zamanki eğitim sistemi nasıldı?

Musa Çerçi: Köy Enstitüleri ile öğretmen okulları vardı. Sonra ikisini birleştirdiler.

Hüsnü Karcı: Bu birleşme iyi mi oldu, kötü mü?

Musa Çerçi: Bozuldu! Köy Enstitüleri aslında uygulamalı eğitim temelliydi. Ben bir kaşık yapardım, pekiyi alırdım. Köy Enstitüleri olmasaydı okuma-yazma bu kadar ilerleyemezdi. Sanat okulları bizden öğrenci alırdı.

Hüsnü Karcı: Köy Enstitüleri'nin kapanma gerekçesi veya gerekçeleri nelerdi?

Musa Çerçi: İkilik olmaya başladı. Köy Enstitüleri farklı, Şehir Öğretmen Okulları farklı eğitim - öğretim uygulamaları yapıyorlardı.

Hüsnü Karcı: Hocam, emeklilik nasıl geçiyor?

Musa Çerçi: İyi geçmiyor! Konuşamıyorum.

Hüsnü Karcı: Yürüyebiliyor musunuz?

Musa Çerçi: Yürüyorum ama tadı yok!

Hüsnü Karcı: Yaş kaç hocam?

Musa Çerçi: Bin dokuz yüz yirmi sekiz doğumluyum.

Musa Çerçi, rahatsızlığından dolayı konuşma gücünü çekince, söyleyeceklerine yardımcı olmak adına oğlu Ömer Çerçi söz aldı. Yaşadıkları bir anıyı anlattı.

Ömer Çerçi: Babamın Akçakoyunlu'ya tayini çıktığında biz daha çocuktuk. Bicirik Kâhya lakaplı Mehmet İnandı isminde bir muhtar vardı. Kısa boylu; yürürken heybetli görüntü veren mükemmel bir insandı!

Tabi köye bir öğretmen geliyor. Öğretmenin radyosu da var. Radyodan o zamanlar "Ajans dinliyoruz." derlerdi, köylüler evimize uğrak verir, haber dinlerlerdi. Köylüler aydınlanma aracı olarak o zamanlar adına idare dediğimiz fitilli gaz lambaları kullanırlardı. Bizde de hava basınçlı gazla çalışan; adına lüks denen bir aydınlatma aracımız vardı. Köylüler, akşamları misafirliğe gelirlerdi, birbirlerinin yüzlerini daha iyi görebildikleri için lüksün geniş/parlak aydınlığı altında sohbet etmeyi severlerdi.

Bir akşam, yine sohbet sonrası köylüler evlerine dönerken babam, muhtara pilli el fenerini yakıp veriyor. Muhtar evine varıyor, lambayı söndürecek, sönmüyor. Ondan sonra çağırıyor Emişi'i, Emine'yi, Fatma'yı, hanımını filan hep birlikte el fenerine üflüyorlar; ama fener bir türlü sönmüyor. Fener sönmeyince masanın

üzerine koyuyorlar. Fener sabaha kadar yanıyor ve pili bitince sönmüyor. "Bak şu gâvurun icadına, gün ışığını görünce söndü." diyor. Hâlbuki fenerin pili bitmiş. Babama geliyor diyor ki:

"Yahu hoca, ne gâvur icadıymış bu." diyor.

"N'oldu muhtar?"

"Böyle böyle yaptı senin lamba! Söndüremedik... Sabah güneşi değince söndü." diyor.

"Ulan muhtar, ilahi işin batmaya senin, sen bunun pilini bitirmişsin. Bunu söndürmek için düğmesi var." deyince muhtar:

"Aman hoca, kurbanın olayım, böyle bir şeyi köylülere anlatma, beni bir daha muhtar seçmezler!" diyor.

Musa Çerçi'nin eşi Zümrüt Hanım da katkıda bulunmak adına söz aldı ve yaşadıkları bir hatırayı nakletti.

Çokaklı, Ormancı Mustafa Kızal vardı Darovası'nda, O anlatıyor... İstanbul'da bir öğretmen varmış, ormancıya diyor ki: "Yahu" diyor, "Ben Andırın'a maaş almaya varıyorum, herkes Musa Çerçi, Musa Çerçi diyor. Bütün öğretmenlerin ağızında bu Musa Çerçi. Sen beni bir gün bu öğretmenin evine götür." diyor. Ormancı da: "Tamam, götürürüm." diye söz veriyor.

Bir cumartesi günü ormancı, İstanbullu öğretmen, birkaç kişi daha evimize misafir olarak geldiler. Cumartesi günleri öğretmenler bize çok gelir. Biz de ona göre hazırlık yapardık.

Neyse, bunlar geldiler. Affedersin yediler içtiler. Çıktıktan sonra İstanbullu öğretmen, ormancıya diyor ki: "Yahu, bunlar bizim geleceğimizi biliyorlar mıydı? Bu yemekler, bu hazırlık neyin nesî? Nasıl olur da bu adamın adı söylenmesin." diyor.

Hocamızı yormamak adına uzun soluklu sohbet yapamadım. Bir dahaki sefere söyleşimize kaldığımız yerden devam edebilmek dileğiyle hocamıza sağlık, afiyet ve uzun ömürler diliyorum.

Sami TATAR ile Sohbet...

Hüsni KARCI

Çokak Nahiyesi'nde ikamet etmekte olan Sami Tatar; dedesi Hamet Fakı'nın anlattıklarını nakletmek adına, ilerlemiş yaşına rağmen, hafızasını yoklayarak, hatırlayabildiği kadıyla, Çukurova yerleşkesinde beylik süren Kozanoğlu (?)'nun yanlış anlaşılabilir bir söz dolaşımı nedeniyle eşi Nesli Hatun'un, neredeyse ölüme cezalandırılmasına sebep olabilecek bir şiirle giriş yaptı. Sonrasında; Kozanoğlu'nun dramatik bir şekilde öldürülmesini anlattı!

Hamet dedem, Kadiri'de bir cinayet işliyor! Kadiri'den ayrıyor, Kozanoğlu'nun yanına varıyor.

Kozanoğlu'nun yanında da kırk tane kâhyasının olduğunu söylüyordu. Şimdi anlatacağım olaylara şahitlik ediyor Hamet dedem.

Kozanoğlu bir gün kayınpederi olan Çerkez Beyi'ni evine yemeğe davet ediyor. Kırk tane çadır kuruluyor, davullar çalınıyor, yemekler yeniyor filan.

O ara bir de "misafir" geliyor. "Hoca" diyorlar O'na. O'nu da sofraya davet ediyorlar. Yemek sonrası tatlı sohbetler ediliyor tabi.

Kozanoğlu, misafirinine dönüyor: "Sen nerelisin?" diyor. Hoca dedikleri Gaffar zade denilen fakir bir âşık. Bir katırı varmış.

Gaffar zade diyor ki: "Sazınan mı söyleyim, sözünün mi söyleyim?" diyor.

Çerkez Beyi de: "Sazınan söyle." diyor.

Karaklık bulgurunun pilavı

Tel tel olur, baltası da onun kolay

Üzünen kokulanmış peşkirler dize dolay

Yemeli misafirler nazınan pilavı bire

Yeter Gaffar Zade'm yeter

Nice işler var, bundan beter

Ufağı da bulamaca katar

Yavan çorba içerim tuzunan bire (diyerek, halini arz ediyor !)

Çerkez Beyi diyor ki Kozanoğlu'na: "Hâl arz edişine göre, adam çok fakirmiş. Sizden mantıklı yardım istiyor." diyor.

"Peki, öyleyse bir kese akçe vereyim." diyor Kozanoğlu.

Çerkez Beyi: "Bir kese de ben vereyim." diyor. Birer kese akçe de Çerkez Beyi veriyor. Üstüne bir de katırı veriyorlar.

Bu arada orada bulunan bazı hizmetçiler durumu Kozanoğlu'nun eşi Nesli Hatun'a anlatıyor. "Durum böyle böyle... Gaffar zade adında bir âşık saz ile yemekleri övdü." diyorlar.

Nesli Hatun da duygusal davranıp Gaffar Zade'yi önüne getirtiyor, övgülü şiiri saz ile bir de kendisi dinliyor.

Nesli Hatun, Ozan Gaffar Zade'ye övgülü şiirinden dolayı iki kese altınla, bir de hayvan yükü yüküyor.

Kozanoğlu yemekten sonra şöyle bir dolaşmaya çıkıyor. Dolaşırken kâhyalar arasında bir fisiltı duyuyor:

"Ağa da Nesli Hatun, bey de Nesli Hatun. Çerkez Beyi'nde de iş yokmuş. Kozanoğlu'nda da iş yokmuş. Birer kese akçe verdiler." diyorlarmış.

Bu sözleri duyan, sözlerden dolayı alınan Kozanoğlu

kâhyalarına emir veriyor, fisiltıyla konuşan grubu, ifadelerini almak için topluyor. "Bunların ifadelerini alın!" diye talimat veriyor.

Askerler, fisiltı yayan grubu topluyor. "Demin orada bir konuşma yapıldı. Hakikat meydana çıkmazsa hepinizin kellesi kesilir!" diyorlar.

İfade veren grup, doğruyu olduğu gibi anlatıyorlar.

Kozanoğlu, Nesli Hatun'u, babasına şikâyet ediyor:

"Senin bir büyük Aşirin düğününe gittik. Orada bir para verececek, herhangi bir yardım yapılacak. Ben çıkardım beş kese akçe verdim. Sen çıkardın benden sonra beş kese akçe verdin. Ben, senden sonra on kese akçe daha verdim. Ne olur sonra?"

Çerkez Beyi:

"O zaman sen beni hiçe saymış olursun. Ben hemen topluluğu terk eder, gider, savaş ilan eder, seni susturmaya çalışırım!" cevabını veriyor.

Kozanoğlu: "Kızın bana bu durumu yapmış! Askerlerin ağzında bu söz dolaşır duruyor. Kızını kurşuna dizmek için mahkeme kuracak mısın? Mahkeme kuracaksan çağır kâhyalarını, kızını kurşuna dizdir!" diyor.

Çerkez Beyi kâhyalarını çağırıyor. Kâhyalarına:

"Hepiniz şöyle tek sıra halinde dizileceksiniz. Karşınızda duran bir hedefe kurşun sıkacaksınız. Fakat kimin kurşun sıkacağı belli olmayacak!" diye talimat veriyor.

"Çağırın Nesli'yi?" diyor babası. Nesli'yi çağırıyorlar babasının huzuruna. Nesli'nin öyle bir saçları varmış ki, saçları ayaklarına kadar inmiş. Cariyeler, Nesli'nin arkasında dolaşır, seyleyle saçlarını taşırlarmış. Neyse, Nesli uzun saçlarını kollarına dolayarak babasının huzuruna varıyor. Babası Nesli'ye: "Kızım sen bir aşığa övgü düzmüştün. Bahşış vermişsin. Biz de iki kese akçe verdik aşığa. Sen bunu duyduğun mu?" diyor.

"Duydum." diyor Nesli.

Babası Çerkez Beyi: "Sen bunları yaptınsa, suçunun cezası olarak, seni katırın kuyruğuna bağlayarak öldüreceğiz." diyor.

Nesli, babasına yalvarıyor: "Benim konuşma hakkım var mı? Varsa beni konuşturun." diyor. "Konuşayım da ondan sonra, neyse cezayı verin. Aha da boynum, vurun, düşürün!" diyor.

Kâhyalara dönüyor: "Ben suçumu size anlatacağım kâhyalar." diyor. "Çerkez Beyi gibi bir beyin kızım, Kozanoğlu gibi bir beyin hanımıym." diyor. "Ben" diyor, "Gaffar Zade'ye iki kese altınla, bir hayvan yükü hediye verdim. Bunu, kocamın ve babamın unvanı adına yaptım. Birini beylim için, birini babam için, hayvan yükünü de benim için verdim. Bu bana suç işe işte boynum, işte kılıç kâhyalar; vurun, düşürün beni!" deyince, kâhyaların hepsi birden ayağa kalkıyorlar.

"N'oldu?"

"Berat!" diyor kâhyalar. "Hatun Hanım haklıdır beyim. Hediye sizin şerefimize vermiş. Bir kusur varsa bizim boynumuzu vurun." diyorlar ve silahlarını gökyüzüne

çevirip, kurşunlarını havaya doğru boşaltıyorlar.

Babası, Kozanoğlu'nun da eşi olana Kızı Nesli Hatun'u orada affediyor!

KOZANOĞLU'NUN ÖLDÜRÜLMESİ HADİSESİ

Kozanoğlu; avlıca da çok meraklıymış. Kazları avlamak için dağlara, ovalara şahin kuşlarını salarmış. Şahinlerin yere döktüğü kazları Kozanoğlu'nun askerleri toplar, yerlemiş. Kozanoğlu'nun kırk tane de kâhyası varmış.

Kozanoğlu'nun zevkleri arasında eskiden çibik denlemiş; çibikle (içine tütün doldurulan, sigara gibi nefes çekilen uzunca bir çubuk) beraber kahve içermiş.

Bir gün, emmisinin oğlu Kozanoğlu'na: "Ava gidek." diyor. Birlikte ava gidiyorlar. Ava, Kozan'ın yüksek tepelerinde Gürleşen diye bir yer varmış, keklik avlamaya oraya gidiyorlar. Evsin'e giriyorlar. Emmisinin oğlu Kozanoğlu'nu öldürecek ya, kafasına koymuş! Evsin'e girdiklerinde emmisinin oğlu Kozanoğlu'na diyor ki: "Tüfeğinin ucunda bir dal var, şu dalı koparın." diyor. Kozanoğlu tüfeğinin ucundaki dalı koparıncan, emmisinin oğlu silahını Kozanoğlu'na doğrultuyor, tetiğe basıyor ve Kozanoğlu pat diye yere düşüyor!

Kozanoğlu yere düşsün, emmisinin oğlu yanındaki kâhyaya: "Hamet, bana bir çibik dola, bir de kahve yap." diyor. Oturuyor, Kozanoğlu'nun başının başına. Tütünü içiyor, içiyor... Külünü de Kozanoğlu'nun gözlerinin kenarlarına döküyor!

Hüsni Karcı: Hamet kim?

Sami Tatar: Hamet, dedem. "Hamet Fakı" derlerdi dedeme.

Dedem diyor ki: "Oraya, tepeye çıktım ki, sanki Kozan'da savaş oluyor! Silahlar takır takır patlıyor. Meğer işareti de bu imiş." diyor. Yolları tutmak için adamlar koymuşlar her bir yana. "Bir silah sıkılınca, siz harekete geçin." demiş adamlarına emmisinin oğlu. Maksat, derebeyliği kendi olacak! Silahlar kum gibi kayıyor. Hamet dedem, gördüklerini duyduklarını Kozanoğlu'nun emmisinin oğluna yetiştirince: "Öyleyse çek atları gidek..." diyor Hamet'e.

Biniyorlar atlara, varıyorlar saraya. Sarayın etrafına gelmişler ki, saraya çıkmak ne mümkün! Saraya çıkmak için merdivenler dayıyorlar. Nesli Hatunla havarisindeki cariyeler, silahlarını doldurup doldurup, içeriden dışarıya sıkır sıkır düşürürlermiş her birini yere. Her pencerenin altında üç ceset, beş ceset, böyle yığılmış. Tabi, barutları tükenene kadar çarpıyorlar. Nihayetinde Nesli'yi yakalıyorlar karşı tarafın adamları. Nesli'nin saçlarından sürükleyerek eletiyorlar Kozanoğlu'nun emmisinin oğlunun huzuruna. Emmisinin oğlu Nesli'ye: "Yine derebeylik sende olacak, devam edeceksin." diyor. Nesli: "Yok!" diyor. Cebir ediyorlar, olmuyor, kabul ettiremiyorlar! Ondan sonra Nesli Hatun intihar mı ediyor, ne oluyorsa; ölüyor ya da öldürülüyor! Sonrasında, ikisinin de cesedini (Eşi Kozanoğlu ile Nesli'nin) bir kabre koyuyorlar.

Andırın... Andırın...

Hülagü BALCILAR

Ben Kadırlı'nın Bahadırlı Köyü'ndenim. Kadırlı ile Andırın İlçesi'ni Keşiş Çayı ayırır ya da birleştirir, diye ifade edebiliriz. Andırın'ın güney hududu Keşiş'in Ceyhan Nehri'ne döküldüğü yerdir. Beri geçe Kadırlı, öte geçe Andırın, Ceyhan'ın öbür geçesi Düziçi ilçesidir. Akdeniz'den başlayıp Anadolu içlerine kadar uzanan Toprakkale, Kastabala, Kum Kale, Anıcık Kalesi, Haştırın Kalesi, Ak Kale Azgıt Kalesi, Kaleboynu Kalesi, Geben yahut Meryemçil Kalesi ve Göksün Hududu'nda Kızıl Kale zinciri ile korunan tarihi yol üzerinde Torosların bağrında, bir imparator tahtı gibi kurulmuş güzel Andırın İlçemiz benim için ayrı bir dünyadır. Coğrafi konumu, iklimi, soğuk suları, güzel yaylaları ve nazik, misafirperver insanları ile Andırın bütün Çukurova halkını yazın yaylalarına davet eder, misafir eder, ağırlar ve güzün de yolcu eder.

Her köyünün, her yaylasının, her semtinin ayrı özellikleri ve güzellikleri vardır. Benim çocukluğum, gençliğim Andırın yaylalarında geçmiştir. Çocukluğumu anlatan şiirimden bir kıta yazsam herhalde bir fikir verir. Hep böyle geçerdi ömrümüz orda Deve çeken bir kızın arkasında Konup göçerdik yurttan yurda, Bazen bir ovada, bazen bir dağın yakasında.

Kayranlı, Başikesik, Ağca Dağ gibi sarp ve yalçın kayalardan oluşan muhteşem dağların yanında Kırksu gibi, binlerce insanı konaklatan bol sulu, saklı yaylaları da vardır.

Hayallerimin örüldüğü, hayatımın şekillendiği, en güzel hatıralarımın saklandığı yer Andırın yaylalarıdır. O yaylalarda hep davar güttüm. Üniversiteyi bitirinceye kadar. Dağları, ormanları soğuk pınarları karış karış

dolaştım. Ağaçlarla, taşlarla, kuşlarla konuştum. Hayatımın en gizli sırlarını onlarla bölüştüm. Gene de o dağlarda davar gütmeye varım.

Tabiat, temiz hava, dağlar, ormanlar... Çağlayan pınarlar, hürriyet vardı. Var olduğumu anlardım. Her şeyimle yaşadığımı duyardım. Salatalığın, domatesin rayihası çok uzaklardan duyulur. Fasulyesinin, mekesinin tadına doyum olmaz. Dudu, güz eriği, cevizi hele olgunlaştığı zaman yabancı yunus eriğinin güzelliğini akıl almaz. Gözümü kapadığım zaman kağnıları görüyorum. Kağrı tekerlerinin cazırtısını dinlemek ayrı bir zevkti. Tabi o dili bilenlere. Kahramanmaraşlı rahmetli Şair Necip Fazıl diyor ki: "Su gelir yokuşlardan hep basamak basamak Benimse alın yazım yokuşlarda susamak."

Alın yazısı yokuşlarda susamak olan yayla insanı, o çileli hayatı büyük bir tevekkülle zevke dönüştürmeyi bilmiştir.

Yazmakla bitmez, dağlarımı özlüyorum, ormanlarımı, ağaçlarımı özlüyorum... Çamları, kamalakları, karaardıçları, soğuk pınarları, olukları, ovaları, yamaçları, davarları özlüyorum... Yuvarladığım taşları, çam dalına binip zıypındığım bayırları, çengetirleri, haymaları, kara çadırları, at koşturduğum çayırları, şahinleri, doğanları, atmacaları, deve çeken kızları özlüyorum... Karacaoğlan da benim gibi Andırın sevdalısı imiş: "Kamalağın, kara ardıcın içinde Kırmızı kolçaklı yar ister gönül." derken Andırın yaylalarını söylemiş, bizim yaylalarda aşk başkadır. Bu vesile ile bütün Andırınlı kardeşlerime en içten sevgi ve saygılarımı sunar, mutluluklar dilerim.

Değerli Ağabeyimiz Ali Gürbüz'ün cenaze merasimi münasebetiyle Çokak Kasabası'nda karşılaştığımız Andırınlılar Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Sayın Misal Bolat Beyefendi: "Ağabey, dergimize Andırın için bir yazı yazar mısınız?" dediğinde çok sevindim. Bu değerli ve nazik kardeşime teşekkür ediyorum.

Andırın Ne Durumda?

İdris TEMİZ

2010 yılında Andırın ne durumda?

İleride tarihe bir not düşürsün diye bu soruya cevap arıyoruz. Yani 2010 yılında Andırın'ın fotoğrafını çekmek istiyoruz. Önce birkaç tespit yaparak işe başlayalım. Andırın'a bakarken objektif olacağız. Yorumlarımızı katmadan durum tespiti yapacağız. Sadece göreceğiz ve tasvir yapacağız.

Andırın'a üç cepheden bakarak yerini bulmaya çalışalım:

1-Coğrafya

Andırın Doğu Akdeniz Bölgesi'nde, halkın, deyimiyle Çukurova bölgesinde ovanın bitiminden itibaren Toros yamaçlarında yer alır. Toroslar Akdeniz boyunca uzanırken kesitler halinde farklı coğrafi yapı oluştururlar. Bunlardan birisi de Andırın Bölgesi'dir. Dağlar, vadiler, ovalar arazi yapısı bakımından farklıdır. Dağları verimli bitki örtüsüne sahiptir. Ovaları zengin, verimli ve münibittir. İklimi her yüz metrede değişir. Akdeniz ikliminin bütün özelliklerini gösterir. İlçemiz güneyden kuzeye 200-3000 rakamları arasındadır. 200-2700 arası her yerinde üretim yapılır. Her metrekaresinden yararlanılır. Gün içinde mevsim yaşanır.

Dağlar arasında cep ovaların etrafını çevreleyen dağlar ve buna uygun ürün zenginliği ile bitki örtüsü vardır. Coğrafya bu yolla toplumu ve kültürü de şekillendirmiştir.

Andırın, Toroslarda İç Anadolu'yu Çukurova'ya bağlayan en kısa, en kolay geçit veren coğrafi yapıya sahiptir. İklimi, geçiş yolu oluşu, zengin doğası insanoğlunu hep buralarda tutmuştur. Geçmişten beri medeniyetler üst üste yığılmıştır.

Bilenler Andırın'a Torosların ortasında 'Karadeniz' derler. Zengin doğası, yeşil çevresi, tarihten beri, bugün de artarak aranan, sığınılan yer olmaktadır. Gerçekten de Karadeniz'de yetişen bütün meyveler, bitkiler Andırın'da da yetişir. Karadeniz'in iklimi bariz şekilde hissedilir.

2-Toplum ve İnsan

Coğrafyanın insanı şekillendireceği tezine Andırın'da inanabilirsiniz. İnsanları Toros dağlarının heybeti ve gururu, Çukurova'nın enginliği ve cömertliğini beraber taşır. Bu çağda hala bozulmamış toplum ve insan yapısını barındırır Andırın.

Andırın'da güçlü aile yapısı ve toplumsal değerleri yıkıcı etkilere rağmen dimdik ayakta. Aşırı göç veren yerlerde görülen toplumsal çözülme ve dağılıma şükür ki Andırın'da yaşanmamaktadır. Dışandakiler Andırın'ı "sıla-i rahim" bilir. Gıdalarını ve yaşama güçlerini o topraklardan aldıklarına inanırlar. Ancak her ilçe gibi Andırın'ın da güç

veren toparlanmaya ihtiyacı var. Sivil toplum olarak güçlendikçe derlenip toparlanacağız. Gayretlerimiz bunun içindir.

Dışarıda bilinen Andırın'ın insan tipi Anadolu insanının bütün özelliklerini ve güzelliklerini taşır. Andırın'ı farklı kılan yanı bozulmamış olmasıdır. Bunda coğrafyanın rolünü de inkâr etmemeliyiz. Coğrafya ve insan birlikte bozulur, aynı akibeti yaşarlar. Mesela; ekmeğin bozulması, ekmeği doğuran eko sistemin bozulması sonucudur. Andırın'da bu ikili hâlâ ayakta.

3-Kültür

Andırın tarihten beri göç yolu üzerindedir. Göç Çukurova'nın kaderidir. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan devirlerde yayla ve otlak nedeniyle sıcak iklimden serin yerlere gidilmekte, aynı yolla geri gelinmektedir. Her yıl ve yüzyıllarca tekrarlanan bu hayat biçimi kültürünü, değerlerini oluşturur. Andırın, içinde yaşadığımız çağda yeni yaylacılık dediğimiz düzenleme ile eğlence yayla kültürüne geçmiştir. Bugün Andırın'da o bölgede yaşayan bütün toplumların ve medeniyetlerin izi var. Üst üste beş medeniyet çıplak gözle görülür. Yazın yayla, kışın Çukurova arası İç Anadolu'yu Akdeniz'e bağlayan göç yolları, yoğun yaşam, beşeri münasebetler, sosyal olaylara konu olur. Göç yolu her yıl birbirinden farklı, birbirinden beslenen olaylarla birikir sürer. O olay sözlü edebiyatın konusu olur. Aktarılır elden ele, dilden dile. Bu günlere gelinir. Âşıklık geleneği, ağıt geleneği, saz ve sözlü hikâyeler, folklor, çeşit çeşit zenginliğiyle Andırın'da yaşar durur.

Bu gelenek insan yapısını etkiler. Andırınlıların tekerlemeci, hazır cevap, hatta söz ustası şair oluşları bu yoğun kültür ve doğa iklimine bağlıdır. Andırın eskiden nasıl bu kültürlere açılmış, toplumlarla yabancılaşarak çekmeden kaynaşmışsa; içinde yaşadığımız devirlerde de Andırın'da modern hayata kolayca uyum sağlamıştır. İçeride ve dışarıda Andırınlılar her türlü toplum kesimleri ve sosyal çevreler içinde yaşar. Açık ve rahattırlar.

Andırın her bakımdan gelişmiş, eksiksiz bir yer sanılmasın. Kalkınma ve gelişme çabalarında Andırın; konumu, kaynakları, insan potansiyeli ile orantılı olarak beklediğine kavuşmamıştır. Hangi Andırın'ıyla sorarsanız bunun pek çok sebebini sayar. Sorumlularını da kendi içinden çok dışarıda arar. Aslında Anadolu'nun bütün ilçe ve kasabalarının bakişidir bu.

Şimdi de Andırın'ın güncel tarafına yani içinde yaşadığımız bu güne bakalım:

1-Göç

Andırın'ı besleyen, insanlarını coğrafyasında

tutan toprağı, doğası, ormanları ve çevresidir. Artan nüfusu, tarım ve hayvancılık besleyemediğinden yarım asırdır göç vermektedir. Tersine yaz mevsiminde Çukurova bölgesinden yaylacılık nedeniyle göç almaktadır. Karşımızda yazın çoğalan kışın azalan bir Andırın oluşmaktadır. Andırın'ın göçü ekonomik ve eğitim çıkışıdır. Göç eden ailelerin geri dönüşü ancak yaylacılık bahanesiyle yaz mevsiminde olmaktadır.

Yayla nedeniyle Andırın'a sabit yerleşenlerin çoğu Andırın doğumludur.

Yeni yerleşimlerde şehir merkezinden çok çevredeki yayla bölgesi olan köylere yapılmaktadır. Bu göçün getirdiği tablo Andırın şehri büyümüyor, genişliyor görüntüsünü veriyor. Hâlâ Andırın'ın bitişindeki yeni yerleşimlerin belediyeyle bağlanmaması bunu anlatır.

Yayla göçünün getirdiği yönetim karmaşası yaşanmaktadır. Yayla yerleşimleri, şehrin alt yapısını ve hizmetlerini beklemektedir. İhtiyaçlar muhtarlık yönetimleriyle karşılanmaktadır. Yönetim, Andırın'da önemli bir sorun oluşturmaktadır.

Göçle Andırın'da beyin göçü de yaşanmaktadır. Eğitim alan, meslek edinen, girişimci insanlar Andırın'a geri dönmemektedir. Gelişimcilik ve ona bağlı toplumsal seviye netice olarak Andırın'ın yetiştirdiği insanların memleketlerinin gelişmesine ve seviyesinin yükselmesine fazla katkıları olmamaktadır. Yaz mevsiminde görülen insan tipleri kışın görülmez. Geçici de olsa gelen dış nüfus toplumu, çevreyle, yönetimlerle bağlantı kurmadan geri dönmektedir. Ne yazık ki misafir gibi gelen, kalan ve giden büyük bir okumuş - yazmış kitlesi bulunuyor.

Göç bugün artlarıyla, eksileriyle Andırın'ın önünde duruyor. Bugün göçü tersine döndüremiyoruz, fırsata çeviremiyoruz ve yavaşlatamıyoruz.

2- Doğa ve Çevre

Andırın'a gelen yayla göçü doğa ve çevrenin hatırına yapılmaktadır. Çukurova'dan serin Toros yaylalarına sığınmanın adidir yaylacılık. Bugün Andırın'ın doğa ve çevresinden dört şekilde yararlanılmaktadır.

Andırın'da tarım, cep ovalarda yapılır. Aşağı Andırın Ovası, Kurucaova, Darovası, Akifiye, Çokak Ovası, Geben Ovası yanında küçük açıklıklar, yamaçlar ve vadilerde tarımın, meyveciliğin her türlü yapıları. Her ovanın ürünü diğerinden farklı olur. Meyve - sebze de öyledir. Bu yüzden Andırın pazarlarında doğal, yerli, taze her çeşit meyve - sebze bulunur.

Devletin de, toplumun da kabul ettiği politika, Andırın'da meyveciliğin geliştirilmesidir. Alt yapı sorunları hâlâ aşılamıyor. Fidan üretim merkezi, soğuk hava deposu olmadan meyvecilik olmuyor. Pazar olmadan meyvecilik yaşanmaz. Ürünü pazara ulaştıran yollar çok önemlidir. Mesela; dünyaca ünlü "cığsar kirazi" köye tir ulaşamadığından ciddi zarar görüyor. Elma, böğürtlen gibi ürünler soğuk hava deposunda bekliyor.

Tarım yapılan yerlerde sulama, toprak ıslahı, drenaj, toprak tehlikeli ürün planlaması, örgütlenme eksikliği tarım problemleridir. Hayvancılık, süt ürünleri işleme tesisleri ile daha da canlanacak. Köylerde açılan tesisler yetersiz kalıyor. Mezbaaha, Andırın'da besiciliği geliştirecek yardımcı bir yatırımdır.

Andırın ormanları kesim yapılamayacak kadar azaldı. Artık, kalan ormanları korumak, bakım ve onarımlarını yapmak, açık alanları fidan dikerek ormanlaştırmak en doğru iştir. Devlele, milletle, ormanları korumalıyız. Ormandan alma, satma, yakma yerine faydalanma biçimini değiştirmeliyiz. Bu da halk ile devletin işbirliğine dayanır. Halkın bilinçlenmesine dayanır. Ne yazık ki yaylacılık, ormanları ciddi şekilde tehdit etmektedir.

Doğa ve çevreden enerji üretimi için yararlanılmaktadır. İki binli yılların başından bu yana Andırın'daki küçük sular üzerine enerji yatırımları planlanmaktadır. Andırın dere ve çayları, yükseklerden aşağılara meyillerle akmaktadır. Bunların üzerine önce gölet, sonra kanal, daha sonra santraller kurulmaktadır. Enerji elde edilirken, doğaya acımasız, plansız geri dönüşümsüz zarar verilmektedir. Asıl zararı vadiler görmektedir. Vadilerdeki doğal yaşam, maalesef tehdit altındadır. Enerji santrallerinin daha da yapılacağı düşünüldürse endişe artmaktadır. Yatırımlar yapılmalı ancak ÇED ve çevre kurallarına uyularak doğaya en az zarar verilmelidir. Unutmayalım, enerjisiz Andırın'a bir şey olmaz; ama Andırın'ın doğası biter.

3- Yatırımlar

Her Andırınlı, Andırın'a yatırımın az yapıldığından şikâyet eder. Bunu da konumuna yani Kahramanmaraş merkeze uzaklığına, içinden politikacı çıkaramadığına bağlar. Her ikisinde de gerçeklik payı bulunmaktadır. Devlet tarafından bakıldığında Andırın'ın engibeli oluşu, coğrafi yapısı yatırımları hem pahalılaştırmakta, hem de öncelik sırasında geriye atmaktadır. Gereğe ne olursa olsun tarafsız baktığımızda Andırın az yatırım almıştır. Bugün Andırın temel yatırım ihtiyaçları bekliyor. Ulaşım, tarımsal sulama, kanalizasyon, sağlık, eğitim, tesisler, tarımsal sanayiler, yerleşim planları bunların başında gelmektedir.

Yatırımları ikiye ayırarak görmek, doğru tespitler yapmamızı sağlar. Özel sektör, maalesef ulaşım nedeniyle yatırım yapmıyor. Tarım ve doğal

ürünler olmasına rağmen değerlendirilemiyor. Kamu yatırımları da ilin kendi içindeki sıralama ve dengeler nedeniyle gecikiyor. Böylece Andırın her iki yönden bekliyor. Kırsal kesim dediğimiz köylere yönelik alt yapı yatırımlarının hakkını yemeyelim. Yönetici kadrolarının hakkını teslim edelim.

4- Yaylacılık

Yaylacılık Andırın'da artık tartışılıyor. Tartışma konularına bakarak yaylacılığın ne olduğunu veya ne olacağını iyice anlarız.

-Yaylacılık şehrin merkezine katkıda bulunmuyor.

-Yaylacılık plansız yerleşimlere dönüşüyor.

-Yaylacılık doğa ile başışık olmak bir yana doğaya her bakımdan ciddi zarar veriyor.

-Yaylacılık, bölgenin yapısına uymayan beton yerleşimlerine dönüşüyor.

-Yaylacılık sosyal, kültürel, ekonomik yönlerden Andırın toplumuyla uyumuyor, bu da kaygı

verici bir gelişme olarak algılanıyor. Genel kanaat, yaylacılık bu haliyle Andırın'a zarar vermektedir. Planlanmalı ve yönetilmelidir.

Andırın'la, doğayla uyumlu olmalıdır.

5- Sivil Toplum

Çukurova bölgesinde en yoğun göç veren yerdir Andırın. Dışında en fazla sivil toplum örgütü kuran yerdir.

Bölgedeki ilçeler arasında en fazla sivil toplum örgütü kuran ilçe yine Andırın'dır. Büyük şehirlerdeki Andırınlılar kimliklerini korumak, memleketleriyle bağlarını kesmemek adına bir araya geliyorlar. Çağımızın gücü amacı olan sivil toplum kuruluşları yardımı koşuyor. Bunu Andırınlıların sadece yoğun göç etmeleriyle açıklayamayız. Başka nedenlerini de irdelemeli ve ortaya çıkarmalıyız.

Öncelikle dışındaki Andırınlılar kültür ve değerlerini yaşamak istiyorlar. Bunu da hemşehri dayanışması ile gösteriyorlar. İkinci olarak dışındaki her Andırınlı memleketine geri dönmek, dönemese de bir hizmet sunmak istiyor. Tek başına yapılmayacak bu hizmette bir araya geliyorlar. Dikkat edin, Andırın dışında kurulmuş her sivil toplum kuruluşunun amaçları arasında Andırın'a hizmet vardır. Doğrusunu söylemek gerekirse çaba da gösteriyorlar. Ellerine sağlık. Ama olduğu kadar! Burada yapılacak iş bir araya gelmek, güçlerini birleştirmek ve birlikte hareket etmektir. Andırın Gelişim Platformu bu görevini yerine getirmek için çalışıyor.

Andırınlı sivil toplum örgütleri Andırın'a yönelik çabalarını artırmalıdır. Hâlâ yoğun yerleşilen bazı şehirlerde sivil toplum örgütü kurulmadığını görüyoruz. Buralarda da çabalar sürmektedir.

Andırın'ın içinden baktığımızda sivil toplumlardan çok şey beklediklerini görüyoruz. Bununla birlikte birtakım yanlışlara da düşmemek gerekir. Yıllardır devletten bekleyen, umduğunu bulamayan toplumun umudunu sivil topluma çevirmesi yanlış olur. Onun yerine Andırın'ın sivil toplumlara

işbirliği yaparak, kendi kaynaklarını harekete geçirerek çabalaması daha doğal olur. Sivil toplum yönetenler olarak diyoruz ki; Andırınlılar kendilerine sahip çıkarak Andırın'a faydalı olur. Kurtarıcı kendisidir.

Sivil toplumlar Andırın'ın farkına varma, bilinçlendirme, cesaretlendirme, toparlama, sahiplenme, yönlerini geliştirirler. Aslında yaptığımız çabalar da bunu özetler.

Doğrusu Andırın'ın içinde de toparlanmaya ihtiyaç var. İçerde sivil toplumların kurulması sevindirici bir gelişmedir. Önemli olan farklı alanlarda da birleşerek hizmet verilmelidir. Aynı alana hizmet etmek, işin doğası gereği çatışmaya neden olur.

Sivil toplumlar hem çoğalmalı hem de işbirliğine yakın olmalıdır. Bir araya geldiği zaman işbirliği doğar.

Sivil toplumlar Andırın'ın ortak konuları etrafında tek ses, tek kuvvet olmalıdır. Kurulmakta olan sivil toplum örgütlerinin olgunluğu güvenimizi artırmaktadır. Kısaca, içerideki ve dışındaki sivil toplumlar iş ve güç birliği içinde olmalı, ortak faaliyetler yapmalı, Andırın'ın her konusunu takip etmeli, duyarlı olmalıdır.

Bugün nerede yaşarsa yaşasın her Andırınlı biliyor ki, Andırın'ın iki temel kaynağı var: İnsanı ve doğası. Andırın'da yaşayanlar, içinde yaşadıkları doğanın yeterince farkında değiller ve kıymetini bilemiyorlar. Andırın'a iyilik yapmak istiyorlarsa bir dal kesmesinler, kestirmesinler, doğayı bozmasınlar. Dışarıda yaşayan Andırınlılar da Andırın'a nostaljik bakmak yerine gerçekçi baksınlar. İnsanlar doğayı hem koruyacak hem de doğadan yararlanacaklardır. Bu onların en tabii hakkıdır.

İnsanımız, Andırın'ın gerçek gücüdür. Andırın'da eğitilmiş, meslekli insanı bir araya toplayın. Ama her birisi bir yurt köşesinde hayat sürmektedir. Kimse onların Andırın'da yaşamasını beklemiyor. Ancak birikimlerinden, uzmanlıklarından memleketine katkıda bulunmaları bekleniyor. Unutmayalım, her Andırınlı kendi çabalarıyla, tırnaklarıyla bir yere gelmiştir. Bugün kendi çabalarıyla bir yere gelen her Andırınlı, cam tavan sendromu yaşıyor. Bunu aşmanın yolu birlik ve beraberliğin doğurduğu sivil toplum kuruluşlarından geçer. Çok iyi çalışan bir iletişim sistemi, güçlü bir sivil toplum örgütlenmesinden geçiyor.

2010 yılında Andırın, içerideki sorunlarını tartışıyor. Dışarıya göç etmiş Andırınlılardan beklenti içindeler. Dışındaki Andırınlılar sivil toplumlar kurarak memleketlerine yönelmek istiyorlar. Andırın'ın biriken problemleri çözüm bekliyor. Yıllar yılı dışarıdan bekledikleri kurtarıcı gelmediğine göre kendi içinden çıkaracağı insanlara sarılmalarının zamanıdır artık.

Andırın Üzerine Hikayeler

Kadir YAŞAR

Yazanlar bilir. En zor yazı; memleket, memleketin insanları, yerel kültür ve değerler üzerine yazılır. Burada ince ve hassas konular var. Eskilerin deyimiyle, zülfiyare dokunmak var. Alınganlık var. O zaman kişilere ve olaylara girmeden genellemeler yapılır ki, o da fazla etkili olmaz. Öyleyse ne yapmalı? İnsanlar ve olaylar anlatılırken, yorum yerine tespitler yapılmalı, hassas ve objektif kalınmalıdır. Sıraladığım pencerelerden bakarak Andırın üzerine birkaç kısa hikâye aktaralım.

Birinci Hikâye

Genç, köyünden çıkar, dişini tırnağına takar, her Andırınlı gibi okur memur olur. Yolu gurbete düşer. Yıllar geçer. Önce yazları, bayramlarda Andırın'a gelirken evlilik, çoluk çocuk derken ziyaret seyrekleşir. Anne baba da gidince neredeyse gelmez olur.

Bir gün Andırın'a gelir. Burada bir bilgi verelim. Eskiden köylerden çıkan gençler dışarıdan Andırın'a geldiğinde merkezde fazla durmaz, köylerine dönmeye çalışırlardı. Merkezle bağlantıları az olurdu. Bu tespit hikâyemiz için de doğru olmalı ki, Andırın çarşısında dolaşırken tanıdık kimse çıkmaz. Eskiden bildiği bir iki dükkân da ya yer değiştirmiş veya sahipleri yenilenmiştir. Bir

işyerine uğrayıp görüşemez. Kışla bahçesine gider tanıdıklar göremez. Nesil yenilenmiş ve gençleşmiş. O kimseleri, kimseler onu tanımaz.

Çarşıda tek başına dolanır, sağa sola bakarken bir esnaf, televizyondan, basından tanıdığı hemşehrisi kişi olduğunu anlayınca koşarak yanına gelir. Kendini tanıtır, o kendini tanıtır. Sonra duyulunca Andırınlılar etrafına toplanır.

Hemşehrimiz bürokrat daha sonra duyulanır ve hayıflanır. Ülkede dünyada ünlü olmanın tanınmanın hiçbir anlamı yoktur. Memleketinde tanınmadıktan bilinmedikten sonra... Marifet doğduğun büyüdüğün yerde bilinmek. Yakınlarına faydalı olmadan, memleketle bağıni sürdürmedikten sonra ünlü olmanın ne anlamı var?

İkinci Hikâye

Köyünden, mahallesinden hayata atılmak isteyen gencin yolu her Andırınlı gibi gurbete düşer. Gurbette önünde iki seçenek vardır. Ya okuyacak kısa yoldan memur olacak, geride bıraktığı ailesine bakacak veya bir işe girecek gece gündüz çalışacak, çevreyle irtibatını kopararak hızla şehirde yer edinmeye bakacak. Ailesine destek olacak. Her iki halde de Andırın'dan kopmadan hayat sürecektir.

Hemşehrimiz şehirde zaman geçip biraz varlıklı olunca, akrabaları, yakınları hemşehrileri çok sık yanına uğrar. Her dertlerini ona taşırlar. O da maddi - manevi elinden geleni yapar. Evi misafirhane gibi olur. Yedirir içirir. Zamanının çoğunu onlara harcar. Sonra kendini benzer iş yapanlarla kıyaslayınca, gelişemediğini, hemşehrilerine bağılar. Hemşehrilerinden koparsa daha çok çalışıp daha çok kazanacağını düşünür. Nitekim de öyle olur. Hemşehrileri ile bağıni azaltır. Zengin olur.

Gün gelir hastalanır. Teşhis tedavi için ciddi

paralar önüne çıkar. Hâlbuki şehirde bağıni kopardığı hemşehrilerinden uzman doktorlar var. Tanış olmadığı için bir türlü yanlarına gidemez, yardım isteyemez. Yüklü bedel ödeyerek, sağlığına kavuşur.

Kendisine gelen bir uyarı sohbetiyle uyanır. Yıllar yılı hemşehrilerinden koparak zenginleştiğini sandığı varlığı bir anda hiç kimseye yâr olmadan elden uçuverir. Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak gibi bir tecrübeyi yaşar. Memleketinden kopmanın bedelinin hem kazandığı varlığıyla öder hem de yalnız kalışının dayanılmaz ağırlığını hisseder. Hemşehrileri ile çevresiyle bağı kurabilmek için eski anlayışına dönmeye söz verir.

Üçüncü Hikâye

Yine, gurbete düşen Andırınlı'yı anlatır. Şehre gelmiş, çalışmış, çabalamış meslek sahibi olmuştur. Önünde iki yol var: Ya Andırın'dan evlenecek memleketle bağıni koparmayacak ya da memleket dışı evlilik yaparak bağı zayıflatacak. Birincisini tercih eder. Her Andırınlı gibi memleketine dönüp mesleğini orada sürdürmek istese de şartlar elvermediğinden dönemez. Kentte kalır. İş ve arkadaş çevresinde güçlü olanların yakın ve hemşehri ile güçlü bağılarını tespit eder. Gerçeği görür. Hemen hemşehrileri ile diyaloga geçer. Toplanır, tartışılır, dernek kurarlar. Bir araya gelir, dernekte tanışır ve kaynaşır. Görüşürler. Yıllardır birbiriyle konuşmayan yakınlar konuşur. Darginlar barışır. Birbirini kaybedenler dernek sayesinde buluşurlar. Derdi olanlar kolayca destek bulur. Birlikten doğan gücün hazzına varırlar.

Dernekleşme sayesinde diğer illerdeki sivil toplumlarla tanışır, işbirliği yaparlar. Yazları Andırın'a giderler. Hemşehrilerle kaynaşır. Para, servet harcamadan da insanların gönlüne girilemeyeceğini görür. Gün gelir hak vaki olur. İşte o emek verdiği dernekçilik,

her işine koştuğu hemşehrileri son insani görevlerini koşarak yaparlar. Hemşehrileri kadirşinaslıklarını gösterir. Son yolculuğu için dualarla memleketine uğurlanır.

Memleketine adanmış bir ömrün karşılığının daha dünyada iken alınacağı yaşayanlara ders olur. Eğer iyi anılmak sevilmek isteniliyorsa, memleketinden kopmamak, iyilik yapmak, gönüllere girmek olduğu mesajını bu insanın hayatından alırlar. Andırın'da daha ibret alınacak nice hayat hikâyeleri var.

Dördüncü Hikaye

Bu hikayede de çıkış aynı. Daha çocukluk yıllarında ona hep okuması, adam olması söylenir. Ama hiç kimse mesleğinin olması veya yönetici olmasını ona söylemez. Okumak, hayata aralanan kapı olduğuna göre eh o da yeter. Nitekim öyle olur. Okurken köyünü, kasabasını, Andırın'ı düşünür. Başkalarının memleketine ilgisini yaptıklarını, Andırın'a yapılanlarla bir araya getirir artık. Okumaktan daha öte bir şeye karar vermelidir. Memleketinde kalmak ve memleketini yönetmek. Bu da onu politikacı olmaya iter.

Artık beyninin derinliklerine bir kurt düşmüştür. Söylemleri, ifadeleri, anlatışları giderek politikleşir. Ama politikacı olacağını hiç kimseye söylemez. Bir gün gelecek Andırın onu keşfedecek, o da toplumun önüne düşecektir. Böyle düşünür dursun yıllar da gelir geçer.

Her seçim döneminde cesaretle ortaya çıkamadığı için ah, vah'larla avunur. Bir gün gurbette yaşarken, işi mesleği olunca çevresinde tanınca iyi şeyler yaptığına kendisi de inanınca cesaretini toplar risk almaya karar verir.

Andırına gelir. İsim vermeden kendini yoklar. Yani kendini anlatarak böyle bir tipin tutup tutmayacağına bakar. Ne yazık ki, çocukluğu ile şimdiki zaman arasında iki kuşak girmiştir. Politikacı olmak için, son bir yıl gelip memleketinde görülmenin yararının

olmadığını anlar. Görür ki, politikanın temelinde tanınmak var. Tanınmak da öyle bir iki yıla sığmaz. Tanınmak da yetmez. İyilik etmek, insanların dertleri ile dertlenmek var. Bu da bir ömrün memleket insanları arasında geçmesi demek. İyilik etmek de yetmez. Memleketin geleceği üzerine kafa yormak, fikir üretmek ve projeler geliştirmek gerek. Onun için de aralıksız memlekette ne oluyor bitiyor görülmeli izlenmelidir.

Çocukluğundan beri içi içini yediği politika kurdu onu hayal dünyasından almış gerçeklerle yüz yüze getirmiştir. Şimdi artık aklıyla yoruyor, sağduyusu ile olaylara bakıyor. Kafasını taşa vurur gibi anlıyor ki, politikada bir yere gelmek sadece istemekle olmuyor. Ter dökülmeli, emek, zaman ve çaba harcanmalı.

Peki şimdi ne yapmalı? Bu soruyu kendine sorar ve acı kararını verir. Ya emek ve çaba sarf ederek dışı tırnağı ile bir yere gelmek var. Ya da politikanın labirentli yollarına dalıp, acımasız kurallarını oynayıp içine girmek var. Vicdanı doğru olanı yapar. Bana göre değil diyerek zor ama zor kararını verir. İçinde yanan o ışıkla dışarıdan esen, sert yerlerin önünde daha parlamadan söner. Anlar ki, önce hizmet etmek. Sonra istemek var. Önce istemek, sonra hizmet etmek ise kolay değil.

Beşinci Hikaye

Andırın'da her çocuğun ilkokul ve orta okul yıllarındaki serüveni aynı. Ailesi başka geçim yolu olmadığına inanarak çocuğunun okumasını ister. O bu yolu bilerek değil, çevrede herkes aynı işi yaptığı için sürdürür. Gün gelir, birkaç diploma sahibi olur Andırın'ın kendisine yetmediğini hem de doyumadığını anlar.

Her Andırın'lı gibi yolu gurbete düşer. Gurbette dışı ile tırnağı ile çalışır çabalar. Kader kısmet mi desek? Bir türlü belini doğrultamaz. Üstelik de gurbette iken oradan biri ile evlenir. Bekarken memleketine bayramda seyranda gider, tatilini memlekette geçirirken, evlendikten sonra yılda bir kereye

düşer. Çoluk çocuğa kavuşunca da gidememeye başlar. Memlekette haberler gelir. Dügün haberleri, ölüm, kaza haberleri... Gidemediği için de içi yanar telefonla aramakla yetinir. Memlekette anne babası ailesi yakınları onun izne gelmesini görüşmeyi isterlerse de kendince savunduğu iş telaşı, çoluk çocuk, hanım tarafıyla yakınlık derken koştukça kopar.

Büyüklerinin dünyadan ayrılışlarında ya zor yetişir ya da yetişemez. Herkes onu içinden ayırır. Gurbetten gelenlere kendisi sorulur. Ne yapıyor, nasıl diye. Artık dünya telaşı omuzlarına iyice çökmüş memleketi unuttur hale gelmiştir.

Gün gelir görür ki, kendisinden doğanlara memlekete dair anlatacakları çok az şey kalmış. Zaten kendinden doğanlar da o duygularla yetişmemişler. Aslında çocuklarına ve ailesine memleketine dair kültür ve değerleri ve de güzellikleri veremediği için şimdi onlardan çektiği şikâyetlerin nedenini yavaş yavaş anlar hale gelir.

Ve gurbette tutunamayacağını anlar. Geçim de zor. Ev bark sahibi de olmamış, işi, düzeni de bozuk. Memleketine dönmeye karar verir. Ailesini ikna edemez. Edemeyeceğini de bilmektedir. Memleketine yalnız döndüğünde memleket ona yabancı, o memlekete yabancı hale gelmiştir. İnsanlarla paylaşacağı çok az şey kaldığını anlar. Bütün hayatı gurbette geçerken sıra dediği memleket de gurbet oluvermiştir.

Anlar ki, hayat kendisi, ailesi, çevresi ve memleketi ile bir bütündür. Bunlar hayatın temelleri. Bir sarsıldı mı onarmak zor. Bu yaşta bir yandan memlekette kopuşun bedelini yalnızlıkla öderken diğer yandan da ona yeniden tutunmaya çalışır. Bir ömür boşa geçmiş başladığı yere geri dönmüştür.

Netice

Gurbette beş insanın hayatından sunulan kesitler bile sıra-i rahimin kıymetini ortaya koymaya yetiyor.

HIZMAN

KAYBOLAN BİR GELENEĞİMİZ VE KULLANMA KABİMİZ

Kenan ERZURUM

Hızman Doğu Akdeniz Bölgesi'nde yapılan ve içine süzme bal, eritilmiş tereyağı, pekmez vb. sıvı yiyeceklerin konularak saklandığı cereye benzer bir kaptır.

Hızman ile ilgili olarak kitap, ansiklopedi ve sözlüklerde bir kayda rastlanılamamıştır. Ancak, Kültür Bakanlığının web sayfasında yörük çadırında bulunan malzemelerden biri olarak adı geçmektedir. Hızman kaynaklarda aranması çalışmalarına bununla yetinilmeyip bu kabın başka söyleniş şekillerinin de olabileceği düşüncesi ile kaynaklarda değişik yazılış ve söyleniş biçimleri ile de aramalar yapılmış; ama hızman kelimesi ile ilgili hiçbir bilgiye rastlanılamamıştır. Yukarıda da söylendiği gibi hızman; içinde sıvı yiyeceklerin birkaç günden başlayarak bir iki yıl süreyle saklanabileceği bir kaptır. Daha çok dağ köylüleri ve göçebe hayatı yaşayan aileler tarafından kullanılmıştır. Ne zamandan beri yapıldığı ve kullanıldığı bilinmemektedir. Son yirmi otuz yıl içinde cam ve plastik kap kullanımının köylere kadar yaygınlaşması ile yenileri yapılmaz olmuş, var olan eski hızmanlar da kullanımdan kaldırılarak, çöpe atılmıştır. Bazı aileler hatıra olarak bir iki hızman saklamışsa da çoğu aile bunu yapmamış, yapanlar da saklamaktan usanarak ya çöpe atılmış veya köylere kadar gelen satıcılara antika kap olarak üç beş kuruş karşılığında satmıştır. Hızman, kadınlar tarafından yapılan ve kullanılan bir kaptır. Hızmanın yapım, saklanma ve kullanım bilgileri yaşlı hanımlardan gençlere gelenek şeklinde aktararak devam etmiş ve günümüze kadar gelmiştir. Fakat, hızmana gereksinmenin ortadan kalkması ile ebelerimizle beraber

hızman ve onun yapım bilgileri de yok olmaktadır. Oysa bundan otuz, kırk yıl önce Adana'nın (Şimdi Osmaniye'ye bağlanmıştır) Kadirli kazasının İlbistanlı ve çevre dağ

ve arılan bir kap olmamıştır. Hızman, çiriş otu kökünü urundan yapılan, içinde sıvı yiyeceklerin sakandığı bir kaptır. Çirişotu çok eskiden beri bilinen bir ottur. Çirişotu kökünden elde edilen undan yapılan hamurun başta ayakkabı üretimi olmak üzere çeşitli yerlerde yapıştırıcı olarak kullanıldığı bilinmekle beraber, hızman yapımı bilinmemektedir. Çirişotu ile ilgili bazı kaynaklarda yöye denilmektedir. "Çirişotu (Asphodelus ramosus, Asphodelus misrocargus) Sarı zambak da denilir. Basur tedavisinde kullanılır. Mafsal romatizmasına ve ağrılarını iy gelir. Saçkıran tedavisinde kullanılır Ana Britanica Genel Kültür Ansiklopedisinde ise çiriş otunun Doğu ve Güney Doğu dağlarında yetiştiği yazılmaktadır. Makalenin yazarı ise çirişotunu çocukluk yıllarında göçtikleri yaylada, Adana'nın Kadirli kazasının kuzeyine düşen Toroslarda (Aladağar) görmüş ve tanışmıştır. Çirişoturdan yapılan yemekleri yemiş ve kendi ailesinde ve komşularında hızmanın nasıl yapıldığını izlemiştir.

O bölgede, çirişotu, yaylaların bilinen ve özellikle baharda yemek yapmak, hattı toplayarak satmak için aranan ottur. Toroslar'da baharla beraber karın atından kendini gösteren çirişotu, aynı zamanda şifalı bir bitkidir. Bu bölge halkı, baharda çirişotu yapraklarından, çeşitli yemekler yapar. Halk, çirişotu yemeğin sağlığa iyi geldiğini düşünür. Çirişotu yapraklarının baharda yiyecek olarak toplanarak kullanılması yaklaşık bir aylık bir dönemdir. Daha sonra kartlaşan çirişotu yaprakları kullanılmaz olur ve Temmuz-Ağustos aylarında kurur ve sonra da kökünden koparak tozup gider. İşte çirişotu kökerinin hızman yapmak üzere deşilerek topraktan çıkarılması da bu

köylere pişirilen yemekler hızmandan alınan bir iki kaşık yağ ile yağlanırdı. Buna rağmen basılı kaynaklarda yer almayışına bakılırsa hızman çok geniş olmayan bir alanda, dağ köylere kullanılmıştır. Belki de bu yüzden çok bilinen

dönemde başlar. Hızman yapmak için başlatılan bir çalışmanın evreleri şöyledir.

Birinci aşama:

Çirişotu köklerinin topraktan çıkarılmasıdır. Çirişotunun el parmaklarını andıran kökleri temmuz ağustos aylarında topraktan çıkarılarak temizlenir.

İkinci aşama:

Çıkarılan kökler iki taş arasında ezilir. (Bu aşama günümüzdeki biftok dövme benzer bir aşamadır.)

Üçüncü aşama:

Ezilen kökler bir bez üzerine serilerek güneşte kurutulur.

Dördüncü aşama:

Ezilen kurutulmuş olan kökler biraz ufalandıktan sonra ters çevrilmiş olan yufka saçının içinde kahve rengi bir görünüm alınca kadar kızartılır.

Beşinci aşama:

Kızartılmış olan bu parçalar ya el değirmeninde çekilerek veya soku denilen taş oyuklarında dövülerek un haline getirilir.

Altıncı aşama:

Hızman kalıbının hazırlanmasıdır. Hızman kalıbı için iki malzeme kullanılır. Bunlar;

- Yeterli miktarda bez,
- Kalıbın içine doldurulacak ağaç çürüğü, kepek veya bıçkı talaşı.

Kalıp için kullanılacak bez parçası, önce yapılmak istenilen hızmanın büyüklüğüne göre, biçilir ve dikilir. Sonra hazırlanan ağaç çürüğü, kepek veya talaş bu kalıbın içine sıkıca doldurulur. Hatta elle sıkıştırma yetmez ise oklava ile bastırılarak talaşın torbanın içinde iyice sıkışması sağlanır.

Yedinci aşama:

Hızman hamurunun yoğurulmasıdır. Hazırlanmış olan çirişotu unu bir leğenin içinde su ile karıştırılarak yufka hamuru gibi iyice yoğrulur. Hamur yeterince yoğrulup, yapışma kıvamına geldikten sonra, yoğrulan hamur, bezeler halinde parçalara ayrılır.

Sekizinci aşama:

Hazırlanan bezeler bir tahta üzerinde iki üç milim kalınlığında açılarak kalıbın üzerine yapıştırılır. Yaklaşık bir iki avuç büyüklüğünde

açılan bezeler, baş aşağı tutulan hızman kalıbının tabanından başlanarak kalıbın üzerine yapıştırılır. Sonra diğer bezeler açılır ve yapıştırma işi tabandan gövdeye doğru devam eder. Bu iş, kalıbın tamamı kaplanıncaya kadar sürer. Bu sırada bezelerden oluşan açmaların ulak yerlerinin iyice bitleştirilmesi ve birbirlerine sıkıca yapıştırılması gerekir. Kalıbın üzeri tamamen kaplandıktan sonra bu noktada yapılacak başka bir işlem; hızmanın kulplarının takılmasıdır. Kulplar, iki parmak genişliğinde, hızmanın omuzu ile boğazı arasına ulaşabilecek uzunlukta ikiye üçe katlanarak katları çiriş hamuru ile birbirine yapıştırılmış bez parçalarından yapılır ve hızmanın omuzu ile boğazı arasına gerilerek yapıştırılır. Sonra üzeri çiriş hamuru ile kaplanır. Bundan sonraki aşama hızmanın kurumaya bırakılmasıdır. Hızman, kalıp torbasının ağız yerinden bağlanan bir iple güneşli bir yere asılır ve kuruması beklenir. Bu süre havanın sıcaklığına göre üç, dört gün alabilir.

Dokuzuncu aşama:

Kalıbın üzerine ikinci kat hamurun vurulmasıdır. Birinci kat vurulan hızman üç dört gün kuruduktan sonra çiriş otu unu tekrar yoğrularak hızmanın üzerinde iki, üç milimlik açmalar tekrar yapıştırılır. Burada da dikkat edilecek husus; ileride olabilecek akmayı önlemek için ikinci ek yerlerinin birinci ek yerlerinin üzerine denk gelmemesi ve ek yerlerinin çok düzgün olarak birleştirilmesidir.

Onuncu aşama:

Hızmanın üzerine nakışlarının yapıştırılmasıdır. Hızmanın üzerine son kat açmalar yapıştırılmadan önce, hızmanın büyüklüğüne göre, mümkünse beyaz kağıttan nakışlar kesilir. Bu nakışlar kilim nakışlarını andırır. Nakışlar hızmanın üzerinde yapıştırılacakları bölgeye göre kendi aralarında gövde nakışı, omuz nakışı, boğaz veya boyun nakışı ve kol nakışı gibi gruplara ayrılırlar. Bir hızman için bütün nakışlar çift olarak kesilir ve gövdenin iki yanına simetrik olarak yapıştırılır. Nakışlar hızmanın büyüklüğüne göre hazırlanır. Hazırlanan nakışlar ikinci kat açmaların yapıştırılmasından sonra henüz nemli olan yüzeyin üzerine yapıştırılır ve hızman tekrar kurumak üzere güneşli bir yere asılır.

On birinci aşama:

Hızman asıldığı yerde yeterince kuruduktan sonra indirilerek, kalıbın içine doldurulan malzeme boşaltılır ve kalıp bezi hızmanın iç

yüzünden sıyrılarak çıkartılır.

On ikinci aşama:

Hızman yapımında en son aşamadır. Bu noktada hızmanın ağız düzeltilerek kapağı hazırlanır. Hızman kapağı, kalınca bir tahta parçasından veya cevt denilen kalın çam kabuklarından yapılır; kapak da yapıldıktan sonra artık hızman kullanıma hazırdır. Ev hanımları gündelik olarak kullanacakları yağı koydukları hızmanları ellerinin altında tutar, her gün birkaç kez ona uzanırlar.

Yeni yapılmış bir hızmanın hoş bir kokusu vardır. Bu koku, ilk yıllarda içine konulan bal, yağ veya pekmeze de siner. Bazıları bu kokuyu sevmezler. Ama bence, hızmana ruh veren bu kokudur. Bu koku hızmanın canlılığıdır. Hızmanla kullanıcısı arasında sevimli bir bağ oluşur. Hızman, her yerde korunur ve kollanır.

Yapımı böyle olan hızman, iyi bakılırsa 10, 15 sene yaşar. İçine erimiş tereyağı veya bal konulan hızman göçebe evlerinde, çadırın veya damın himinde korunur. Hatta eve gelecek yabancılar tarafından görülmemesi için üzeri bir bez veya çul parçası ile örtülür. Bunda amaç; Bir yandan görenlerin gözü kalmasın geleneği, bir başka neden de hırsızların görmesini engellemektir. Çünkü; bundan kırk elli yıl önce, belki ondan da daha önceki yıllarda da bir evden yağ ve bal gibi kıymetli yiyecekleri çalmak isteyen hırsızlar eve girerse ilk işi evde hızman aramak olurdu.

Hızmanın zarar görmesini önlemek için en çok dikkat edilmesi gereken husus su ile temas ettirmemektir. Zamanla nakışları eskir, üzerinde kılcal çatlaklar oluşur. Ama o, sahibine hiç zarar vermeden kemikleşen gövdesi ile hizmetine devam eder.

Hızman, nemi yüksek bölgelerde, apartmanların bodrum katlarında yaşayamayan bir kaptır. Öğrenciliğimden önce erinik yağ konularak bana getirilen bir hızmanın İstanbul'un Beşiktaş semtinde, Maçka'da kaldığım bodrum katta, bozulduğuna şahit oldum.

İşte bu yazı; yok olmaya yüz tutan ve bir daha da hiç diriltilemeyecek olan bir geleneğin ve kabin yapım ve kullanım öyküsüdür. Bu kültürün hiç olmazsa bir makalede yazılı olarak kalması amacı ile kaleme alınmıştır.

Ali GÜRBÜZ

Andırınlıların Ali Abisi

Ahmet NARİNOĞLU

İlerleyen yaşına rağmen hepimiz ona "Ali Ağabey" derdik. Ali Ağabey, derken duyduğumuz yakınlığı kendisi bizlere verirdi. Ali Ağabey; pozitif enerji yayan, güler yüzlü, hayat dolu, hayata barışık gözle bakan bir insandı.

Ali Gürbüz ile tanıştığımız yıl 1979 senesiydi. O yıllar Adana'da Andırınlılar ya fazla meydana yoktu ya da sayıca azdılar. Bilinenlerin başında Ali Gürbüz gelmekteydi.

Adana'da İmam Hatip Lisesinin bulunduğu cadde üzerinde demir ticareti yapıyordu aile çevresiyle. Yiğınla demirlerin bulunduğu koca işyerinin bir köşesinde camlı bölmede tanışmış, sohbet etmiştik. Artık ziyaretine gidiyordum. Ben ona "Ali Amca" diyordum o da bana "yeğen" diyordu. Bu yakınlığımız o yaşadığı sürece devam etti.

Karaisalı Kaymakamlığım yıllarında Adana'ya her gidişimde ziyaret ederdim. Kireç fabrikası kurulurken, halka açık hisse senetlerini pazarlarken Karaisalı Ali Bey ile yanına gitmiştik. "Memleketimize bir yatırım yapıyor. İnsanlar ekmeğe yiyecek. Benim de katkım olsun." diyerek ortak olmuştu. Hatta fabrikayı tümünden almayı teklif etmişim o zaman. Daha sonra Adana'ya yeniden gelişimde "Haklı çıktın. Fabrikayı keşke ben alsaymışım. Ham maddesi taş, eskimez, çürümez, yitmez. Güzel ve kâr eden bir yatırım olmuş." demişti. Oradan anladım ki Ali Amca müteşebbisti. Geleceği görüyordu. İyi bir ticaret adamıydı. Hesabını kitabını bilen, yatırım yapmayı seven bir iş adamıydı.

Adana'ya üçüncü gelişimde Ali Amca ile çok daha yakın olduk. Önce telefonla görevimde başarılar diledi. En kısa zamanda geleceğini söyledi. "Yok, ben size geleceğim." dedimse de gecikmeden habersiz geliverdi. Sohbet ettik. Bu mütevazı davranışı onun asil yanını gösteriyordu.

Ali Amca kimdir? Nasıl bir insandır? Ali Gürbüz, Çokak nahiyesindedir. Çokak'ın ileri gelen ailelerinden birinin çocuğu olan Ali Amca, küçük yaşta zanaatkarlık ve ticaretle tanışır. O yıllarda Çokak ve çevresi Kadirli ile daha çok bağlantılıdır. Hayat onu Çokak dışına çeker. Andırın derken Kadirli. O yıllarda Kadirli'de eğitime devam eder. Kayınvalidem Kadirli Millî Eğitim Eski Müdürü Dane Carilli'nin sınıf arkadaşısıdır. Ali Amca, Kadirli'deki ticaret hayatını geliştirmek isteyince kendini Adana'da bulur. Onun bu yolculuğu kendini geliştirmek isteyen her kırsal kesim insanının yolunun gurbete düşeceğinin misalidir.

Ali Gürbüz Çokak'ta ileri gelen bir aileden olması ve zeki oluşu nedeniyle çocukluğunda geçen olayları çok iyi hatırlardı. O yıllar cumhuriyetin başlangıç yıllarıdır. Bir yanda harp sonrası yoksulluk, bir yanda Kadirli'den beri Toros dağlarını saran "İnce Mehmet" romanına konu olan eşkıyalık dönemidir. Ali Amca saatlerce eşkıyalık dönemini, geçen olayları, kişileri, konuşmaları dün gibi anlatırdı. Hayıflanmamız o ki, hiçbirimiz anlattıklarını kayda ve kaleme almadık. Elimizde yalnızca Hüsnü Karacı'nın Tırşik Dergisi'nde yayınladığı röportajı mevcuttur.

Andırın tarihini, özellikle cumhuriyet sonrası bileceksek, Ali Amca'nın anlattıklarını kayda geçirmeliydik. Çok net, açık, yorumsuz bir üslupla o dönemde geçen olayları anlatırdı. Bu anlatımlardan anlıyoruz ki, tarihten beri Andırın ve Kadirli iç içe yaşanmış ve ayrılmaz bütün oluşturmuştur. Bugün bile aynı gerçeği yaşamaktayız.

Ali Amca, Adana'da ticaret yaparken iki hususu ihmal etmemiştir: Birincisi, memleketinden yani Andırın'dan kopmamıştır. Diğeri, sivil toplumdaki kopmamış, onlarla iç içe olmuştur. Sivil toplumları maddi - manevi destekleyerek onlara arka çıkmıştır. Bu iki husus memleketine faydalı olmak isteyen, aydın olmak isteyen insanlara ışık tutacak hayat tarzıdır. Kılavuzdur. Esasen göçle yerinden olmuş, şehirlere dolmuş ülkemizin geleceğine de ışık tutmaktadır.

Bu bağlamda Ali Amca neler yapmadı ki? Çokak'ta okul yaptırdı. Kasabanın pek çok ihtiyaçlarını karşıladı. Yoksul insanlara yardım ederdi. Akrabalarını kollar, gözetirdi. Sıkışan insanlar ona koşardı. O da elinden geleni yapmaktan zevk alırdı. "Bunlar bizim insanımız." derdi.

Ali Amca'nın sivil toplum yönü hayranlık duyulacak özellikler taşıyor. Aktif ticaret hayatında olsun, dinlenmeye çekildiği dönemde olsun sivil toplumla iç içe olmuştur. Adana'daki Andırın derneğinde hepimize ağabeylik, hamilik yapmıştır. Derneğin binanın alınması tamamen onun çaba ve gayretleri sonucunda olmuştur. Dernek yönetimine "Siz aranızda toplayın, geriye kalanı ben tamamlayacağım." demesiyle bu günkü yer alınmıştır.

Ali Amca her dernek toplantısına katılır, hoş sohbetler yapardı. Herkesin tek tek hatrını sorar, durumuyla ilgilenirdi. Rahatsız olup katılmadığı zamanlarda arar, selam ve iyi dileklerini gönderirdi. Dost ve hemşehri canlısı bir insandı.

Ali Amca son yıllarda, yazları tamamen Bürücek Yaylası'nda geçiyordu. Öyle ki bahar gelince gider sonbaharda inerdi. Bürücek'te ormanın içinde yamaçta uzaktan görünen iki apartmanın hemen altında dört beş kat yayla evinde yaşardı. Yıllar yılı buraya emek vermişti. Her türlü meyve ağaçları olan bahçesi, çam ağaçları, çeşmesi, kamelyası, terasları ile güzel bir yayla konağıdır burası. Üç yıl yazları Bürücek yaylasında komşu olmuştuk. Ailece ziyaretine giderdik. Uzun yaz günlerinde, serin ortamda üşüdüğümüzde, içeride sohbetlere dalarık. Andırın, Kadirli, Çukurova kıtlık yılları, eşkıya hikâyeleri ilimizi çeker, saatlerce dinlerdik. Evinde bizlere ne yapacağını şaşırırdı. O, yanında ne varsa ikram eder, olmayanları çarşıdan getirtirdi. Hanımı Seyhan Hanım(teyze) ile cömertlikte adeta yarışlardı. Bu aile, varını yoğunu paylaşan, paylaştıkça varı yoğu artan ailelere güzel bir misaldir.

Ali Amca, çocukları çok severdi. Çocuklarla ilgilenir, onların dünyasına iner, onlarla aynı dili konuşurdu. Çocukların mutlu olması için elinden geleni yapardı. Çocuklara gençlere hayatından, tecrübelerinden aktarıyor, nasihat verirdi. Nasihatleri biz büyükler için de birer ışıktı. Bizim gençler Aykut ve Burak ile arkadaş gibiydiler.

Ali Amca, sağlığına iyi geldiği için Bürücek Yaylası'nda kalırdı. Akraba, eş ve dostları sık sık yanına uğrardı. Gelenlerle sohbet ederdi. Çevresinde saygı uyandırır. Sabah yürüyüşünü ve sporunu eksik etmezdi. Adana'da da günlük yürüyüşünü yapardı. Karşılaştığı insanlarla selamlaşırdı. Komşuları, iş çevresi, akraba ve dostları onu sık sık arardı. Cömertlik, kendini aşan olgunluk, söz söyleme adabı, insanları kucaklayışı, mütevaziliği, dürüstlüğü, beyefendiliği, güzel Türkçesi en güzel taraflarıydı. Adana tabiriyle "bonkör", hayırsever, iyilikten hoşlanan bir insandı. Hayatında sağlıklı varlığın farkına varmış biriydi. Her ikisi de cemiyetin içinde paylaşarak var olacağına inanırdı. "Varlığı ve sağlığı, faydalı olmak için kullanılmalı." derdi.

Ali Amca'nın hayatı ta çocukluğundan beri dolu dolu geçer. İçinde bulunduğu toplumun ve dönemin siyasi, sosyal, kültürel olaylarına karşı duyarlı olmuş birisiydi. Bu nedenle hayat Çukurova tarihinden bir kesitti. Toplum ondan çok şey beklemişti. O da verebileceği kadar vermişti. Bundan sonra topluma düşen görev onun ismini, anısını yaşatmak olmalıdır. Bu görev başta ailesine ve bizlere düşmektedir. Ali Amca bedenen aramızda olmasa da bıraktığı izlerle hep var olacaktır. Allah'tan rahmet diliyorum.

MÜBAREK

Veli BİLİCİ

Adana Andırınlılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği'nde "14 Şubat Sevgililer Günü" Bir başka güzellikle (Mübarek'le) taçlandırılarak kutlandı.

MÜBAREK BİR BAŞKAYDI ?

Mübarekle buluşmak gayesi ile köye geldiğini düşünen Misal Bey habire sabırsızlanıyordu. Hısım-akrabayı, emmi -dayıyı şöyle kısa bir ziyaretin ardından gençleri başına toplayarak; Gençler, Adana'dan buralara gelişimin nedeni sadece ziyaretle bitmiyor. Mübareği bilirsiniz bir de onun özlemi ile geldim.

MÜBAREK Mİ?

Evet gençler, Mübareği özledim. Onun için geldim. Gözümde tütüyordu yahu. İnanın özleyen bir tek ben değilim. Kendim için geldimse namerdim. Valla Adana'daki tüm Andırınlılar'ın özlemi bu. Hepsinin aklındaki Mübarek... Gençler, şimdi hemen Kastal, Bulgurkaya, Kabağaç, Alameşe köylerini dolaşarak Mübareği incitmeden...

MÜBAREĞİ İNCİTMEYEN...

En güzel, en taze olanından şöyle kuzu kulağı gibi olanlarını ... Toplayıp şu dört çuvala dolduracaksınız diye talimat verdi. Gençler geri döndüklerinde, mübarek... 4 Çuval Mübarek hazır vaziyette idi. Misal Bey, 4 çuval mübareği arabasına alarak doğru Kadirli Garajına indiğinde Zafer kazanmış komutan edası ile hemen telefonuna sarıldı... 12 Şubat 2010 günlerden cuma saat 08.00... Saat sabahın sekizi. Uzun uzun çaldı Ahmet İSPİR Bey'in telefonu. Beşinci zil sesinden sonra telefon açıldığında, Misal Bey hemen

konuşmaya başladı; Ahmet Bey, Mübarek hazır, hem de dört çuval. Danacının arabası ile gönderiyorum. Aman gözünü seveyim, mübarek kayıp olmasın. Yüreğir garajından teslim alasin. Ahmet Bey, başüstüne başkanım dedi ya da demedi telefon kapandı.

MÜBAREK YARIM SAAT GECİKMELİ OLARAK GELMİŞTİ ...

Ahmet Bey, yarım saat gecikmeli olarak gelen Danacının arabasından Mübareği almak için arka kapıyı açtı ve şöyle gerinerek bir baktı Mübareğe. Derin bir iç çekti. Uzun zaman ayrı kalmış iki sevgilinin kucaklaşması gibi çuvalın birini kucakladı ve doyusuya kokladı ve ağzından "Vay Mübarek!" diye feryat etti. Sonra ikinci, üçüncü, dördüncü çuvalı arabasına itina ile yerleştirdi. Derneğin yolunu tuttu... YOL BOYUNCA MÜBAREĞİ DÜŞÜNDÜ... Yol boyunca Mübareği düşündü... ve bir gün sonraki "Sevgililer Gününü"... Mübareği sevgililer gününe hazırlamalıym dedi. Telefonla Soner KESME ve Soner EROĞLU'nu aradı. Onlara müjdeli haberi verdi.

Müjdenin ardından Mübareği incitmemek gerektiğini, bıçakların iyi bileneği gerektiğini anlattı ve büyük bir mesere kazanı ile bir leğen temin ederek derneğe gelmelerini söyledi...

MÜBAREK TEL TEL KIYILIYORDU...

Kısa sürede bastırılarak mayalanmaya bırakılmıştı Mübarek... İyi mayalanması için üzerine örtüler örtüldü ve bekleyiş başladı... Bir yandan da dernek üyelerinin cep telefonlarına mesajlar gönderiliyordu... Yarın 14 Şubat Sevgililer Günü dernek binamızda görkemli bir törenle kutlanacaktır. Tüm hemşehrilerimiz davetlidir... MÜBAREĞİN GÜNÜYDÜ...

14 Şubat sabahı erkenden mesire kazanı kuruldu, altına kütükler atıldı. Misal Bey Andırın'dan dönmüş, Ahmet İSPİR'in yönetiminde iki Soner'in çömçeleri karıştırdıkça Mübareğin kokusu sarmıştı dört bir yanı... Öğleye doğru misafirler de gelmeye başlamışlardı.

Derneğin önünde söz hep mübarek üzerineydi... Anılar tazeleniyordu, sohbetler ediliyordu... Aşklar anlatılıyordu, mübarek üzerine....

BİTSİN BU HASRET ...

Misafirlere açılış konuşması yapan Misal Bey Başkanımız sözü uzatınca misafirler arasından bir hemşehrımız "Aman başkanım yeter artık sevgililer gününde şu hasreti bitirelim" dediğini duyan Başkan Misal Bey hemen sözü saadete getirerek buyrun emmiler diyerek içeri davet etti.

Mübarek ve Bulgur pilavı... Tüm masalara dağıtıldı... Etrafta kaşık sesinden başka bir ses yoktu...

ALLAHIM BU NASIL BİR AŞK ?...

Büyük bir aşkla yumuldu hemşehrilerimiz... Mübarekle, bulgur pilavına... Başkan Bey ve emeği geçenlere teşekkür edildi, bir dahaki seneye tekrarı nasip olması için dualar edildi. Temennilerde bulunularak, sohbe dalıp gidildi... TEŞEKKÜR... Mübareği incitmeden toplayanlara... Mübareği incitmeden taşıyanlara... Mübareği bir gelin alayı karşılar gibi karşılayanlara... Mübareği incitmeden kıyanlara... Mübareği incitmeden bastırana... Mübareği bir usta bir aşçı gibi pişirenlere... Mübareği büyük bir aşk ve şevkle yiyeceğine... Teşekkür Ederiz.

Bir Zamanlar Andırın'da Sinemalar Vardı

Hüsnü KARCI

Sinema; dünyada ilk kez Fransız Louis ve Auguste Lummer kardeşler tarafından icat edilmiş olup, ilk film gösterisi Paris'te, "Grand Cafe" de yapılmıştır. Sinema, bir şekilde modern zamanların kapılarını aralayan araç hüviyetini kazanmakla birlikte, zaman içerisinde, başka dünya ülkelerince de kabul görerek hızla yayılma sürecine girer. Türkiye'de ise, 1896'da II. Abdülhamit zamanında ilk film gösterimi sarayda gerçekleşir. Başlangıçta yabancı menşeli kısa ve dokümanter film gösterimleri yapılır; 1908'de ilk Türk Filmi, 1918 itibarıyla de sinemalarda Temalı Türk Filmleri dönemi başlar.

Türkiye'de sinema, başlangıç tarihinden itibaren, önceleri büyük şehirlerde çoğaldı; zaman içerisinde Anadolu şehirlerine doğru yayılma gösterdi. Daha sonraları ilçelere, kasabalara ve hatta köylere kadar ulaştı. Sinema salonları, film gösterimlerinin dışında zaman zaman dışarıdan gelen konser, sahne oyunu vb. etkinliklerin uygulanmasında işlev görmektedir.

Sosyal, kültür, sanatsal, siyasal ve ekonomik faaliyetler kapsamında iletişim dili olan sinema, dünya halkları tarafından anılan sıfatların dışında yeni/farklı eğlence anlayışı olarak da olağanüstü ilgi görmüş, görmektedir de.

Batılı ülkeleri, kendi üretimi olan "Film Aygıtı"nın icadıyla başlayan süreç itibarıyla, dünya ülkeleri arasındaki sınırları aşmakta direnç görmediler; ülkelerin sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik yapılarına müdahale ederek, önemli bir gücü elinde bulundurdular; halen de bulundurmaktadırlar. Modern öncesi-modern sonrası zamanların iletişim dili

olan sinema, faydalarının yanı sıra, şimdilerde "post-modern" anlayışın iletişim dili olarak, televizyon ve internetle birlikte ülkelerin özgün değerlerinin aşındırılmasında ve hatta yok olmasında fevkalade başarılı olmakta. Sinema, birçok bakımdan toplumların üzerinde etkin olması, sınırları engelsiz aşabilmesi, hızlı bir şekilde yayılabilmesi nedenlerinden dolayı gücü elinde bulunduran ülkelerin emperyal hedeflerine önemli ölçülerde katkı sağlamış/sağlamaktadır da. Uluslar, egemen güçlere karşı öz değerlerinin farkında olmadıkları sürece, değerlerine sahip çıkmadıkları sürece söz konusu dayatmalara karşı koymada pek de başarılı performans sergileyemezler. Taklitçiliğin, öykünmenin, özdeş olmanın, tesiri altında kalmaktan asla kurtulamazlar. Sinema, doğru kullanılmadığında zararlı amaçlara yönelik toplumsal yönlendirmelerde, toplumları ve bireyleri adeta hipnoz gibi uyutabilmekte, şiddetle patlayan bomba misali tesirli olabilmekte! Film izleyicileri, eğer donanımlı ve şuurlu değillerse, arka planları yetersizse, aşırı duygusallıklara kapılabilecek zayıflıktaysalar, kendilerini özdeşleştirdikleri film karakterlerinin kişiliklerine bürünerek edilgen olabilmekteler. Filmin yapım olgusunu, kurgu olarak algılayamayanlar, film karakterlerinin canlandırdığı rollere inanarak kimi zaman ağladılar! Kimi zaman güldüler! Sinemayla yattılar, sinemayla kalktılar...

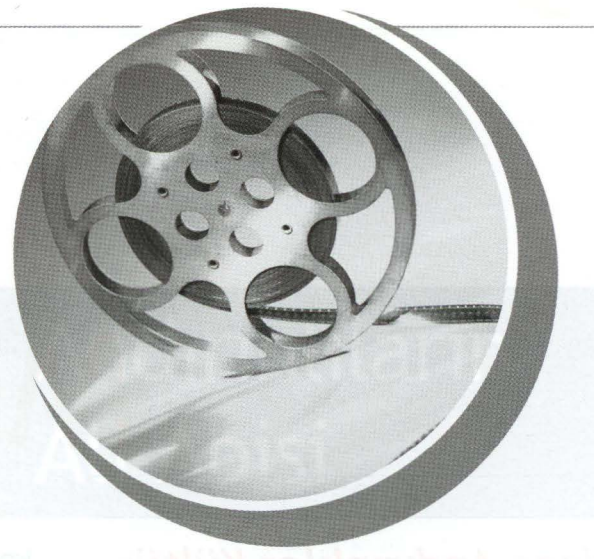
Andırın'da Sinema Tarihi

Andırın'da sinema tarihini ele alırsak ilk sinema 1964 yılında, Yeni Mahalle/Kadirli Caddesi'nde Durdu Çuhadar'ın yönetiminde "Şehir Sineması" adıyla işletmeye açıldı. Birkaç sene sonra, ömrü kısa olan "Meram Sineması" da Mustafa

Öksüz'ün işletmeciliğinde Pınarbaşı Mahallesi'nde, eski postane altında, şimdilerde değirmen olarak faaliyet gösteren mekândaydı. Meram Sineması hem yazlık, hem kışık olarak faaliyet gösterdi; ancak ömrü kısa oldu. Yine Andırın'a bağlı, eski adı Tokmaklı olan Yeşilova Kasabası'nda da yazlık ve kışık sinema işletmeciliği vardı.

O dönemlerde nüfusu üç bini geçmeyen Andırın'da bir film en az iki veya üç gün oynardı. Sinemalar, çoğunlukla dolu olurdu. Sinema, Andırın için şenlik havasına dönüşebilen bir eğlence biçimiydi. Sosyal ve kültürel bir vakaydı.

O günlerin Anadolu coğrafyasında faaliyet gösteren sinemalar, duvarları tuğla veyahut briket denen inşaat malzemeleriyle kabaca örülü yüksek ve sıvasız yapılarıydı. İzleyiciler tahta sandalyelerde oturarak film izlerlerdi. Çekirdek çitler, mısır patlağı yer, gazoz içerlerdi. Film koptuğunda topluca ısıklı çalınır, makiniste "Yuh!" çekilirdi. Film arasında çay molası dahi verilirdi. Kışın, salonun uygun bir yerine geniş bir soba kurulurdu. Her gün, ikindi üzerleri, o günün ve/veya sonrasında gösterimi yapılacak filmlerin tanıtımı yapılırdı. Her sinemanın bir çığırkan (tanıtım sorumlusu) vardı. Çığırkan, üzerine afişlerin yapıştırıldığı kocaman tablayı sırtına alarak mahalle mahalle, sokak sokak dolaşır, kalın kâğıttan yaptıkları huni ile başta bağlı bulunduğu sinemanın anonsunu yapar, sonrasında, aktör ve aktrislerin isimlerini tek tek sayarak ahalیه duyururdu. Filmlerin türünü söylemeyi de ihmal etmezlerdi. Gündüzleri boyacılık yapan-namı diğer Ördek- şehir sinemasının tabla taşıyan çığırkanıydı. İsmi hatırlayamadığım Meram

Sineması'nın çığırtağı ile şehir sinemasının çığırtağı mahalle mahalle dolaşır, mahallelerinin yüksek tepelerinden karşılıklı olarak yarışarcasına/atışarcasına filmlerin tanıtımlarını yaparlardı. Sinemaya her yaştan insanlar akın akın giderdi. Ailelerin, zaman zaman birbirlerini sinema ısmarladıkları olurdu. Öğrenciler, öğretmenlerinden korktuklarından, sinemanın kuytularına gizlenerek film izlerdi. Yakın/uzak köylerden yaya veya vasıtalarla gelenler olurdu. Mizaha doymak isteyen gençler Fazlı Kadir o akşam hangi sinemaya gidecekse, çığırtağı, film tanıtımının yanı sıra "Bu akşam... Sinemasında Fazlı Kadir de vaar..." diye. Fazlı Kadir için ayrıca anons yapardı.

Bir filmi, birkaç kez izleyenler de olurdu. O heyecanı şimdielerde duymak ne mümkün!

Filmlerde, bir tema etrafında şekillenen olay örgüsü, kahramanları canlandıran karakterler, karakterlerin dramatik, komik, duygusal halleri, sanki gerçekmiş gibi algılanır; sokakta, kahvehanelerde, lokantalarda, terzide, berberde, evlerde; kısacası hemen her yerde filmin konusu ve oyuncuların canlandırdığı karakterler konuşulur, tartışılır. İyilere methiye düzülür, kötülere lanet okunur, komik olaylara gülünürdü! Kısacası, yaşamımızın ayrılmaz bir parçasıydı o dönemin sinemaları.

Film afişleri ve artist posterleri duygusal yaşlardaki gençlerin de odalarını süslerdi.

İstanbul'da elit insanların yaşadıkları boğaz manzaralı köşlerde/yalılarda çekilen, modern yaşamların melodram örgülü romantik filmleri, özellikle kadınların mendillerle sinemaya gitmelerine, gözyaşları dökmelerine hep sebep olmuştur. O günlerde Ayhan Işıklı, Fatma Girikli, Türkan Şoraylı, Ediz Hunlu, Cüneyt Arkınlı, Ömerikli, Ayşecikli filmler

revaçtaydı.

Şimdilerin kırk beş-elli yaş ve üstü olan, o zamanın gençleri bilirler... Artistler; giyim, kuşam, davranış ve duygusallık anlamlarında gençlerin rol modelleriydi. Artistlerin filmlerde giydikleri, daha çok Paris Moda Merkezleri'nde üretilen, o yılların moda kreasyonlarını gençler de kendi üzerlerinde tatbik ederlerdi. İspanyol paça pantolonlar, yakası kalın gömlekler, yakası kalın dar ceketler, enli-kısa bağlanmış kravatlar, kalın kemerler, uzun favorileri, uzun saç stilleri, o günlerin modasıydı. Hani, kimi gençler uzun saçlılara takılmadan da edemezlerdi: "Anan gibi saç bırakacağına, baban gibi büyük bırak aslanım." derlerdi. Romantizmde, o zamanlarda, sinemanın da tesiriyle, sağ-sol ayrışmasında, çatışmalarda önü alınamayan etken moda akımını tetiklemekteydi! Gençler, biçimsel farklılıklarını, davranışlarını, öz güven kazanımlarını söz konusu akımlarla ifade etmeye çalışıyorlardı.

Çocuklar, kendi aralarında izledikleri filmlerin; nicelik ve niteliklerinden bahsederlerken, daha çok aksiyon ağırlıklı filmlerin konusunu baştan sona heyecanla anlatır; çoğu zaman da benimsedikleri karakterlerin davranışlarını öykünürlerdi. Tarihi ve aksiyoner filmler çok ilgi çekerdi. Çocuklar tahtadan, sopadan, ağaç dallarını sözde kılıç-kalkan gibi kullanarak, hançerelerinden çıkarttıkları dublaj tonlamalı seslerle canlandırma yapmayı da ihmal etmezlerdi.

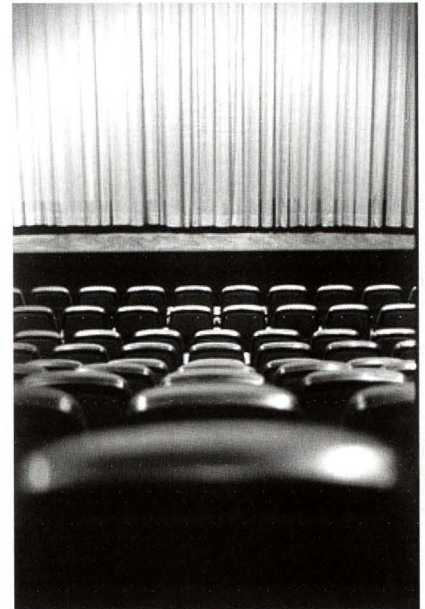
Doksanlı yılların başına gelindiğinde, televizyonun hızla yaygınlaşmasıyla, filmler televizyondan izlenir olmuştu. Yani sinema; izleyicisinin büyük çoğunluğunu televizyona kaptırmıştı. Sinema işletmeciliği birçok kent, kaza, kasaba ve köylerde mevzi kaybederek kapanma sürecine girmişti. Keza, Andırın'daki sinemalar da söz konusu süreçten etkilenecek, televizyon karşısında tutunamaz olmuş, devirlerini

tamamladıklarını düşünerek bir bir kapanmıştı.

O devirler geride kalınca, hani, Köroğlu'nun "Tüfek icat oldu, mertlik bozuldu." demesi misali, sinema, post-modern anlayışın güdümüne girdi. Post-modern anlayış, yetmişli yıllarda yeni bir akım olarak kültürel, sosyal, ekonomik olarak Amerika'da üretildi, Amerika'da vücut buldu; seksenli yıllarda ise dünyada olduğu üzere, ülkemizde de televizyon ve internet denen görsel iletişim aygıtlarının yaygınlaşmasıyla geleneksel/ulusal kültürün, ekonominin, duyguların, davranışların, ahlakın değişmesine/dönüşmesine egemen oldu/olmaktadır da.

Şimdilerde sinemalar, yeniden canlılık kazanmaya başladı. Geniş bütçeli, teknik alt yapıları sağlam filmler yapılmakta. Gişe hâsılatları çok çok iyi. Ama yine de o eski sinema günlerinin tadını asla ve asla yaşatamamakta!

Maalesef, tüm iletişim çeşitliliği anlamında, dünyada olduğu üzere bizde de karşı konulamayan bir süreç yaşanmakta. Her şeyin iyisini, hayırlısını, güzelini milletim adına diliyorum... Saygılarımla...

İbrahim ERGÜN

ANDIRIN'IN YAZILMAMIŞ TARİHİ (9)

HOŞGÖRÜNÜN ANCUMANLARI:

Hoşgörü birçok güzellikleri ve gerekli oluşumları beraberinde getirir ve insan yaşamındaki işlerinin yapılmasında yardımcı olacağı açıkça bellidir. Hoşgörü beraberinde tatlı dil güler yüzü de getirir. Zaten kişilerde hoşgörü tatlı dil güler yüz olduğu zaman insanlara yaklaşımı kolay sağlar. İnsanların kendi aralarında ve toplumda günden güne arttığı müşahede edilmektedir. Şimdi buradan bazı örneklerinden bahsi geçen değerli oluşum uygulayan vatandaşı gördüm. Çünkü hoşgörü yukarıda da bahsettiğim veçhile insanlar arasında tatlı dil güler yüzü de beraberinde getirir.

Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır. Atasözü bir örnektir. İnsanların gerek aile arasında gerekse toplum içinde yaklaşma ve kaynaşma birlik beraberliği ve dirlik düzenliği sağlar. Ortamda huzur sağlar böylece de devletimizin çalışma imkânını artırır. Milletimiz de rahat nefes alır ve işinde gücünde başarı sağlar.

Değerli okuyucularım bu nasihatime iyi bir inceleme fırsatını kendinize vererek değerlendirmenizi candan sevgi ve saygılarımla arz ederim. Allah'a emanet olunuz.

BİR AŞİRET BEYİ'NİN HAYAT ÖYKÜSÜ

Aşiretçiliğin yoğun olduğu zamanlarda, bir Aşiret Beyi'nin ilk evlendiği hanımından evladı olmaz. Hemen tekrar evlenir. Ondan da olmaz. Kusur kadında diye, onu terk eder tekrar evlenir. Ondan da olmaz. Hulasa, alıp bırakıp olduğunun sayısı yedi tane olur. En sonunda yaşı ilerler kusurun kendinde olduğunu anlar, en son evlendiği Dudu isminde bir hanım ile hayatını devam ettirir. Ama yaş 75-80 bulur. Hali vakti müsait çok zengin bir Aşiret Beyi imiş. Hem yerleşik sarayları varmış ve Aşiretçilik ve malcılık devam edermiş. Bir gün geçirdiği günleri hatırlayarak aşağıdaki meyyitleri söylemeye başlar.

Aşiret Beyi'nin Söylediği Meyyitler:

Çatal konak çatal baca
Ben ağlarım gündüz ece
Sıçrar ata binerdim
Şimdi oldum küküm koca

Kara çadır dokuz direk
Dayanamıyor buna yürek
Kara çadırın altında
Mor kekilli oğlan gerek

Denginen yatıyor altın
Parayınan evlat alınmıyor satın
Yedi tane el kızı aldım
En sevgilisi Dudu Hatun

Gel Dudum yanımda otur
Ben söyleyeyim noksanım yetir
Ben yayla çiçeği görmedim
Git yayladan çiçek getir

ÇIKMAZ SOKAKTA ARAMAYIN BENİ

Gün olur da şu âlemi gezmeye çıkarsam,
Çıkmaz sokakta aramayın beni
Sonu bilinmeyen sokağa gitmem ben
Çıkmaz sokakta aramayın beni

Büklüm büklüm sokağa gidilmez
Gidilse de menziline varılmaz
Çıkmaz sokaktan fayda gelmez
Çıkmaz sokakta aramayın beni

Güç kuvvet mutlaka milletindir
Devlet milletiyle ileriye gider
Buna itibar etmeyen yolda kalır
Böyle toplumda aramayın beni

Boş sözü tekrar tekrar söyleyenin
Yağ çıkar diye yayakta su döğenin
Doğru yerine asılsız söz edenin
Toplumunda aramayın beni

Aydınlığı değil karanlığı sevenin
Doğruyu bilip de hiç söylemeyenin
Milletine güven güven itibar etmeyenin
Toplumunda aramayın beni

İbrahim dürülü bohçayı yere döktün
Beyazı siyahtan çekip çıkarttın
Büklüm büklüm eğri yola gitmedin
Gidenlerin toplumunda aramayın beni

NE GÜZEL OLUR BAHARIN YAZIN

Ne güzel olur baharın yazın
Açılır gülün, nergisin Andırın
Çimene karışır lale sümbülün
Açılır gülün nergisin Andırın

Akkale'den bakınca hoş görünür
Bahar gelince yeşile bürünür
Sarıçiçek menekşeye karışır
Açılır gülün nergisin Andırın

Andırın çınar geçidine varılır
Çam gölgesinde derin nefes alınır
Akraba dostlarına hal hatır sorulur
Açılır gülün nergisin Andırın

Şöyle bakınca tırlı dağ görülür
İssiz kalmış kozoluğu derin düşünür
Tırlı dağından Akçadağ görülür
Açılır gülün nergisin Andırın

Yaylacı Çukurova'dan gelir dolar
Arayıp uygun yayla evini bulur
Yapar yaylasını mutlu kalır
Açılır gülün nergisin Andırın

Kışla bahçesi dinlenme yeri
Garip garip eser garbı yeli
Memnun eder gelen misafiri
Açılır gülün nergisin Andırın

İbrahim Andırın'a sevgin uyandı
Andırın senin kalbinde yer aldı
Yaz şenliği tarihte yer buldu
Açılır gülün nergisin Andırın

Bahar Müjdecisi Leyleklerimiz

Mehmet EVLİYA

Bahar geldi Andırın'a. Her taraf yemyeşil, capcanlı bugünlerde. Baharla birlikte toprak coştı, ağaçlar coştı, nebatat coştı. Yeşilin her tonunu, böceklerin, kuşların her türlüünü en ince duygularınızla yorumlayabilirsiniz.

Ben de duygularım doğrultusunda bahar aylarının gelmesiyle Andırın'ımıza gelen en güzide misafirlerimiz olan leyleklerden bahsetmek istiyorum.

Leylekler Andırın'a göç yolunu izleyerek nisan ayının başlarına doğru gelir. Bu leylekleri Andırın'a çeken neden, Andırın'ın güzellikleri olsa gerek. Andırın'ımız da aynı insanı gibi en güzel misafirperverliği gösterir bu kuşlara. Andırın'ın en güzel yerlerine konurlar onları. Onlar da esirgemezler insanımızdan güzelliklerini. Lakkaklarıyla, duruşlarıyla, kanat çırpıp Andırın semalarını süslemeleriyle bütün güzelliklerini döker insanımıza.

Bu kuşlar, benim ve Andırın halkının en çok benimsediği ilçemizde iki yerdedir. Birincisi, Andırın Merkez Camii'nin kubbesine gelen leylekler, ikincisi ise ilçemiz mezarlığının hemen üst tarafında bulunan bir evin bacasına konan leyleklerdir. Her senenin baharında gelen bu leylekler geçen senenin yavru leylekleridir. Buradaki leylekleri öyle şanslı buluyorum ki... Camii'nin kubbesindeki leylekler Andırın'ın beşeri güzelliklerini, insanını; evin bacasındaki leylekler de doğal güzelliklerini, yıllarca gurbette kalmış bir Andırınlı gibi doya doya seyreder. Bazen bu manzara karşısında öyle şenlenirler ki bunu da kendi lisanlarınca gagalarını takırdatarak ortaya koyarlar. İnsanımız bahar aylarında o

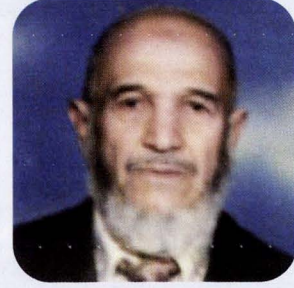
gagaları ile yaptıkları takırtıları o kadar benimsemişlerdir ki; o takırtıları duymadan baharın geldiğine pek inanmazlar. O takırtılar adeta insanımız için baharın müjdecisidir.

Leyleklerin bazı hareketlerini insanımızla öyle bağdaştırırım ki sanki leylekler Andırın'ın simgesi gibidir benim için. Bunların birkaçından bahsedeyim: Leyleklerin tek ayak üzerinde duruşunu Andırın halkının çoğunluğunun sadece hayvanlıkla geçinmesiyle bağdaştırırım. Onları o halde görünce sanki şunları söylüyor gibi gelir bana: "Bize en güzel misafirperverliği gösteren bu insanlar tek hayat standardı ile yaşarken ben iki ayağımın üzerinde duramam." Bir diğeri de boyunlarını dik tutuşlarıdır. Onu da Andırın insanının eğilmez gururuna benzetirim. Gagaları ile yaptıkları takırtılar da aynen insanımızın neşesini resmeder.

Bir de öyle ilginç ve sadık bulduğum bir yanları var ki o da her sene gelen leyleklerin geçen senenin yavruları olmasıdır. Bu da gösteriyor ki bu sadık leylekler, Andırın insanının göstermiş olduğu yakınlık nedeniyle her sene buraya gelmeyi kendilerine adet edinmiş. Kendilerine bu kadar yakınlık gösterip her sene selamete uğurlayan insanlara, sanki bir boyun borcu duyuyor gibi insanımızı her sene eğlendirmeye, onlara sanki bir tiyatro oyuncusu gibi güzel sahneler sunmaya gelirler.

İşte böyle sadık leylekler için insanımızın onları gördükleri zaman o kıymetli vakitlerinden sadece beş dakika ayırarak onları seyretmesi dileğiyle! Hoşçakalın...

İyi İnsan Kadir Ahmet

Ahmet Öksüz, Andırın'ın esnaf geleneğinin önemli bir temsilcisi idi. Andırınlılar ona "Kadir Ahmet" adını vermişlerdi. Çarşıda bir yer tarif edilecekse Kadir Ahmet'in dükkânına göre söylenirdi. "Kadir Ahmet'in dükkânının yanında, aşığında." gibi.

Bu isim ona kadir, kıymet, hatır, gönül bilişinden dolayı verilmiş olmalı. Hakikaten Ahmet Öksüz, unvanını hayatında yaşamış, iyilik timsali bir insandı.

Andırın'da herkesi tanıır, herkesle iyi geçinirdi. Çevresine iyilik yapar, yardımı severdi. Köylerden insanlar yanına uğrar, sohbet ederdi. Köylüler ağırlık denilen eşyalarını bırakırlardı. Herkese hal hatırını sorar, hayatlarını takip ederdi.

Kadir Ahmet, ailesinden gelen ticaret geleneğinin öncü temsilcisi idi. Ticaretinde dürüst, çevresiyle uyumlu, iyiliksever, gönül adamıydı. İyi bir aile reisi olmuştu. Toplumun meselelerine duyarlı bir insandı.

Anadolu'da medeniyet kuran atalarımızın bu birikiminde esnafın yeri oldukça fazladır. Kadir Ahmet, böyle bir esnaf tipini temsil eder. Andırın'da yerleşik hayatın, huzur ve istikrarının teminatı olan esnaf geleneğini temsil eder.

Andırın'da bir söz vardır: "Babasının yerini tutmak" diye. Kendinden sonrakiler onun boşluğunu doldurmalı, hatta aşmalı ki toplum gelişmiş olsun.

Kadir Ahmet'in Andırın unutmayacaktır.

Göç Yolunda Kültür-2

Barış KABALCI

IZGINNIOĞLU HİKAYESİ

Göksün'un Tanır diye bir yeri var. Orada da Izzınnioğlu diye bir adam, buriye çekmiş, çevirmiş ; bir yerlerini, o yayla gendine aid olmuş. Yani dağ taşı çiftlik haline getirmiş tapılabilir.

Yörüklerde esgiden bu gonar göçerdi. Şimdi gonup göçmüye Yörük de kalmadı. Esasında develeri de göresimiz geldi.yörükler göçeller, Göksün'ün ızzıyaylasına gonallar. Izzınnioğlu'nun deli'anlı bir çobanı varmış, bu olan demiş ki Yörükler tam otlu gonmuşlar, cabutların arasına.

Izzınnioğlu:

"varım de bunları göçirim. bu da nedir?"
Atına binmiş varmış ki; neler görüyor, Yörük be'nin çalışına isabet etmiş, varmış Yörük be' diyeşin ; yani onların da ağası.
"nedir, buriye kimden musaade adlınızda gondunuz.? Kim musaade etti? Deyinci içerden bir kız çıkıyor ki guşagandan yokarı her yeri altın. Allah Allah! Görmediği bir şekilde gızı görür görmez aklının tokası boşanmış. Gız: "buyrun bi gavemizi için, " demiş gız.
"peki" der çadıra iner. Hemen gız acele bir gave bişirir , içer amma gıza der ki "isminiz neci"
"senem"
"senem hanım vergili felanmısınız , bekarmanız?"
"bekarım"
"işte bu gördünüz yayla da benim.ızzınnioğluyum ben. Acaba senennen evlenmek de mümkün mü?" benim de gözüm seni dudu amma benim babam bu aşiretin be'e babamdan isteyin falan, böyle bir gavil etmişler.

Varık, babasına düürücü gönderdik babası gelişin aşiret ağası: "veremem" der daha da yokarısına çeker, geder. Elbistan Avşin daha yaylalara gedeller. Ulan ızzınnioğlu bunların geri dönmesini diner. Izzınnioğlu bir diner iki diner göçüm zamanı gelir. Gene aynı yurda gelmiş gonmuşlar. Hemen varmış, buluşmuş.

"senem hanım bunun mümkünü yok mu?"
"valla babam vermedi, mümkünü de var. Ben de seni gözüm dudu kaçarım," der.
"peki nasıl kaçıp nedecek"deyişin : "garşındaki eri çamı görüyon mu? Daha şo çamı.
"he"
"onun dibinde bekle. Elalemi uyuduktan sonra, boçamı alır gelirim." Der.
Izzınnioğlu aşamdan gelmiş beklerimşi oriye. Bekleyip meklerken gız bunları yatırım de gedim deyikennek ; Yörük be demişki ; " yav yarın Maraşaltı'ndan gedecek zaman ısıcağa

galırık develeri sinel gapışır. Gızım develeri çek de yükle" demiş.
Aniden bir emir veriyor. Gimi bişey olmuş gız develeri çekdim, çekecem derken ; hemen bir mektup yazabilir. Zoru zoruna ocak daşının altına guyar. Çeker gedeller.
Izzınnioğlu sabanan ızzıdıktan sonra ir diner ki; gargalar orda darıcık maarıcık esgisi arıyor. İpsiz olmuş
"ayvah! Genemi geddi" der
Gelir o yanına, bu yanına alayıp sızlanırkennek; vay ocak daşını alıb alıb bağına vurarken; ocak daşının altına bakar ki bir mektup var, okur ki gız yazmış :
"ulan Izzınnioğlu , senden başka erkek goyun eti nefsimde haram olsun, gelecek sene buluşursak inşallah." Der. Izzınnioğlu da: "dişigoyun eti de bana haram olsun. Senden başka ." der bekler yılları.
Yıllar geçmede olsun, seneye bir emir verir ki; "Yörüklerle göçme yasak." Der.
Izzınnioğlu'da bunların nere Yörük olduunu,

Yörüklerde esgiden bu gonar göçerdi. Şimdi gonup göçmüye Yörük de kalmadı. Esasında develeri de göresimiz geldi.yörükler göçeller, Göksün'ün ızzıyaylasına gonallar. Izzınnioğlu'nun deli'anlı bir çobanı varmış, bu olan demiş ki Yörükler tam otlu gonmuşlar, cabutların arasına.

nerenin yörüü olduunu bilmez. Esgiden de gözü kümpellilik var ya. Sazı çekib de arıyacak beşiriği, gayreti yok.

Izzınnioğlunun nağadar gız verek dedilerse, "everek dedilerse ; mahrum olur " evlenemem." Der.

Gelelim gızın nerde olduğunu bildiği yok. Eskiden şu erlik gavırları sacayı yükledim di çok uzak gedelerimmiş. Gavırın birisi gir gıtra birez demir parçası saca maca yükletmiş ; şura senin bura benim derkennek ; gonyi'ye geçmiş gonye'de misafir olacak bir yer aramış kimse misafir etmiyor. Bir ihtiyar garı demiş ki dostum gele gel. Ben misafir edim demiş. Ve garının misafiri olmuş.

Yiyeb içdikden sora bakar ki garıdan başka kimse yok. Allah kulu yok evde. Gariye der ki "hatın ana", "senin çorun çocun yok mu idi, hiç kimsen yoğdu?"
"Aman dostum" der. " ne sorarsın ki " "ben gociye getmedim ki çorum çocum olsun. "niye de gitmedin"
"sorma" der" nerelisen sen" der
"ben işde Göksün ızzın yaylasındanıım." Der. "aman"der. "işte"
"ızzın yaylasında ızzınnioğlu durum mu bre?"
"durur , durur" der. "gözünün ikisi de kör oldu. O da evelenmedi."
" işde O'nun dostu ben idim. Oninen şöle gavrim vardı."
" gavırı misavir eder. Sabanan giderken ; " benim selamımı söyle" der
Uzun uzun da belikleri varmış. Duşu örmesi gimi. Gina da vururumuş.gınalı belik. Izzınnioluna belin birinikerer gönderir: " biz bu dünada gavişdirmiyen Allah öbür dünyada kavıştırsın." Der.
Gavur şurda burada , tabi günlerin birinde gelmiş köye.çağırılmış mamıye(avradı) : "gatr varıyor gatr. Gatrı çöz yorgun " "yav sen nereye gediyon , gatrın arkasına gelmeyon mu?"
"yav bende tanrı amanatı var. Tanrı amanatını teslim etmiye gediyoum avvala." Der
Izzınnioğlunun evine varır : "ızzınnioğlu brov ."
"ne diyon dostum, ne diyon?"
"ulan! Senem'in isminde bir dosdum mu vardı? Yörük be'en gızı bre" der.
"he vardı bre!" der
"ulan senemin selamı var. Ahancık da belini gönderdi sana ızzınnioğlu beli getirir. ızzınnioğlu barına basar. Yüzlerine sürer. O zaman birez türkü söyler amma hatırımda da galmamış.

Gurban olam beline
Girişodun hayalime düşüme
Yaşım vardı yetmiş seksen yaşına
Doksan oldu oldu yüz olmaya başladı, der

Aşgın tavasıda ocakda kaynar.
Durmaz deli gönül de meydan da söyler
Ermeni dillerin şekerler çiğner
Daldı daldı da söz vermeye başladı der.

Evidim işde hatırımda galmamış
Akmaziken kör pınarın suları
Akıp suyu çalamıya başladı der
Efendim işde düşünük olursan; gavir dedimiz bir, gatr çözmeden tanrı amanatı vermeye gediyoir. Şimdiki zamanenin adamının eline geçsin, tilyarlarda geçsin, verir mi amanatı.

Fiiliyata Dökemediğimiz, 'Hayaldeki Dernek'

Rahmi GÜRLEK

Değerli hemşehrilerim! Hepinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

Dernek nedir? Biz dernekleşebiliyor muyuz? Bizler derneğe ne katkıda bulunuyoruz, dernekten ne bekliyoruz? Dernekleşmeyi yapanlar nasıl yapıyor, biz onların neresindeyiz? Derneğin faydaları nelerdir?

Dernek: Kazanç paylaşma dışında, kanunlarla yasaklanmamış belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, en az yedi gerçek veya tüzel kişinin, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kişi topluluklarını ifade eder.

Değerli hemşehrilerim! Globalleşen dünyada bizler bir araya gelme güzelliğini yapamıyoruz. Tüm dünya devletleri işbirliği için görüşmeler, randevular, geniş çaplı platformlar, bölgesel birlikler ve daha birçok alanda çalışma gayreti gösteriyor. Her şeyi evrensel olarak düşünüyorlar. Siyasi, ekonomik, kültürel ve birçok alanda güç birliği yapıyorlar. Oysaki biz hemşehrilerimiz, bir araya gelemiyoruz; fakat geldiğimiz zaman da yok falancanın gözü kara, kulağı sağır, ayağı kırık, yok bizden çok akıllı, o dün inek otlatıyordu ne bilir, yok efendim o çocuk kafası çalışmaz, atasını ötesini öne sürerek, yok siyasi görüş öne sürülerek kısır döngüler içinde çırpınıp duruyoruz. Bu mantaliteyle dernekçilik olur mu değerli hemşehrilerim? Mümkün değil. İnsanları aşağılayarak hemşehricilik de olmaz dernekçilik de. Değerli hemşehrilerime şunu söylemek istiyorum: Büyük şehirlere geçici ya da kalıcı giden hemşehrilerimizin bazıları hala şu mantığı savunuyor (gibi) ; Köyden ya da kasabadan çıktığı gibi kaldığını zannediyor. Köyde ya da kasabada kalan halkı kastediyorum. Öyle değil her şey değişti. İnsanların ve özellikle gençlerin bakış

açları değişti. Her evde en az yüksekokul mezunu bir genç var. Her evde hemen hemen bilgisayar var değerli hemşehrilerim. Televizyonu demiyorum. Artık köylerin kasabaların konjoktürü ve gençlerin perspektifi değişti. Bunu kimse inkâr edemez. Dolayısıyla değerli hemşehrilerim konuyu dağıtmadan söylemek gerekirse; önce kendimizi sevmeliyiz, sonra insanları sevmeliyiz şekli, şemalı, düşüncesi ne olursa olsun. Sonuçta insandır. İnsanları objektif olarak kucaklamalıyız. Yoksa derneğin birinci basamağında kalırız.

Bu bağlamda hemşehri olarak derneğimize maddi manevi katkılarımız olmalı. Parasal katkıda bulunabiliriz, zaman ayırıp yönetime yardım edebiliriz, tüm hemşehrilerimize ulaşıp derneği ve önemini anlatıp derneğimize uğramasını, bir çay içmesini sağlayabiliriz. Güzel fikirlerimizi ve projelerimizi yönetime sunmalıyız. Yönetimle beraber bölgesel çalışmalar yapabiliriz. Derneğimizi eşlerimize dostlarımıza tanıtır düğünlerini, merasimlerini vb. paylaşımlarını derneğimizde yapmalarını sağlamalıyız. Bu şekilde katkıda bulunmalıyız. Dolayısıyla derneğimiz zenginleşecektir. Derneğimiz güç birliği sağlar ve kasasında parası olursa derneğimizden çok şey bekleyebiliriz. Derneğin faydalarını aşağıda sıralayacağız.

Değerli hemşehrilerim! Sizlerin de bildiği gibi bir araya geldiğimiz zaman, ya biz dernekleşemiyoruz "Bak falan ilin derneğine neler yapıyor!" diye serzeniş de ihmal etmiyoruz. Adamların varyetleri var, derneğe veriyorlar, güveniyorlar, iki laflarının birinde dernek reklamı yapıyorlar. Başkaları birbirlerine adam gibi sahip çıkıyor. Bir de geçmişleri var. Bizim gibi yirmi yıllık ya da otuz yıllık değil. Dikkat etmişsinizdir, biri gelmiş diğerine haber vermiş o da gelmiş mahalle oluşturmuşlar. Biz dernekçiliğin en

mükemmelini yapabiliriz. Benim kanaatimce herkesin kafasında bir dernek sevdası aşıkardır. Gelin bunları harmanlayalım. Bunları tasnif edelim ve ortak bir şablon oluşturalım. Zamanını ve katkısını esirgemeyen hemşehrilerimizi başkanlığa ve yönetime alalım. Bunlar bize güven versinler. Biz de onlara güvenelim. Hep beraber çalışalım, bak bal gibi dernekçilik olur.

Derneğin faydaları, bana göre anlatmakla bitmez; ama dilimizin döndüğünce ifade edelim:

- 1-Derneğ sayesinde insanlarımız, hemşehrilerimiz, akrabalarımız bir araya gelmektedir. (Bir yıl ve bir ay da olsa)
- 2-Derneğ sayesinde üyeler arasında sürekli haberleşme ve iletişim kurulur.
- 3-Derneğ sayesinde sosyal dayanışma bağları güçlenir.(Öğrenci bursu, durumu olmayan üyelere, düğün ve cenaze gibi durumlarda maddi yardımlar)
- 4-Derneğ sayesinde uzaklar yakın olur.
- 5-Derneğ sayesinde mesaj ağı kurularak sosyal etkinliklere haberleşme sağlanır.
- 6-Bir internet sitesi kurarak bir araya gelemeyecek hemşehrilerimizin görüş öneri ve eleştirilerine açık olarak fikirlerini paylaşırsınız.
- 7-Derneğ çatısında bir güç oluruz. (STK olarak.)
- 8-Derneğ sayesinde nerede, hangi kademede hemşehrilerimiz var haberdar oluruz.

Kısaca çok faydası var. Bana çok şey kattığını söyleyebilirim değerli hemşehrilerim.

Değerli hemşehrilerim! Sürçülisan olmuşa hakkınızı helal edin. Eleştirilere açığız ve eleştirisiz olmaz, doğrular bulunamaz. Daha çok şey vardı yazacak ama şimdilik bu kadar. Hepinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum. Allah'a emanet olunuz.

İkinci Yazıları

Recep GARİP

Bir ikinci vakti 'İkinci Yazıları'nı tanıdım. İkinci vaktinin akşam aramak kala bir vakit olduğu öğretildi bize. Vaktin sahibine olan bağlılığın artması adına, vaktin iyi değerlendirilmesi adına yapılan işler kıymetlendirilmesi adına İkinci kelimesinin üzerinde durulur. İkinci ile akşam arası çok kısa olur evlat. Vakti geçime denilir ya da İkinci namazı gecikmeye gelmez. Ansızın akşam oluverir denilir. Belki de bu anlamları da yükleyerek Nedim Ali Zengin Andırın Postasının aylık eki olarak İkinci Yazılarını çıkarmaya başlamıştı. Belki de kendisinin farklı anlamlar yüklediği de akla gelebilir. O sıralarda Kamil Aydoğan'ın da Andırında olduğun biliyorum. Kaç kez Adana'dan Andırına giderek Nedim Ali'yle birlikte olduk hatırlamıyorum. Uzun yıllar geçti üzerimizden. Zaman zaman Yunus Develi'yle birlikte gittik. Kardeşim Halim Garip'in Andırının bir köyünde görevi nedeniyle de gittiğimi hatırlıyorum. Nedim Ali'nin uzun şiirleri olurdu. En son hatırladığım "Hasret Geceleri" şiiriydi. Hasret şairi olarak anılmak niyetindeydi sanırım. Türkiye'nin güney vilayetlerinden Kahraman Maraş'ın bir ilçesi olan bu kentte babadan kalma matbaanın dizgileri arasında son derece bereketli, son derece edebiyat dünyasının ilgisini çeken şairlerimiz şiirlerini, hikâyecilerimiz hikâyelerini, denemecilerimiz denemeleri yayınladı. Bütün bunlara Nedim Ali dostumuz ev sahipliği yaptı.

Yılların ardından seslenmeye devam ediyor İkinci Yazıları. Sanki kendisine has üslup ve tarzıyla, kâğıt ve yazarlarıyla Nedim Ali'nin ruhaniyeti göreve çağırıyor. Hiçbir çıkar ilişkisine dayanmayan, bir dağ başı denilebilecek bir mekândan bir yokuşun adını alan Andırın yokuşunda mürettephanenin bilfiil işçiliğini de yapan Ali Anadolu'ya akıncı atlarını koşturup durdu her ay. Şiir adına, edebiyat adına

bir umuttu. İkinci Yazıları'nın yazarı, şairi olmak o zaman bir ayrıcalıktı. Bir taşra dergisi ötesinde İstanbul dergileriyle at başı koşuyordu. Nice mektuplar geliyordu yazı evine. Onlarla tek tek meşgul olan dostumuz Nedim, şiirin kendi tılsımıyla aşkın kapılarını da aralamış bir hasret yumağı halinde kendi iç evreninde Andırın'ın kekik kokularıyla, menekşe, sümbül kokularıyla ya da çiğdem çiçeklerinin gelincikle birlikte süslediği telli duvaklı genç kızların remziyle 'Hasret'i yazmaktaydı. Bütün meselesi aşkın detaylarından öze doğru yolculuklar denemeleri yapıyordu. Toros dağlarının yüceliklerindeki rüzgârların beslediği turaçlarla, keklıkların türkülerini derleyerek yeni enerjiler üretiyordu. Edebiyat tarihimizde isminden bahsettirecek, nice edebiyatçıların yetişmesinde önemli görevler üstlendiğinden kendine özgü tarz ve tavırlarıyla daha da içli ve yakın durmayı becerdiğinden, şiiri önemsemenin ötesine yolculuklar yaptırdığından da kuşkusuz bahsettirecektir.

İkinci Yazıları, sarı yapraklarıyla on yılı aşan bir sürede ücretsiz olarak okuyucusuna ulaşarak başlı başına bir ekol durumuna girmişti. Kendi temellerini kendisi atan ve kendiliğinden örgütlenen bu elçi belki de Nuri Pakdil'in Edebiyat'ını merkeze almış olsa bile kendisine has tarzı ve yaklaşımlarıyla mütebessim bir çehrenin, aşkın bir yüreğin sürgünü gibiydi.

Anadolu'nun her karış toprağındaki bereketin adı gibi, yücelikler bildirisinin membaından beslenerek ufka yürüyen, her sayısıyla yeni şeyler söylemeyi deneyerek uçurtmalar uçuran, aynı zamanda güney rüzgârının esintilerini memleketin her bir köşesine ulaştırmayı becererek kalıcı olmasını sağlayan Andırın Postası'nın kültür sanat ve edebiyat eki

İkinci Yazıları. Yirmi yedi yıl sonra bile hala üzerinde konuşulabiliyorsa, toplantılar yapılabiliyorsa, Mustafa Kutlu Salih' Zengin'in kayınpederi olmasının ötesinde bir edebiyatçı kimliğiyle yeni öyküler peşinde olmanın heyecanıyla "kapının önünde bir asma, kollarını caddenin öteki evlerine kadar uzatmış. Bir leylak, bir kızcılık, bir hurma ağacı kapıyı gölgeliyor. Antrede cevizden, oymalı bir sedir. Duvarlarda çocuk fotoğrafları, M. Ali Zengin'in (Nedim Ali) çeşitli zamanlarda çıkarttığı basın kartları. Bir zarif insanın, bir sanatçı ruhun mekânı olduğu belli. Temizlik, sadelik, vakar içinde. Nedim Ali'nin eşi Dr. Melek Zengin bu hatırayı olduğu gibi sürdürüyor" diye yazıyor. İki binin üzerindeki ücretsiz aboneliyle Türkiye'de bir ilki o yıllarda başaran cömert Nil uzantısı ya da Seyhan ve Ceyhan coşkusudur. Adana'da veya Andırında bir araya gelişlerimizde bizimde üzerinde durduğumuz ücretli abone anlayışına asla razı olmayarak bizim bedelimizi hiç kimse ödeyemez dostum dediğini bir kez daha Şaban Abak'ın ifadesinden de anlıyoruz; "Şabancığım sen de gelip gördün. Biz bu dergiyi öyle büyük bir emek ve özveriyle çıkarıyoruz ki onu parayla satmamız mümkün değildir, kimsenin de onu satın almaya gücü yetmez". Nedim Ali gerçekten bu anlamda bir emek ustasıdır. Ustalığını kendisi beceren, mimarı kendisi olan, şiirinin dilini, tarzını, üslubunu yüce dağların doruklarındaki ilhamlardan alarak aşkın bir hasretin sözcülüğünü yaptığını pekâlâ söyleyebiliriz. Sissizce ama derinden kozasını örmüş olan Mehmet Ali (Nedim Ali), ışıldayan gözleriyle, şen şakrak gülüşleriyle hafızamdaki yerini sürdürüyor. Evlatları Ezel ile Levni'ye bıraktığı mirasın Türk edebiyatındaki önemli belleklerden biri olduğunu söylemek gerekiyor. Rahmetle anıyorum.

ANDIRIN'DA YAŞAMAK

Fakı HAŞİMOĞLU

Andırına bir kar yağsa
Ben Taksimde üşüyorum
Her taşında hatıram var
Ben onunla yaşıyorum

Kırım'da Kara Fatma'yım
Osman Tufanla saftayım
Tokmaklıda Çataktayım
Aşkı ile yaşıyorum

Yaycıoğlunda Zülfikarda
Kayranlıda, Beyazıt ta
Aşkıyla Ölünen Fadikde
Hüseyinde yaşıyorum

Hem Azgıt'da Gebendeyim
Ağyoldayım seferdeyim
O bebekli mezardayım
Taşlarında yaşıyorum

Halburda yaylayım karım
Defne yaprağında yatarım
Şirin tatlı bir diyarım
Gökcelide yaşıyorum

Kalenderin Sancağında
Savrun suyu yatağında
Tufan bayrak mezarında
Yeşilovada yaşıyorum

Kazım Terimin dilinde
Kozanda sürgün yerinde
Çerkezlerle Kümpetirde
Davalarda yaşıyorum

Latifoğlu Çiçi, kanmaz
Çokakta pırınçsiz olmaz
Ahmet Paşam devran sürmez
Çeltiklerde yaşıyorum

Ovayı sulayan kanalda
Beşbucakta Kabalcıda
Müftü Beyin konağında
Düzovada Yaşıyorum

Akkalede altı burç um
Anacıkta karakoldum
Buram buram Anadolium
Haşırında yaşıyorum

Ayşepınar Hisardayım
Çuhadarlı Mitel deyim
Burunönü, Bozfenk deyim
Kalelerde yaşıyorum

Yeşiltepe, Yeşilyurt da
Torlar, Torun, Sumaklıda
Kızık, Köklü, Kölelide
Kabaklıda yaşıyorum.

Gökahmetli, Gökçelide
Cambaz, Camuzluk, Çokak da
Sahte cennet bende uhde
Haşimlerde yaşıyorum

Arslantaşda karabalık
Çiğşarda dalda kirazık
Çobanlara oldum azık
Tirşiğinde yaşıyorum

Bundukda sırlı bir taşım
Düşmanlara kalkar başım
Andırınlı Vatandaşım
Yeşilyaylada yaşıyorum.

Aşık Andırınım aşık
Haşimoğlu sana aşık
Hem gardaşık hem sırdaşık
Gıyabında yaşıyorum.

Memiş
Koç'tan

GEBEN üzerine...

GEBEN

Kıvrım kıvrım gider yaylanın yolu
Bahardan açılır goncası gülü
Zamanı gelince çekilir eli
Çıkıp yaylasına konan öğünsün

Yaylalarda sarı sümbül bitince
Seher vakti keklikleri ötünce
Yurda varıp çadırımı tutunca
Yatağını serip yatan öğünsün

Gebenin ovasında ördekli kazlı
Göçerler yaylaya gelinli kızlı
İçerler suyunu karınla buzlu
Sularından içip kanan öğünsün

Kara davar Bel'e konur sıkılır
Sıkılan yatağına çekilir
Her gün kuşluk vakti suya dökülür
Davarını suya döken öğünsün

Erken çıkıp yaylasına oturan
Ellerini soğuk suya batıran
İki üç ayda yaylasını bitiren
Yaylasını bitirip dönen öğünsün

Yalan şu dünyanın vefası yalan
Var mı şu dünyada bir karar kalan
Sabahın kalkıp namazın kılan
Elini yüzüne süren öğünsün

Kul Memiş'im geldin ölüm çağına
Hak nasip eylesin cennet başına
Elli bir yıl çıktın Höbek Dağı'na
Vefası yokmuş gören öğünsün

GEBENİN ALLI GELİNİ

Temmuzda uğradım Geben eline
Hayran kaldım şu gelinin beline
Yabayı küreği almış eline
Harmana giderken gelini gördüm

Şöyle bir harekette görsem yolunu
Söylersem duysam dilini
Üç yüz hane, derler geben eline
Elinin içinde gelini gördüm

Evleri birçok Karakol bakar
Gelinin ateşi göreni yakar
Önüne düşmüş ganılar çeker
Elinde çemberin telini gördüm

Köy yeri derler kekçik uçurdum
Gelini gördüm ölüm geçirdim
Gır atlara boz bulanık içirdim
Akıyor pınarın selini gördüm

Der Aşık oğlan gelerek bakar
Gördüğü güzele Türküler yakar
Badeler doldurmuş dilleri şeker
Badeler doldurmuş elleri gördüm

GEBEN KIZI

Tren tuttum duman çıkmaz,
Anam babam sözüm tutmaz
Uzaktır ellerim yetmez
Gelemiyom geben kızı

Yolun yakın, kardan uzak
Geliyoruz durak durak
Artık sen düşmanları bırak,
Geliyorum geben kızı

Aramızdan sene geçti
Felek gine hesap açtı
Üzerime koku saçtı
Hoş geldin diye, geben kızı

Vallaha göde dururum,
Her söznen kalbimden vururum
Eğer baban vermese,
Seni anandan alırım

ANDIRIN Kültürü'nden Çeşitlemeler (10)

Remzi ÇİNGİL

Çukurova'nın Ünlü Ağıtçı Kadını Hasibe Hatun

Hasibe hatun, Andırın Gökahmetli Köyü'nden, Gökahmetli Kara Mehmet Ağa'nın dört kızından biridir. Diğer kız kardeşleri, Fatiş Hatun, Telli Hatun ve Nesibe Hatun'dur. Üç bacının üçü de Osmanlı tipi dediğimiz ağır, okkalı, akli yeter ender kadınlara birer örnektir. Üçü de erkek ve kadın meclislerinde oturur, ağızları laf eder ve meşhur ağıt yakarlar. Üçü de aç doyurup, çıplak giydiren muhitimizde isim yapmış kadınlardandır.

1945 senesinde ölen Hasibe Hatun öldüğünde 60 yaşlarında idi.

Tahminen 1880 - 1885 senelerinde doğmuştur.

Hasibe Hatun orta boylu, topluca esmerin beyaza yakını bir hatundur. 14 yaşında Darendeli Mustafa Ağa ile yenge üstüne evlenmiştir.

Mustafa Ağa'nın esas aslı ise Yozgat vilayetinin eski adı. Köhne Cumhuriyet'ten sonra Sorgun ilçe merkezindedir. Halil Ağa da bir bey sülalesine mensuptur. Çapanoğulları ile anlamazlar ve Halil Ağa'yı da Karadeniz taraflarına sürgün ettirmiştir. Darende'ye gelen Halil Ağa'ya, geldiği memleketten dolayı Köhneli Halil Ağa denmiştir.

Tahriri nüfusta Köhne Haliloğlu şeklinde yazılmıştır. Halil Ağa Darende'ye gelince hemen bir çiftlik almıştır. Diğer Darendeliler gibi okka, arşını pek kullanmamıştır. Çukurova'ya Kadirli'ye gelince de Cıgıcık taraflarından arazi tutmuştur. Bu arada manifatura işleri ile de meşgul olmuştur. Mustafa ağa uzun boylu, çok yakışıklı, babayığit bir adamdır. Soyadı çıktığında evlatları Ağaoğlu soyadını almışlardır. Mustafa Ağa Hasibe kızı görünce aşık olmuş, ağırlığına altın sarf ederek Hasibe'yi almıştır.

Küçük Hasibe, gelin olunca da gelişmiş, yaratılıştan zeki ve anlayışlı old uğundan, kısa zamanda yaşına başına bakmadan Hasibe Hatun ünvanını almıştır. Hasibe Hatun'un konuşması dahi bir edebiyat, bir şiirdir. Ancak ağıtlarından çok az bir bölümünü elde edebildik.

Hasibe Hatun'un Mustafa Ağa'dan bir çok çocuğu olmuştur. Okul çağında iken ölen Hayriye, gelinlik kız çağında ölen Hatice, halen yaşayan Pakize, oğulları ise, Derviş Leventoğlu, Mehmet Cemal Ağaoğlu, Galip Ağaoğlu, Arif Ağaoğlu'dur.

Kaynak: Andırın Kozalak Gazetesi

Karac'oğlandan

Yüksekten yükseğe uçardın ezel
Şimdi engine kondun mu gönül
Derya deniz demez vurup geçerdin
Bozulmuş bağlara indin mi gönül

Haçen hasta oldun yastık istersin
Kaderini Cemaline göstersiz
Cenneti öldüğünde bir köşk istersin
Ramazan sunneti kıldın mı gönül

Hint eline gittim kumaş getirdim
Oturdum Bedistan'a sattım bitirdim
Sen benim başıma neler getirdin
Ben senin kahrını çekemem gönül

Kara bulut gibi göğe ağarsın
Sulu sekin gibi yeri döversin
Nerde güzel görsen boynun eğersin
Ben senin kahrını çekemem gönül

Karacoğlan derde nelen işledin
Zemheride kız koynunda mı kışladın
Böyük kız taze gelininen uğraştın
Ben senin kahrını çekemem gönül

* * *

Bir yiğitte silasına giderken
Sen o yiğidi yolundan eylemiye gör
Kötülük edene de sen eyle bin iyilik
Sen onun ettiğini eylemiye gör

Allah deyince yüklendi kater
Hak deyince Haka verenler yeter
Şu dünyada iş kalmaz hepsi biter
Muhabet sözünü söylemiye gör

Şu yüce dağda gönül kurdusu
Deryayı geçiyor aşkın gemisi
Muhabetin kanadının Kөлgesi
O da karlı dağ ise de yaylamıya gör

Der Karaca oğlanda Kırklar yediler
Adebi erkeni onlar kodular
Mıksın cennette yeri yok dedilgen
Camardın elimi bağlamıya gör

MANTUVAR TÜRKÜSÜ

Derleyen: Burhan YILDIRIM

*Hey mantuvar mantuvar!
Mantuvarın bahtı var
Mantuvara gelenin,
Cennette beş tahtı var.*

*Mantuvarım açıldı,
Kokuları saçıldı,
Anasından üç doğdu,
Kızın bahtı açıldı.*

*Mantuvarım bol bol ol,
Kavga bela savan ol,
Her gidene yol göster,
Ne geleni kovan ol.*

*Karşıda koyun kuzu,
Kıvrım kıvrım boynuzu,
Yok demen yoksul demen,
Yiğide verin kızı.*

*Sürüden yılan aktı,
Belini kıra kıra
Bana bir güzel baktı,
Terini sile sile.*

*Mantuvarın birinden,
Hak istemem yerinden,
Bir incecik nur doğmuş,
Muhammed'in nurundan.*

Andırın yöresinden derlenmiştir

GAZ LAMBASI

Ali BALKAYA

Yıllar sonra tesadüfen elektrik kesintisi üzerine getirilen gaz lambası önünde yeniden yazmaya başladım.

Birden gaz lambası ile çocukluk yıllarımda yazdığımız sildiğimiz defterli günlere döndüm. Ufacık kalmış adeta avucuma sığmayan kurşun kalemle, sert mi sert silgi arasında silinen yazılan defterin üzerine yansıyan lamba ışığında kalemi ve kocaman gölgesini hatırladım. Yaşaya yaşaya bugünlere geldik demek.

Gaz lambası ışığınının asaletini şimdi yeniden keşfediyorum. Sönecek diye korktuğumuz aslında karanlığın korkusuyla ışığına nefesimizi dahi veremediğimiz uzaklıkta yazarken küçücük dünyamızda nelerin peşindeydik. Şimdi hatırlayamıyorum; ama gaz lambası ışığına bakınca gözlerimizi koca bir ışığın aldığı bulanık yazıları gün gibi hatırlıyorum.

Gaz lambasının etrafına ışık saçarken dibine duyduğumuz bir atasözüne bağlar geçerdik. Lambanın nasıl yandığına dair tecessüsümüz yoktu. Onun sabit durması demek kaygımızdı. Gaz lambası, kağıt, kalem, silgi ve ben nasıl ayrılmaz üçlü oluşturduk karanlıklar ortasında daracık odalarda yere uzanmış çalışırken.

Gaz lambası en kıymetli gereç olduğu için duvarın en güzel yerinde asılı dururdu. Altı ve cam işlemeli örtüyle kaplı olurdu. Lambanın yanında mutlaka kibrit olurdu. Kibrit olmazsa lamba neye yarardı. Kibriti de usulüne göre çakılacak ve yakılacaktı. Aksi halde böyle israf olurdu. Hele bir de biterse, gaz lambası en lüksünden olmuş neye yarar. Karanlık çokünce kibrit nerde bulunmazdı hiçbir zaman. Bu ikili hayatta olmazsa olmaz ne ikililer öğretti insana. (Mesela insanın yalnız olmayacağını , yalnızlığın Allah'a mahsus olduğunu, duyguların iki insanın bir arada olunca kelimelere veya konuşmaya dönüştüğünü) gibi.

Işık gidince işte böyle bir gaz lambasını hatırladım. Hani şu zarif narin boynu lale endamlı isli şey. Altında ince belli gaz haznesi. Haznede gaza batarak yanan ham pamuktan fitili. Fitilin içinden geçtiği tırtıklı yuvarlak ışık şiddeti ayarlama mekanizması takılı bombeli sarı tenekeden mamul beki. Yukarıdan gelsin diye ışık hep baş tacı, ince tellerle asılır duvarlara , direklere. Aydınlığı artırsın diye ince bele sıkıca dolanmış tellere tutturulmuş yuvarlak ayna. Yarım yamalak ala karanlıkta saçılan loş ışık. Asılı bulunduğu kısmın alt tarafını aydınlatmazdı. Yani mum dibini ışıtmaz gibi.

Köy odalarında, yapılan sohbetlerde lambanın kör ışığı altında oturup konuşanı ve sesini tanıyamıyorsanız kim olduğunu tanımak için ya onu pür dikkat dinler ya da çalışırken konuşulanları anlamaz kaçırırdınız. Bu bölümde kalan her ne ise karanlık gölgede kalmış hemen hemen seçilmeyen tanınmayan şeyler gibi dururdu. Fark edilmezdi konuşanın kızaran yüzü , mimikleri ve jestleri.

Yakılma süresince gittikçe islenen fanusu karanlığı biteviye artırır koyulaştırır. Havalandırma az olursa, ortamı bir yarım yanmış gaz kokusu şarardı. Sinsi sinsi, usulca. Saman damlara yakın olur, yangın çıkar yanar ev ocak. Kaç ocak söndü bilinmez.

Her gün lamba camı temizlenirdi itina ile kapı önlerinde. Yazları yorgun argın tarladan bahçeden gelene iş. Bir taraftan sokulup öbür uçtan çekilir usul usul mendil veya bezi. Kışın içine doldurulan kar taneleri ile arındırılırdı isinden. Ardından tüy bırakmayan bez antrenmanları yapılır nazik narin usulce. Yaramazlık mı yoksa bilgi eksikliği mi fanusun üzerinden bakmaya çalışınca yanan saçlarımız kirpiklerimiz, tenimiz. Bazen de dalgın öğrenmeye çalışırken kerrat cetvelini, yazarken yüze kadar; çok yaktım saçlarımı. Boğazımıza kaçan yarım yanmış gaz ve kokusu cabası. Bazen ıslattığım elimin suyunu silkerek

çatlattım lamba camını. Bilmezdin ısı farkının çamı kırdığını, yağmurun ılık havada yağdığını.

En çok akşamüzerleri kırılıp çatlayınca camı muhtaç olunur kara tenek isimli gaz idaresine. İslî gölge oyunları oynardık duvara karşı. Düşen gölgelerimizi dev sanırdık güçlü kuvvetli. Ellerimizi parmaklarımızı şekilden şekle sokarak, oynatarak duvarda yarırdık birbirimizle. Kazadan gelen insanlar iple boğazlarına asarlardı bu kıymetli şeyi , ilkokul öğrencilerinin silgi kalem asmaları gibi.

Ama bildiğim şu ki ; insan karanlığa karşı lamba yakarak aydınlığa ulaşıyor. lamba ışığının titrek gözleri altında göz ve beyin bir noktaya odaklanarak zihin daha çok toparlanıyor. Yazar çizerler lamba ışığının insanı soyutlayışı sihirli ablukası anlaşılır gibi değil. Eskileri, onun ışığında ciltler dolusu yazışlarında şimdi çözülyör beynimde.

Eskiden lambayı aynanın önüne koyarak ışığı kat kat fazlaştırırdık. Bilirdik ki aynaya yansıyan lamba ışığı çoğaldıkça çoğalır. En ufacık hava hareketleri oluşturduğu hava akışının lamba ışığını titrettiğini bildiğimizden üzerine titrerdik. Onu taşırken gösterdiğimiz sakinliğin hayatta da işe yararlandığını gördük. Öğrenirken öğrenmeyi kolaylaştırmış mıdır gaz lambası ışığı? Şimdi zor öğreniyoruz ya! Belki de saygıyı, sevgiyi öğretti bize öğretmenlerimiz gaz lambası ışığı altında verdiği ödevleri yaparken. İleriki yaşlarda aslında insan kalbinin de lamba ışığı gibi zarif olduğunu , titrek ve ürkek olduğunu, insanlardan hemencecik etkilendiğini anlar olduk.

Gaz lambası insana dost. Karanlıklarını hücumunu enerjisiyle yeniyor gücü yettiğince. Velhasıl gaz lambası hayatı öğretti. Hayatı onun ışığında öğrene öğrene yetiştik. Hakkını hiçbir zaman ödeşemeyiz

Toprak, Toprağını Çeker...

Fatmagül ÖZTÜRK

Uzun zamandır göremediğim, burnumda tüten memleketimi kısa bir süre de olsa görme fırsatını bulmuştum. Altı günüm vardı, sayılıydı yani.

Ailemizde ilk torunu vatani görevi için uğurlamaya gelmiştik. Heyecanlıydık. Manisa-Kırkağaç'a gidecekti. Askerimizi uğurlamaya günler vardı. Merak ettiğim birkaç yeri kuzenlerimle gezdim. Fakat bilmediğim, görmek istediğim yerler vardı.

Malik-i Ejder'i görmeyi çok istiyordum. Hani bedduası ile tüyleri diken diken eden komutanın mezarı. Şehrin dışında, bir tepe üstündeymiş. Yaralı olarak tırandığı, son nefesini verdiği yeri merak ediyordum. Allah rahmet eylesin. Tozlu yollardan, toz yutarak çıktık. Tepeye çıktığımızda, halen tadilat devam ediyordu. Vakit öğle olduğundan çalışanlar yemek molası vermişti. Biraz sohbet ettik. Yenilenen bölümler ve yeni eklenen bölümler vardı. Etrafı inceleyip, gezdik ve fotoğraflar çektik.

Tepeden bakınca yosunlar arasında kaybolmaya yüz tutmuş, mey'us Kumaşır Gölü'nü gördüm. Durgun ve sessiz bir bekleyişi vardı sanki. Etrafında faytonlar gezebilirdi. Ağaçlandırılabilir, mesire yeri olabilirdi. İklimi iyi yönde etkiliyordu. Yanında ağaçların da olması, gücünü artırırdı, iklimi etkilemek adına. Kendi halinde boynu bükük bir bilinçli elin uzatılmasını bekler gibi. Üzüldüm, bu çaresiz bekleyişine...

Biraz daha ileri kaydırduğunuzda bakışlarınızı nazlı nazlı salınarak gelen Sır Barajı'nın uzantısını görmek mümkün... Henüz yeni geldiğinden olsa gerek pırıl pırıl, ümitli ve canlı canlı...

Bir köyden kalkıp bir başına şehre gelmek az şey mi? Kim bilir onun da ne hayalleri var? Üzerinde gezinen kayıklar mı?

Bağrında yüzen insanlar mı? Belki sörf yapanları bile hayal ediyordur. Çevresinde gezinen faytonları, çocukları, yemyeşil ormanı düşlüyordur. Kuş civıltıları ile insanların konuşmalarının karıştığı bir hava hayal ediyordur... Kim bilir?

Genç olduğu kadar coşkun da... Öyle ya, biz gençken ne hayallerimiz vardı, onun neden olmasın ki? Ne temiz, ne güzel mavisini var.

Tepeden bakınca Sır Barajı'nın doğusu, Maraş evlerinin gri yüzü insanı kasavetlendiriyor sanki. Soluk bir surete bakar gibi oluyor insan. Serpiştirilmiş yeşillikler var, görüntüyü engellemiyor. Betonarme evlerin boyanmadan kullanılması şeraitini daha da destekliyor. Bu haliyle bana Urfa'yı hatırlattı. Urfa'da toprak evler, burada betonarme evler var. Oysa evlerin dışı badana olsa, hem ucuz, hem temiz, hem bakımlı üstelik de sağlıklı olacak...

Belediyenin katkılarıyla oldukça değişmiş, memleketim... Güzel gelişmeler olmuş. Trabzon Caddesi'ndeki Sütçü İmam Anıtı yer değiştirmiş. Yeşillenmiş.

Trafik akışı daha rahatlamış. Yalnız, yollarda ışıkları aksesuar olarak görenler var. Trafiğe kapalı bir bölüm oluşturulsa Trabzon Caddesi'nin bir bölümünde, daha da güzelleşecek şehir merkezi. Şehrin içinde beşere ait soluk alma noktası oluşacak. İnsanlar çocuklarını serbest gezdirebilecek, rahat alışveriş yapabilecek. İnsanların buluşma noktası olabilecek.

Parklar güzelleşmiş, yeşillenmiş. Ayrıca tarihi konakların tadilatı başlamış. Kapalı Çarşı'nın tarihi dokusunu korumak, ortaya çıkarmak için çalışmalar gündeme alınmış.(Belediye çalışıyor.) Plan ve projeler hazırlanmış. (Turizm müdürlüğü çalışıyor.)Ne güzel!

Yavaş da olsa bir değişim, bir yenilik söz konusu.(Aslına bakarsanız, değişmesini pek istemem. Böylesi daha doğal, daha güzel. Değişmeyen bir sıcak dost gibi)

Seyir Tepesi'ne kıvrılan tozlu yollarla çıkıp, modern bir yere ulaşmak insanı keyiflendiriyor. Ama yol asfalt olabilmeliydi. Ulaşım önemli. Sonuçta can taşıyor. Ortam güzel, servis güzel ve Maraş'ı tepeden seyretmek bir başka güzeldi... Kahve sunumu çok şirindi... Ayrıca unu mis kokan bazlama da nefisti... Bakımlı ve temiz, havası güzel daha ne olsun.

* * *

Memleketimde herkes birbirine "gülüm" diye hitap ediyor. Kadın, erkek, çocuk... Ne güzel.

* * *

Kale'ye çıktığımda hayal kırıklığı... Kaleye yakışan daha otantik bir çalışma olabilirdi. Betonarme bir restourant ortada... Bir tek eski fotoğraflarla oluşturulan küçük sokak güzel olmuş. Bayrak burcu güzel olmuş. O kadar çıkıyorsunuz ve... Tarihi olmayan bir kale ortamına giriyorsunuz. Öyle bir görüntü oluşmuş ki sanırsınız gidilecek daha yol var. Oysa o kadar. İki büyük bina. Bence yeniden gözden geçirilmeli. Yakışığı bulunmalı.

* * *

Memleket sevgisi yürekte, tıpkı yiğitlik gibi.

Siğınağımız, evimiz gibi. Ne kadar uzak olsak, gelemesek de, göremesek de, hep güzel haberlerini duymak isteriz. Adını duyunca tanıdık bir sıcak dost gibi kucaklamak isteriz. Yıldızlaşanların gururla adını söyleriz. Biliriz ki orada, uzakta yüreğimize yürek bir memleket var. Benim memleketim.

"AKDENİZ'İN İNCİSİ, KAHRAMAN MEMLEKETİM!" e selam ve sevgilerimle...

Andırın'da Baharı Soluklamak

Harun KADIOĞLU

Bir nevbahar vaktidir, alır sazı Karacaoğlan eline, bakıp taa uzaklarda tepeleri karlı, ihtişamlı dağları - Torosları- görür; ihtimal ki başını şöyle bir çevirir, yemyeşil, uçsuz bucaksız bir ova ayaklarının altındadır ve başlar türkünün ezgisi "Çukurova bayramlığın giyerken/ Çıplaklığın üzerinden soyarken/ Şubat ayı kış yelini kovarken/ Cennet dense sana yakışır dağlar." İşte Andırın, ozanımızın dilinde cennet diye nitelenen dağların içinde bir yerlerde gizli saklı durmakta, yaşayanlarını nice güzelliklere gark edeceği baharı beklemektedir. Çukurova'ya şubat yeliyle gelen bahar bir vakit olur ki bu toprakları da muştular. Çocuklar usus usul başlarını kapılardan çıkarırlar, kışın izi kaldı mı diye meraklı meraklı. Bakarlar ki güneş şavkını esirgemiyor, koştururlar dışarı, annelerinin "Evladım, üzerine bir şeyler al, soğuktur daha" demesi kulaklarında sadece bir fısıltıdır, aldırılmazlar; koşarlar, koşarlar...

"Bülbül ne yatarsın bahar eriştii/ Ulu sular göl olduğu zamandır/ Kat kat oldu gül yaprağa karıştı/ Gene bülbül kul olduğu zamandır" der Karacaoğlan; der ya bülbül durur mu, gül durur mu, sular, kuşlar, börtü böcek durur mu, mini minnacık kuzular zıplayıp oynamadan, ya mor menekşeler su kenarlarında boy göstermeden durur mu; onlar durmaz da yüreği ezelden

sıcak olan insanoğlu hiç durur mu? Ol vakit durmak vakti değildir; söyleşmek, sofralar kurup takalarda misafir ağırlamak, cümbür cemaat mesire yerlerinde - Kırksu, Kal altı, Başkonuş, Kirazlıdere, Fındıklıdere, Karasu havzası, Kayıranlı- görünmeye başlamak zamanıdır artık. Bahar ki gelmiştir, yeşertmiştir her bir yanı, çağlatmıştır suları, ısıtmıştır havayı. Bu soğuk yayla memleketinin sıcak yürekli insanları sıcak toprakla buluşmuş, ılık hava onlara yarenlik etmektedir. Her şey asli rengine bürünmüş, pırıltılarını takınmış ışıdamakta ve gözlerimize bir bayramı yaşatmaktadır. Durmak vakti değildir gayrı, yeşilin her bir tonunu bürünmüş bu dağ yamaçlarında, bu buz gibi su kenarlarında, bu yeşillikler diyarı Andırın'da.

"Bir ilkbahar sabahı güneşle uyandın mı hiç? " diye seslenir şair, sabah güneşle uyanıp günü aydın etmenin mevsimi gelmiştir. Kışın üzerlerimizden zorla attığımız yorganlar daha hafiftir artık, uyanıveririz. "Bu sabah mutluluğa aç pencereni/ Bir güzel arın çünkü kederinden/ Bahar geldi bahar geldi güneşin doğduğu yerden/ Çocuğum uzat ellerini" der Ataoğlan Behramoğlu Bahar Şiiri'nde. Dem mutluluk demi, zaman kederden arınma zamanıdır. Karakoç bilir ya bizi, bu diyarları, bu

toprakların mevsimini; Anadolu'nun çocuğudur ya "Eğri yollar yaylaların kuşağı" yakıştırmalarını yapıverir. Eğri, kıvrımlı çoğu kere tozlu yollar göz ve gönül açıcı yaylalara ulaştırır bizi. Kimi vakit Çığışar, kimi vakit Halbur, Kümbetir, Meryemçil kimi vakit Akifi'yedir durağımız; ressamın fırça darbelerinden çıkarcasına coşkun yeşilli yaylalığımız, yüreğimizi genişleten tertemiz havayı ta en derinde kıvrım kıvrım damarlarımızın tenha köşelerine kadar çektiğimiz tariflerden azade mekânımız. Yaşamak, yaşamak, yaşamak...

Kelimelerin büyüdü dünyasının anlatamadığı yoğunluktaki his coşumlarının yaşandığı su ve yeşilin içinde bu mevsimi yaşamak bir başkadır. "Şimdi Kırksu'da kuş cıvıltılarını, su şırıltılarını dinlemek vardı be" diye bir söz gayrı ihtiyari ağzımızdan dökülürmez mi kimi zaman? "Burada" olamamak baharda daha bir oturamaz mı gurbetteki her Andırınlı'nın yüreğine? "Yaylacılar" bağ bahçelerini düzenleme bahanesiyle akın akın yollara düşmemiş midir? "Ohh" nidasıyla nefesimizi dağ zirvelerine doğru savurduğumuz kaç yer vardır ki şu dünyada? Sözü bitip hislerin algıla-yabil-diği yerdeyizdir. Biliniz ve biliriz ki dostlar buralarda baharı soluklamak bir başkadır.

ŞİİR KÖŞESİ...

ANDIRIN

Dağları var sıra sıra
Sürüler yayılır kara
Huzur verir insanlara
Ne güzeldir Andırın'ım

Andırın'a varmak gerek
Andırın'ı görmek gerek
Andırınısız hayat çorak
Ne güzeldir Andırın'ım

Lale sümbül gül bahçesi
Eksik olamaz neşesi
Torosların tam ortası
Ne güzeldir Andırın'ım

Dertlerin devası burda
Yaylanın havası burda
Çiçeklerin hası burda
Ne güzeldir Andırın'ım

Sanki bir cennet olmuş
Her yeri kuşla dolmuş
Giden de hoş anı kalmış
Ne güzeldir Andırın'ım

Ayrılmak zor Andırın'dan
Dağlanmışım en derinden
Rüzgâr eser enişdibi
Ne güzeldir Andırın'ım

Zopur yağar çimlere
Irmak ırmak dere dere
Tarih uzanır maziye
Ne güzeldir Andırın'ım

Betül KAPLAN

TİRŞİK

Dağdan taştan ne halınan topladım
Yaprağını çiçek gibi kokladım
Daha onun tadına da bakamadım
Avrat kurban olam dökme Tırşığı
Avrat kadan alam dökme Tırşığı

Toplar iken yağmur yağdı üşüdüm
Dağda düştüm bacağımlı şişirdim
Ocak yaktın savurarak pişirdin
Avrat kurban olam dökme Tırşığı
Avrat kadan alam dökme Tırşığı

Emek verdin ince ince doğradın
İyi kötü bir tek yaprak komadın
Elim kolum başım deyip ağladın
Avrat kurban olam dökme Tırşığı
Avrat kadan alam dökme Tırşığı

Tırşik çabuk pişsin diye everdin
Ağzın sulanır dudağını geverdin
Sende en az benim kadar severdin
Avrat kurban olam dökme Tırşığı
Avrat kadan alam dökme

Bir daha düşünsen hiç yok mu şansı?
Allah'tan reva mı şimdi bu hak mı?
Kırk yılda bir olmuş Tırşiğe hak mı?
Avrat kurban olam dökme Tırşığı
Avrat kadan alam dökme Tırşığı

Ümidim kesildi tırşik gidiyor
Tırşik dökülecek içim titriyor
Çocuklara da sor onlar ne diyor
Avrat kurban olam dökme Tırşığı
Avrat kadan alam dökme Tırşığı

Çok yalvardım ama çaresi yoktur
Senin benden başkada sevenin çoktur
Güle güle git git artık doktor
Avrat kurban olam dökme Tırşığı
Avrat kadan alam dökme Tırşığı

Cemal KABALCIOĞLU yeter ağlama
Ağlayıp da yüreğimi dağlama
Tırşik çöpe gitti durun selama
Avrat kurban olam dökme Tırşığı
Avrat kadan alam dökme Tırşığı

Cemal KABALCI

EŞİ ÖLÜK

Gürül gürül güz elması,
Ak gün yüzüğün gülmesi,
Goca Allah'tan kanun kalık,
Çift bacının dul kılması.

Hele de verin fakılar,
Gelin, görüme takılar
Gurbet elde eşin ölük,
Alıp pırtısın kokular.

Derleyen: Hüsnü KARCI
Kaynak: Meryem YILMAZ

Cambaz Köyü'nün Kızıl Oluk Obası'nda yaşayan Ali Köse bir gün sabah namazı ile oduna gider. Orada kestiği ağacın üzerine devrilmesi ile hayatını kaybeder. Bu olayın üzerine Âşık Hacı Duman bir ağıt yakar.

Seher ile dağa çıktın,
Ecel şerbetini içtin,
Köyümüzü yasa boğdun,
Yaktın bizi Ali kardeş!

Konu komşu hep yürüdük,
Yorulduk yola oturduk,
Felek vurdu biz götürdük,
Yaktın bizi Ali kardeş!

Savcı, doktor hep geldiler,
Açıp yaranı gördüler,
Götürün, yıkayın dediler
Yaktın bizi Ali kardeş!

Erhan oğlun çok yanıyor,
Yaran durmadan kanıyor,
Alev gelenden soruyor,
Yaktın bizi Ali kardeş!

Âşık Hacı'm daha hüzün,
Geldi kışın, gitti yazın
Ayrılık olur mu güzün?
Yaktın bizi Ali kardeş!

Hacı DUMAN

ANDIRIN DESTANI

Kahraman Maraş'a bağlı gönülden,
Yolları dağlık ve uzaktır ilden,
Vazgeçmez vatanım gönlü güzelden,
Sevdayı yürekten yaşar Andırın.

Sapadır yeri yol üstü değil,
Su iç pınarından avuçla eğil,
Yolunda, dağında meyveler sebil,
Yazın meyvelerin taşar Andırın.

Okumuşun çoktur kültürü yüksek,
Vardır bir memuru nereye gitsek.
Yanına varıp da hemşehrim dersek,
Gurbette de kucak açar Andırın.

Birazı sahildir gerisi yayla,
Toprağına gücün yetmez paranla,
Bir iki üç mahsulü verir sırayla,
Harmanda mahsulü taşar Andırın.

Misafire izzeti ikram edilir,
Dostlar kabul edilip dosta gidilir.
Kin gazez değil sevgi günüdür,
Muhabetle dolar taşar Andırın.

Yareni görmeden rahatı gelmez,
Dostluk yürekten dirlik kötülük bilmez,
Sevinç de üzüntü de dost olmazsa olmaz,
Yüreğini dosta açar Andırın.

Kışı sakın; ama yazı beklenir,
İkramın güzeli hep dosta saklanır.
Ara uzamadan dostlar oklanır.
Sadık dostlarnan yaşar Andırın.

Yemekleri güzel damak zevki var,
Ottan çöpten dahi yemekler çıkar.
Bulgur pilavına tirşik yan bakar,
Sofrada yemeğin taşar Andırın.

Tirşik deyip geçmek gücenir olmaz,
Tirşik'i yiyenin bir derdi kalmaz.
Pilavla Tirşik'i yemeyen bilmez
Tirşik'in sofrada taşar Andırın.

Kekliği, nevruzu ve menekşesi,
Cennettir vatanın her bir köşesi.
Yüreği dostlarla gezer neşesi,
Kıymetini bilir, yazar ANDIRIN.

Yüreğinde hasret köz gibi durur,
Ne söner ne de yakar öldürür.
Ne tebessüm verir ne de güldürür,
Hasret buram buram yakar ANDIRIN.

Çocuğunu ilmi adayıp saldı,
Vatana hizmette bayrağı aldı.
Devlet hizmetine koştı yoruldu,
Görev bitti diye yorulmaz ANDIRIN.

Varırsın evine bir karı koca,
Oturtur da seni sever iyice.
İkramını hazırlar sunar güzelce,
Yürekten sevgiyi sunar ANDIRIN.

Bağrına taş basıp evlatlarına,
İlme adanışlar dünya varına.
Evlad torun var ya hasretine,
Boram boram çeker gizler ANDIRIN.

Memleketim benim sevda ateşi.
Yürekte hasretlik eritir taşı.
Sevdiğinde gider hayali başı,
Hayalinde besler yaşlar Andırın.

Oğlum kızım dese koşup gelir.
Kıyamaz elveda işi de kalır,
Mektupta telefonda teselli bulur.
Sever külfet etmez, gizler Andırın

Yazın seher sıcak, yayla serin.
Uzaktayım sende yaram derindir,
Gitme başka yere kalbim derindir.
Gönlünden sevgiler taşar Andırın.

Mustaf DEMİRCİ

Unutulan Kelimeler - 1

Mustafa ZENGİN

Amber: Çok güzel bir koku adı miski anber.
Amenna: İnandım kabul ettim, tasdik ediyorum, hiç bir diyeceğim yok manasına gelen bir söz.

Amîn: Dualardan sonra söylenir, Allahım kabul eyleye öyle olsun mânâsına.

Anadut: Buğday saplarını toplayıp arabaya yüklemek için kullanılan, çatal demir veya ağaç.

Anca: Onun gibi, ancak o kadarak verebilirim.

Andaç: Hatıra, yadigar, güvencemdir.

Annaç: Karşı yamaç, karşıkı dağın bu yüzü.

Anaç: Kümes hayvanları, tavuk, kaz ve ördeklerin yaşlıları.

Andız: Yuvarlak meyveleri olan ve kırıp ezilerek, süzülüp suyu kaynatılarak pekmez yapılan, kış ve yaz yaprağını dökmeyen iğne yapraklı bir ağaç.

Apış: Uyluğun iç kısmı, apışı.

April: Nisan ayında meydana gelmesi beklenen sayılı kış günleri.

A'raf: Cennetle cehennem arasında yüksek bir sür veya dağdır ki, sevaplarıyla günahları eşit olanlar, Allah'ın dilediği bir zamana kadar, burada kalacaklardır. Daha sonra, Allah'ın affına nail olarak onlar da cennete gireceklerdir.

Arasat: Kıyamet günü, bütün ölülerin diriltilecek, toplanacağı yer mahşer meydanı.

Arı'sili: Silinip süpürülmüş, tertemiz lekesiz.

Arpalık: Bazı saray mensupları ile üst kademeye ek tahsisat olarak verilen gelirler. Ve sürekli arpa ekilen toprak tarla.

Arşın: Takriben 68 santimetre tutarında, bir uzunluk ölçüsü.

Asbap: Giyecek çamaşır.

Asıda: Nişasta, yağ ve şeker veya pekmezle yapılan bir yemek türü.

Asilzade: Soylu ve köklü temiz bir aileye mensup olan kimse.

Aşure: Hicri senenin ilk ayı olan Muharrem'in 10. günü pişirilip komşulara dağıtılan karışık tatlı.

Atâlet: İşsizlik boş durma, çalışmama tenbellik.

Attar: Güzel kokulu şeyler satan kimse baharatçı.

Akaba: Eğim, meyilli arazi.

YEDİ KİREMIT

Doğan KARAKUŞ

Burası İstanbul... Beş katlı konutun balkonundan bakıyorum çerçeveye. Bir zamanların gecekondular bile yapılması düşünülmemeyen varoş ötesi yerde devasa konutlar yükselmiş...

Arkadaşım Gültekin'in evi bu konutun beşinci katında ve ikimiz söyleşmekteyiz; eski çocukluk, delikanlılık, Kadirli üzerine. Anılardaki sisler aralanıyor: Kâh hüznün, kâh tebessüm, kâh coşku beliriyor, mimiklerimizde. Toroslardandır Gültekin; Değirmendere Köyü'nden. O dağlı, ben ovalı. Amma, toraşan çağlarda Kadirli'de kesişti yollarımız. Günün olay yorumları, değişim, ekonomi vs.den delikanlı çağlarının anılarından çocukluğa doğru iniverdi söyleşi.

-Amma oyun oynardık ha! diye söylendi. Gözlerinde bir sevinç ışığı belirdi birden.

-He... Oynardık... dedim.

-Hani, gamsız ve dertsiz günler geri gelse!

-Gelse...

Özlemden olsa gerek. Hayıflanıp kederlendiğimi düşünürdüm.

-Sizin evin önündeki arsada neler yapardık!

Arsa, ev, Kadirli... Yakın geçmişte (altı yıl oldu) gittiğimde; ne ev kalmış, ne de arsa. Her yer plansız yapılaşmanın çirkinliği içinde.

-Arsa yok ki, oyunlar oynaya çocuklar. Deyiverdim.

-Kalmadı...

-Oyun da kalmadı gayri, yerini teknoloji aldı.

-Evet!

diye yanıtladı, Gültekin dalgınlaşmıştı.

Çok uzaklardan geliyor gibiydi, sesi.

-Hele bir oyun vardı ki...

-Hangisi? dedim.

-Yedi Kiremit.

Düşündüm, anımsayamadım. Bütün belleğimi zorladım, yok!

-Nasıldı?

-Orta yere yedi tane kiremit üst üste konur, başında bir ebe bekler. Mahalle çocukları toplanır, sırayla kiremitlere taş atarlar...

-Peki, ebe seçilmez miydi? diye sordum.

-Elbette. Dedi.

-Nasıl seçilirdi?

diye sordum. Çünkü böyle oyunlarda ebe olmak kadar zor ve sıkıcı durum düşünülemez. Kimse gönüllü ebe olmazdı.

-Sözü geçen biri ebe seçmekle görevlendirilir. Zoraki olarak ebe olan, kiremitleri üst üste dizer ve arkadaşlarının taş atmalarını beklerdi. Kiremitleri vurup dağıttığımda, ebenin görevi kiremitleri eski haline getirmektir. O bu işle uğraşırken, kiremitleri vuran hızla gelip ebeye vurur ve kaçır. Yakalanırsa, ebe o olur. Yakalanmazsa ebelik aynı kalır. Ebe, o zaman taş atanı sırtına alır ve kiremitleri dolandıktan sonra atış menziline kadar geri götürür. Bu esnada diğerleri boş durmaz, taşları yağdırırlar. Atılan taşlar ebenin ayağına, koluna, neresine denk gelirse değerdi. Acılar ve yorgunluktan kan ter içinde kalırdı.

- Amma da zor oyunmuş...

-Elbette...

-Sonrası?

-Sonrası şu: Öyle anlar olurdu ki, ebe kimseyi yakalayamaz ve artık

yorgunluktan hıntıbağı çıkmış durumda kalır.

-Oyunum hort! diye bağırır. Diğer çocuklar bir ağızdan:

-Cıllıma! derler.

-Cıllırım... Oyunum hort dedim ya!

-Cıllı cıllı cuvara vur g... nü duvara

"Duvar iki şak olmuş

Eli yüzü b.k olmuş." diyerek tempo tutarlar. Ebe oyun alanını terk eder, ta ki evine kadar peşinden aynı tekerlemeyi söyleyerek giderler. Evine giren ebeyi tekrar oyuna döndürmek için de şu tekerlemeyi söylerler:

-“Ali Hanım

Pabucu yarım

Çık dışarı oynayalım...”

Gülmekten bir hal oldum. Kendi kendime tekerlemeyi söyleyerek gülmeye devam ediyordum ki hanımlar seslendi:

-Haydi, yaşlı çocuklar yemek hazır! Meğer öylesine kaptırmışız ki kendimizi; sesimizin mutfaktan duyulacağını düşünememişiz bile. Hanımlar da tekerlemeleri söyleyerek gülüyorlardı.

Ya... İşte böyle çocuklar... Şu yaşımızda bile kolektif olabiliyoruz. Çocukluğumuzda zaten kolektif yapımız vardı. Kızdırdığımız arkadaşlarımızın gönlünü alırdık. Ertesi zamanlarda bir şey olmamışçasına oyunlarımıza devam ederdik. Şimdi? Ellerde atariler, evlerde bilgisayar oyunları, TV dizileri... Bırakın kolektivizmi, kendimize bile yabancı, bencil, tekil, sorumsuz kalarak yetişiyoruz. Hey büyükler! Kent yöneticileri! Size buradan seslenebilir miyim?

-Çocukluğumuzu çocuklarımıza devretmemize izin verir misiniz?

MAKALEYİ NASIL YAZALIM?

Kadir YAŞAR

Makale bir yazı şeklidir. Ne uzun ne de kısa yazılır. Metin yazılarının en ciddi, hatta en resmi yazıdır, diyebiliriz. Onun için makaleler zor yazılır ve kolay okunur. Buna rağmen makale yazmaktan korkmamak ve çekinmemek lazımdır. Zira kuralları vardır. Bu kurallara uyulursa dolu, akıcı, okunan bir makale yazılabilir.

Önce makalenin tarifini yapalım. Herkesin ortak tanımı şöyledir: "Makale bir görüşü, bir düşünceyi açıklamak veya desteklemek için yazılan bütünlük gösteren yazılara denir." Tanımdan da anlaşılıyor ki makalenin iki yanı bulunmaktadır.

Şekli yanına bakalım;

- Makale bir düz yazıdır.
- Makale metin şeklinde yazılır.
- Makale kısa veya uzun paragraflardan oluşur.
- Giriş, gelişme - açıklama, sonuç gibi üçlü paragraf olması gerekmez.
- Makale yazmanın üslubuna göre kısa veya uzun cümlelerden kurulur.
- Makalede mutlaka başlık atılır.
- Makale sonunda yazarın adı ve kısa tanıtıcı yanı (ünvanı) yazılır.
- Makale gazete ve dergilerde yayınlanır.
- Makaleler bütünlük içinde bir araya getirilerek kitaplaştırılır.
- Yararlanılan kaynaklar kaynakça olarak gösterilir.
- Ortalama bir makale 500 kelimeyi geçmez.

Özü (içeriği) ne bakalım;

- Makalelerde esas olan fikirdir.
- Makale bir görüş veya düşünceyi açıklar.
- Makale öğretici ve aydınlatıcı amaç taşır.
- Makalenin ana fikri bulunur.
- Daha çok güncel konuları işler.
- Makalede ileri sürülen görüş ve fikirler bir inceleme ve araştırmaya dayanır.
- Yalın dil kullanılır. Cümle açık ve anlaşılır olur.

Makalenin Özellikleri

- Bir konu hakkında fikir verir.
- Genel kültürü artırır.
- Okuyucuları yönlendirir.
- Makalenin etkileyici yanı vardır.
- Makale doğru ve inandırıcı olur.
- Makale kesin yargıya varan bir metindir.
- Makalede hüküm ve kesinlik ifade eden cümleler kullanılır.
- Makale iddia eder. Fikrini ispat veya savunma yerine açıklama yöntemini kullanır.
- Makale yazmak birikim ve uzmanlık ister.
- Makalede duygulardan çok akıl öne çıkar.
- Makalede savunulan fikir veya düşünceyi geliştirme yolları kullanılır. (İnceleme, karşılaştırma, tanımlama, kanıt gösterme,

sanal veriler kullanma gibi)

- Makalede fikirler anlaşılır, yerinde ve inandırıcı olmalıdır.
- Düşüncelerimiz tarafsız ve yargılayıcı olmalıdır.

Makale türleri (çeşitleri)

Makaleler yayımlandıkları yer (alan), konu, amaç bakımından farklılık gösterir. Gazete ve dergilerin baş sayfasında yayınlanan makalelere "baş makale" denmektedir. Yazıldıkları konulara göre isim almaları içeriğinin baştan bilinmesini sağlar. Buna şu örnekleri verebiliriz.

- Edebi makale
- Siyasi makale
- Uzmanlık alan makalesi
- Güncel makale
- Bilimsel makale

En çok kullanılan üç makale türüne bakalım:

Güncel makaleler:

Buna günlük makale de denir. Günlük olayları konu alır, işler. Daha çok gazete, dergi, sitelerde yayınlanır. Okuyucusunu aydınlatmak, eğitmek ve bilgilendirmek amacıyla yayınlanır. Bu makalelerin amacı kolay okunmak ve anlaşılabilirlik olduğundan sade bir dille yazılır.

Edebi makaleler:

Edebiyat alanına giren bir konuyu işler. Yani edebiyatın içine girerek konuyu işler. Yoksa herhangi bir konuyu edebi dille yazmak edebi makale sayılmaz. Ama edebi dil kullanılması tavsiye edilir. Edebi makalede uzmanlık makaleleri gibi bilgi ve birikim ister.

Bilimsel makale:

Bilimsel makaleler araştırma ve incelemeler için yazılır. Konular alt başlıklar halinde işlenir. Fikir ve görüşlerin ispatı için kanıtlar, bilgiler, sayısal veriler kullanılır. Bu tür makale diğer makalelerden uzun yazılır. Makalede kullanılan alıntılar dipnotta kaynak olarak gösterilir. Bilimsel makaleler uzun, bol kanıtlı, bağlantılı konu ve fikirler içerir. Bu yüzden sık sık yazılamaz.

Makaleyi nasıl yazalım?

Her yazı türünde olduğu gibi makale yazarken de bilgi, birikim ve kültür şarttır. Hatta makale yazarken yazarın fikirlerinin olgunlaşmış olması gerekir. Onu destekleyecek yan fikirler, görüşlere sahip olmalıdır. Üstelik bunları destekleyecek inceleme, araştırma veya okumaları da yapmış olması gerekir.

Anlaşıyor ki, makale yazmak disiplin, ciddiyet, tutarlılık, akıl yürütme ve ikna yeteneği

Kültür-sanat-edebiyat sayfalarında yazı yazmak isteyen gençlere bazı tavsiyeler

Yazı Dersleri - 12

gerektirmektedir. Makale yazmadan önce mutlaka hazırlanmalıdır. Hazırlanılmadan yazılırsa, birinin etkisinde kalınarak kopya makale yazılır. Makalede başkalarının fikir ve görüşlerinden yararlanılır; ancak bu kendine kanıt olarak kullanılmalıdır.

Makale yazarken o konuda geniş bir okuma yapılmalıdır. Size yakın veya benzer fikirler üzerinde durulmalı, kopyacılıktan kaçınılmalıdır.

Makale her düz yazıda olduğu gibi giriş, gelişme, sonuç bölümlerine uyularak yazılır. Aksini savunanlar da var. Önemli olan bir fikri ortaya koymak, açıklamak, desteklemek ve bir yargıya varabilmektir.

Makale yazılmadan önce mutlaka planı yapılır. Başlık ve alt başlıklar hazırlanır. Bunları dolduracak notlar, alıntılar ve bilgiler gruplandırılır. Dikkat edilecek husus, benzer cümle ve tekrarlardan kaçınmaktır. Her paragraf farklı ama bağlantılı, bütünü oluşturacak parçalar olmalıdır.

Daha önce açıkladığımız gibi yazacağımız makalenin türüne göre dil, (terim, tanımlama, kavramlar gibi) kullanılsa da sade dil kullanılır. Kolay ve rahat anlaşılmasına çalışır. Edebi, dağdağlı, süslemeli dilden kaçınılmalıdır. Düşüncelerimizi arı, duru, tarafsız sunmalıyız. Ben dili kullanmamalıyız. Samimi, duygusal ifade ve cümlelerden kaçınılmalıdır. Devrik, kırık dökük, eksik cümleler kurmamalıyız. Bilmeliyiz ki makalenin bir vasfı vardır ve buna uygun dil kullanılmalıdır.

Topluca bakalım:

Makale yazılıp bitirildikten sonra tamamlanmış gözle bakmalıyız. Sıcağı sıcağına bakıldığında şekli hatalar yakalarız. Fikirler eksik, fazla yazılmış olabilir. Cümleler fikirlerini tam anlatmayabilir. Tekrarlar olabilir. Bunlar sonradan okundukça anlaşılır. Okundukça düzeltme ihtiyacı çıkar. Bundan korkmayalım.

Makalenin basımı veya yayından önce tarafsız bir veya birkaç kişiye okutarak edebi ve fikri yönünü eleştirmelerini istemeliyiz. Kendi fikirlerimizi bozmayacak şekilde olumlu tekliflere uyabiliriz. Ama ilerde uzmanlaşırsak buna gerek kalmaz.

Makale yazmak gördüğü gibi zor değil. Biraz ciddiyet, disiplin, çalışma, okuma ve yoğunlaşma istiyor. Makaleyi insanın en ciddi yazılı ifadeleri sayabiliriz. Makale bir bakıma kavgadır. Tezdir. Bu nedenle cümleler katı, kurallı ve hüküm ifade eden cümlelerdir.

Her yazı gibi makale de yaza yaza olgunlaşır.

Torosların yücelerinde alevlendi
bu "aşk" ateşi; aldı rüzgar, savurdu,
Çukurova'nın düzüne; ateşi söndü, külü kaldı geriye..!

Aşıkların Gözyaşı

Hüsnü KARCI

Kanatlı kapının küçük aralığından bir baş uzandı:

-Memet Emmi... diye incelen bir ses verdi başını kapıdan içeriye uzatan adam. İçeriye verilen ses, değirmen abarasının tıkırtısını, çarka vuran eşli suyun hışırtısını tam bastıramasa da, içerdekilerin kulağına değin ulaşmıştı.

-Kimsin bre, diye karşılık verdi Kara Mehmet, oturduğu yerden sesin geldiği tarafa dönerek. Acep, bu bizim Mistik m'ola? dedi, kendi kendine. Ayağa kalktı, dikkatli bakınca tanıdı Mustafa'yı.

-Benim, ben... Kolcu'nun oğlu Mustafa.
-Gapıda ne durursun, girsene içeri teres. Kanatlı kapı gıcırdayarak biraz daha aralandı. Mustafa, iki adım daha içeri girdi. İçerde Kara Mehmet'ten başka Âşık ile Süllü'yü de fark edince suçluluk psikolojisiyle masumlaştı, iki elini önüne bağladı, bakışlarını yere düşürdü, boynunu büktü:
-Girmesine girecem de bir maruzatım var, dedi, utangaç edayla.
-Hele gir içeri de garşımda durarak söyle, maruzatını?

Mustafa, başını yavaşça geriye doğru döndürünce, iki eliyle önünde tuttuğu bohçasıyla, başı öne eğik, utangaç bir kız beliriverdi Mustafa'nın hemen arkasında.

Durumu anlamıştı Kara Mehmet! Durumu anladığını hissettirir, yumuşak sesleniş, babacan sahiplenme edasıyla:

-Şöyle buyurun hele yeğenlerim, dedi, sol eliyle yer göstererek.

Mustafa önde, kız arkada, başları eğik, mahcup halde Kara Mehmet'e doğru yürüdüler... Kara Mehmet, Mustafa'nın arkasında duran kızı da tanıdı.

-Bu bizim Goca Hatca'nın kızı ellehem, dedi. Kız, başını kaldırmadan:

- He emmi, Hatca'nın kızı Nazlıyım ben, diyerek Kara Mehmet'e doğru yöneldi, Kara Mehmet'in elini öptü.

-Senin de el öpenin çok olsun. Hayır olsun kızım, hayır olsun! Şöyle, ocaklığa yakın oturun hele. Ayazdan geldiniz amma, gönlünüz sıcak durur! diyerek kinayeli iltifatta bulundu karşılıklı gönül koyanlara. Saygı gereği ayakta dikilen önceki misafirlerini işaret ederek, bunlar yabancı deeller. Tanış oluruk. Yarpuz İli'nden olurlar. Seyrek de olsa, arada bir yolları düşer

buralara. Hüseyin'i işaret ederek bu adama Âşık Hüseyin derler. Saz çalar, türkü çığırır. Beri yandaki de arkadaşı işte. Süllü derler ona da. Âşık'a yoldaşlık eder.

Mustafa ile Nazlı ocaklığın kenarına oturunca, Âşık ile Süllü de yerlerine oturdular. Değirmenci Kara Mehmet de acelesiz, eski değirmen taşının üzerine oturdu. Misafirlerine:
-Açsınız, he mi? dedi. Taze çörek bişirdim, yerseniz? Mustafa, Nazlı'ya baktı; Nazlı, başını önüne eğdi utanarak. Ben tok sayılırım da, Nazlı'yı bilemem, dedi Mustafa.

Kara Mehmet söyleyeceklerini pekiştirmek adına, iki eliyle iki dizine vurarak tatlı/sert:

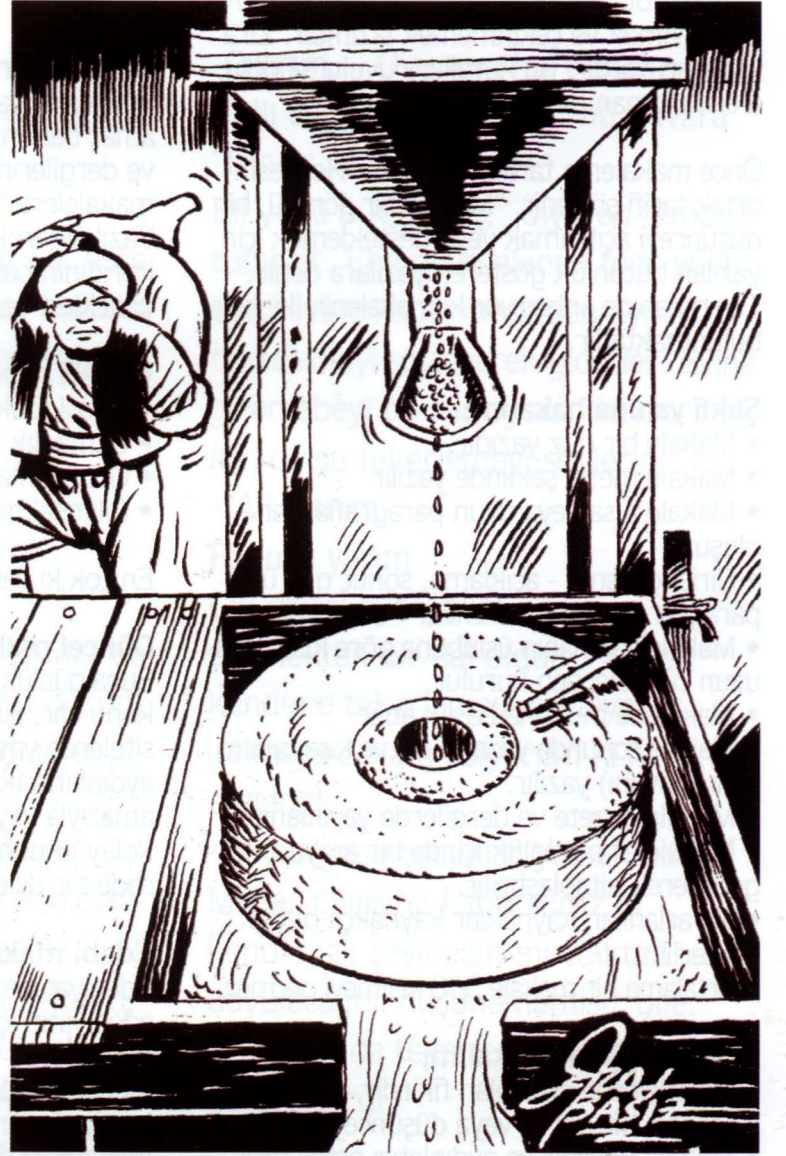
-Ben açlığı, tokluğu bilmem arkadaş! dedi. Değirmen çöreği olurda yenmez mi? Has undan yaptım, külde bişirdim, dadı damakta galsın, kokusu dosta gitsin diye.

Oturduğu yerden yekindi, yediklerinden arta kalan çörekleri davetsiz misafirlerine ikram etmek üzere pencereye doğru yöneldi... Pencere

kenarında, bez içerisinde sarı olan çörekleri aldı, ocaklığa doğru yürürken ; "Sıcaklığı da geçmemiş amma, gene de biraz köz yüzü görsün." dedi. Çörekleri közlerin üzerine serpiştirip ısıttıktan sonra misafirlerine uzattı.

-Alın bakalım yeğenlerim, siz benim öğündüğüme bakmayın; ekşisi, mayası yok amma hem sıcak, hem taze. Hınzır tebessümle âşıkların yüzüne bakarak, "Hani, insan, daşı bile yese yar yanında dadı bir başka olur yeğenlerim." dedi. Mustafa ile Nazlı, utana sıklıkla birbirlerinin gözlerinin içine baktılar! Bakışlar onay verince ikram edilen çöreği geri çevirmediler. Zaten açtılar.

Kara Mehmet Nazlı'ya: "Ye yeğenim, ye... Utanma!" dedi. Mustafa'dan yana, del'oğlan'a bakma sen. "Kara Mehmet'in değirmenini vardı da Kül Kömbesi yemeden

döndü." densin istemem. Vallahi rızkımı yel alır. Misafirlerim olursa bereketim çoğalır. Misafir; rızkıyla gelir derler, yeğenlerim.

Mustafa ile Nazlı, ikram edilen çöreklerini yerlerken, Kara Mehmet de, misafirlerini utandırmamak adına, önceki misafirleriyle laflarına kaldıkları yerden devam ettiler... Mustafa çöreğini bitirince, hâlini Kara Mehmet'e arz etmek istedi; ancak misafirlerinden utandığından vücut diliyle, cesaretini toparlamaya çalışıyordu... Kara Mehmet, göz ucuyla süzdüğü Mustafa'nın halini anladı; Mustafa'yı rahatlatmak adına, lafı misafirlerinden aldı, Mustafa'ya sualle döndü.

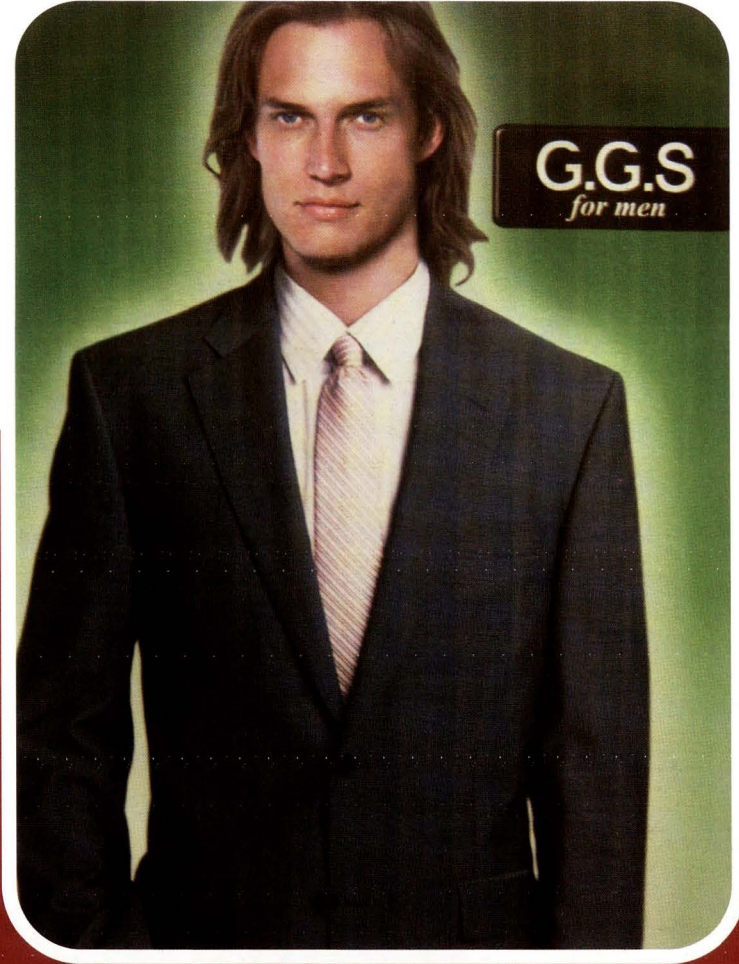
-Del'oğlan, dedi; hâl anlaşıldı anlaşılmasına da, sözün özünü bir de senden dinleyek... De bakalım?

Giyim

Tarzınız ve Ötesi

Pantolon, Gömlek ve Takım Elbise Toptan ve Perakende Satış...

GÖKÇELİ GİYİM SANAYİ TİC. LTD. ŞTİ.

TELEFON: (0322) 352 30 78

FAX: (0322) 359 83 62

E-MAIL: gokceligiyim@hotmail.com

ADRES: Pazarlar Caddesi No:45 Seyhan / ADANA

www.cukurovatasarim.com

- Her türlü catering hizmeti.
(Açılış, ödül töreni, mezuniyet, nişan, düğün, piknik vb.)
- Hazır yemek servisi.
- Yerinde mutfak kurulumu ve yönetimi.

Sıddık ÇERİ

Emniyet Evleri Mahallesi, Yamaç Sokak No:30 4.Levent/İST.

T. 0212 268 77 65 - 0212 279 99 34

F. 0212 279 93 26

www.kaptanyemek.com